

tere propter interpositionem nubium obscuraz. sic intelli-
ctus rō que lucent r illuminant hoīem in cognitione ve-
ritatis impediunt caligine perturbationū. C Nota qz sili-
tudo secundi exempli in hoc consistit. Sicut aqua maris
manente clara ad modum vitri. visus pōt eam penetrare
r videre que sunt sub aqua. sed si turbatur illa per ventum
tunc obsat visui. sic animus hoīs quietus non impedit iudi-
ciū rōnis. sed si moueatur r turbet affectioe r pāliū. stati-
obstir ratiōni impediens eius iudiciū. C Nota qz simi-
litudo tertii exempli talis est. sicut aqua currens de altis mon-
tibus libere recto tramite procedit. r p obstaculū lapidis
qui resoluitur de monte impeditur ne recte pcedat. sic rō
libera non impedita recte iudicat. si autē rō afficit moti-
bus affectuum impeditur in iudicio r veritatis cognitiōe.

C Nota qz rupes est moles lapidea siue mons lapideus.
sed saxum est pars resoluta a rupe. i. a monte.

Tu quoqz si vis **L**umine claro
Lernere verum. **T**ramitte recto
Carpere callem. **G**audia pelle.
Pelle timorem **S**pemqz fugato:
Nec dolor affit. **N**ubilla mens est.
Vinctaqz frenis. **N**ec vbi regnant.

C Tu quoqz si vis: Hic pbia hortat ad fugam p turbato
nū sine affectionum animi dicēs. Si tu vis cernere. i. vide-
re vel iudicare. vez. i. veritatem. claro lumine. i. vera co-
gnitione. r si vis etiā carpe. i. attingere. callem. i. viam ve-
ritatis. recto tramite. i. processu rōnis. tunc tu pelle. i. re-
pelle gaudia. i. que sunt de bonis pntibus. r pelle. i. remo-
ue a te timorē sup. de futuro malo. qz pro r tu fugato spē
sup. que est de bona fortuna. nec ē affit dolor sup. qui est
de presentī amissione bonoz. sup. que est mens est nubilla
i. obscura vel aperta. qz pro. r est vincta. i. ligata frenis.
i. ligaminibus. vbi. i. in qua mente. bec sup. p dicta regnāt
i. dñantur. i. gaudium de presentibus bonis. timor de fu-
turo malo. spes de futuro bono. dolor de presentī malo

C Nota sicut prius tactum est affectio est motus particule
sensitiue sub fantasia boni vel mali animum afficiens r re-
eti rōnis iudiciū impediens. Et sunt quattuor affectiones
tales pncipales ad quas oēs alie reducunt. i. gaudium.
spes. timor. r dolor. quaz sufficientia sic accipit. Oīs pas-
sio vel est respectu boni vel mali. Si respectu boni hoc du-
pliciter. vel respectu boni presentis. sic est gaudium. quod
est de presentī bono. Si est respectu boni absentis. sic ē spes
que est de futuro bono. Si aut passio ē respectu mali. hoc
dupliciter vel respectu mali presentis sic est dolor. qui est
de presentī malo. Si est respectu mali absentis. sic ē timor
qui est de futuro malo. C Nota qz iste passiones non sūt
pellende vt non sint in animo hoīs. qz vix inuenit homo si-
ne iphis. sed sic sunt pellende vt non dñent in hoīe vñ seda-
re hñdi passiones vt non dñent est hoīs virtuosi. qz vir-
tus consistit in moderatione passionū. Si aut regnāt r do-
minantur in hoīe. tunc impediunt iudiciū rōnis. ppter qd
dicit. Eustratius super lib. ethi. oz reluctari p passiones
sensitiuas que si preualuerint impediunt vires anime.

C Nota iste passiones r affectiōes si ordinant ad terrena.
tūc sunt nociue. attamē pnt esse meritorie r virtuose si fue-
rint ad debitos fines ordinate. Cñ richard⁹ in lib. iz. pa-
triarcharum dicit. Ordinatū r vez gaudiū tunc habemus
qñ de veris r eternis bonis gaudemus. Etiā timor est vir-
tuosus si fuerit ad deum ordinatus. qz scriptum est. Ini-
tū sapie timor dñi. Et idem richard. dicit. Prima virtutū
proles sine qua ceteras habere nō pōt ē timor dei. Itē spes
vt dicit idem rich. efficitur ordinata. si de indulgentia vñe
generatur. Cñ dicit vere r absqz dubio. quāto qz frequē-
tius quātoqz vebemētius de suo reatu interno dolore affi-
citur: tanto certior tantoqz securior per spem de indulgen-
tie venia efficitur. Similiter dolor est virtuosus quando
fit ad deplangenduz culpam. Unde rich. Quanto quis

vebementius metuit penam quā meruit tanto acerbi⁹ plā-
git culpam quā fecit.

C Explicū liber primus.

C Incipit prosa prima secundi libri.

Post hec paulisper obticuit. atqz
vbi attentionem meaz modesta ta-
curnitate collegit: sic exorsa ē
Si penitus egritudinis tue causas
habituqz cognoui. fortune prio-
ris affectu desiderioqz tabescis: ea
tñ animi tui statū sicuti tibi fingis mutata puertit

C Incipit secundus. Prosa prima

Post hec paulisp. Hic est secundus liber Boe.
de consolatione pbie. qui pnuat ad librum
pcedentem in hunc modum. Postqz pbia i
primo libro inuestigauit cās radicales infirmi-
tatis. B. in hoc secūdo pcedit ad eius curatio-
nē. primo adhibendo sibi remedia leuia. sedo remedia va-
lidiora in libris consequentibus. Hūc enim modū medican-
di pbia pmisit Boetio. Et diuidit iste liber. in. 16. partes
qz sunt octo prose r octo metra huius secundi. que partes
parebunt. quid at in qualibet parte agatur similiter vide-
bitur. Prima prosa diuiditur. pzo oñdit Boetius quid
pbia egerit post predicta r resumit vnam causam doloris
Boetti. secūdo pbia ponit quendā effectum fortune. tertio
excusat se de quodā. quarto tangit opportunitatem medē-
di Boetium. quinto pcedit ad leuia medicamēta eius. se-
cunda ibi. Intellego. tertio ibi. Sz vt arbitror quarta ibi
Sed ips est. gnta ibi. Quid est igitur o homo. Primo
dicit. Post hec que dicta sunt pbia obticuit. i. tacuit. pau-
lisp. i. modicū: atqz pro. r vbi. i. postqz. collegit. i. intelle-
xit. meā attentionē. i. diligentia. modesta tacurnitate. i.
tempato silentio. exorsa est. i. incepit loqui. sic. i. taliter.
si pro quia ego cognoui cās. i. rōnes radicales. qz pro. r
habitu. i. dispositionem egritudinis. i. infirmitatis. tu boe-
ti tabescis. i. tristis affectu. qz. p. r. desiderio prioris for-
tune que fuit tibi prospera. ea fortuna mutata. i. variata
apud te. peruertit idest mutauit. statum. i. dispositionem
tui animi. i. tue mentis sicut tu tibi fingis. C Notandum
qz pbia post predicta obticuit vt Boetius magis aio deli-
berato vba pbie colligere posset. r sibi rñdere qz hz Sen. i
prouerbiis. Deliberare vtilia mora tutissima est. Delibe-
randum est diu quicquid faciendū est semel. discute qd au-
dias. pba quid credas. Et ideo pbia obticuit tanqz lassa-
ta ex qōnib⁹ prius motis. Unde Sen. in lib. de virtutibus
cardi. non semper in actu sis sed interdū aio tuo regez da-
to r requies illa plena sit sapientia. C Nota de hoc qd ol-
cit modesta tacurnitate. dupler est tacurnitas quedaz
moderata. alia supflua. Adoderata tacurnitas est qñ ta-
cetuz qñ tacendū est. de qua loquitur. Sen. in prouerbiis
dicens. Tene semp vocis r silentii r pamētū. tñ in hoc li-
bentius incūbe vt libenti⁹ audias qz loquaris. qui enim
nescit tacere nescit loq. Supflua tacurnitas ē qñ tace-
cū loquendum est. de qua dicit poeta. Mā nimū tacuisse
nocet. C Nota qz Boetius in statu miserie non erat ma-
gnanimus. quia habuit animum peruersuz fortuna. Ma-
gnanimus enim est qui contra difformes insultus fortu-
ne vnanimi mentis constantia militat fm Albertum su-
per primo lib. ethi. r Sen. in epla ad lucillum dicit. Pri-
mū argumentū cōposite mentis existimo posse cōsistere r
secum morari. C Nota qz pbia dicit fortunā esse mutatā
circa Boetium sicut ipse fingit. h dicit p tato qz fm rei ve-
ritate fortūa. si erat circa ipz mutata sic pbia ifra pbauit
C Intellego multiformes illius prodigii fucos r
eousqz cuz his quos eludere nititur blandissimā
familiaritatez exercet. Nam intollerabili dolo

re confundat eos quos inseperata relinquerit.
 Cuius si naturam mores ac meritum reminiscere: nec habuisse te in ea pulchrum aliquid. nec amisisse cognosces.

Intelligo multiformes. Hic pbia ponit quendam effectum fortune dicens. ego intelligo. i. cognosco. multiformes suos. i. deceptiones. illius prodigii. i. fortune. et eousq. i. tandem. i. ipsa fortuna exercet blandissimam familiaritatem cum his quos nititur. i. laborat. eludere. i. decipere. dum. i. donec confundat. i. pertrahat. itollerabili dolore eos quos fortuna insperata. i. sine spe. reliquerit. i. dimiserit. cuius mores ac pro etiam meritum. i. dignitate: nec et cognosces te Boetium in ea fortuna habuisse aliquid pulchrum nec amisisse. et per hunc de amissione eius nihil esse dolendum. Nota quod prodigium est miraculum preter solitum cursum nature proveniens. et dicitur prodigium quasi porro producens homines in admirationem. Vel secundum Augustinum. prodigium est monstrum ad vastandum paratum dictum a prodigo. gis. quod est vasto stas. fortuna autem potest dici prodigium. primo quod ducit homines in admirationem eo quod bonis mala et malis bona tribuit. Vel dicitur prodigium secundo modo quod vastat alios bonis. prospera enim fortuna vastat alios bonis per nimiam sollicitudinem. adversa per nimiam desolationem.

Nota fucus in una significatione dicitur color superpositus naturali colorum. et ponitur pro deceptione. quod talis color decipit visum cum facit mulierem deformem apparere pulchram. Nota quod fortuna sua familiaritate decipit hominem et confundit. quod dicitur Seneca in libro de consolatione filii elie. Memine aduersa fortuna comminuit nisi que secunda decipit. et dicitur in puerbis. fortuna que nimium fouet hunc stultum facit. fortuna nulli semel obesse contenta est. fortuna vitrea est dum splendet frangit. Et Seneca. 3. epistola dicit. Memine eo fortuna prouerit ut non tantum illi minaretur quantum promiserat: noli huius tranquillitati confidere. memeto quod mare euerit et eodem die ubi luserunt nauigia absorbentur.

Sed ut arbitror haud multum tibi hec in memoriam reuocare laborauerim. Solebas enim presentem quoque blandientem virilibus incessere verbis: eamque de nostro aditu prolatis in sectabare sententiis. Verum omnis subita mutatio rerum non sine quodam quasi conflictu contingit animorum. Sic factum est ut tu quoque paulisper a tua tranquillitate discesseris.

Sed ut arbitror haud. Hic pbia excusat se de quodam dicens. Sed ut ego pbia arbitror. i. opinor haud multum id est non multum. laborauerim reuocare. i. reducere: tibi super. predicta de moribus fortune in memoriam. enim pro quod tu solebas. i. consueueris fuisse. presentem. i. astantem fortunam. quoque id est etiam blandientem. incessere. i. arguere virilibus. id est asperis verbis. quod pro. et insectabare persequeris. eam fortunam de nostro aditu. i. nostra informatione prolatis. i. pronuntiatis sententiis. verum pro hinc. omnis subita id est festina mutatio. non contingit. i. aduenit. sine quodam conflictu. i. turbatione animorum. sic. i. taliter. factum est scilicet de te. ut tu discesseris paulisper. i. modicum. a tua tranquillitate. i. a tua mentis quiete. Nota quod sapientis et magnanimi est contra fortunam constanter militare et non pusillo animo succubere. Unde Seneca in libro de clementia dicit. Magnos viros qui maligne fortune succumbere ne sciunt et aduersas res sue virtutis experimenta faciunt. nam secundum Aristoteli. primo ethice. Sapiens scit bene ferre fortunam quia habet se sine vituperio sicut tetragonum. Corpus enim tetragonum quocumque proicitur firmiter stat sicut animus sapientis constans permanet quocumque fortuna imminente.

Nota quod quies animi fit per sedationem passionum que causatur ex ordinatione rationis cum deliberatione: sed subite mutationes preueniunt deliberationem rationis ideo mutant et turbant animum. propter quod dicitur pbia. Dis subita mutatio rerum non contingit sine conflictu animorum.

Sed tempus est haurire te aliquid ac degustare molle atque iocundum: quod ad interiora transmissum validioribus haustibus viam fecerit.

Assit igitur rhetorice suadela dulcedinis: que tunc tamen calle recto procedit cum nostra instituta non deserit. Cumque hac musica laris nostri vernacula nunc leuioribus: nunc grauioribus modis succinat.

Sed tempus est haurire te aliquid. Hic pbia tangit opportunitatem medendi ipse boetium dicens. Sed tempus est. i. istat te boetium haurire. i. recipere. ac pro etiam. degustare aliquid molle. i. facile. atque pro et iocundum. i. delectabile. quod super. leue vel delectabile. transmissum ad interiora scilicet tui animi. fecerit viam validioribus haustibus. i. fortioribus remediis. igitur pro ergo. suadela. i. persuasio. rhetorice dulcedinis. i. rhetorici ornatus assit. i. presentis sit. que rhetorice procedit tamen. i. solimodo. tunc recto calle. i. recta via cum non deserit. i. derelinquit. nam instituta. i. documenta: Cumque hac. i. rhetorica. musica. i. arithmetica. vernacula. i. famula nostri laris. i. nostre domus. i. assit et succinat. i. decantet. nunc. i. aliqui leuioribus modis. i. faciliores versus. et nunc id est aliqui grauioribus. i. difficiliores. Nota quod pbia inuitat duas scientias ad imitationem Boetii. i. rhetorice et musicam. Rhetoricam inuitat ratione profe in qua vitur rationibus persuasivis rhetoricis coloribus adornatis. Ad musicam inuitat propter metrum. nam sicut in musica vitur arsi et tibi id est concordie elevatione et depressione vocis. sic filis in metro vitur elevatione. quod producte syllabe eleuantur et vitur depressione. quod breues syllabe deprimuntur quadam proportionali. Nota dicitur Tullius in prohemio rhetorice sue. quod eloquentia sine sapientia plerumque obesse potest nunquam autem prodesse. cum igitur rhetorica sit scia eloquentie ornate. ipsa non prodesse sine sapientia. id dicit pbia quod rhetorica tunc procedit. recto calle quando non deserit nostra instituta que sunt instituta et documenta sapientie.

Quid est igitur o homo quod te in mesticia luctumque deiecit. Nouum credo aliquid inusitatumque vidisti. Tum si fortunam putas erga te esse mutatam: erras. Hi semper eius mores sunt: ista natura. seruauit circa te propriam potius in ipsa sui mutabilitate constantiam. Talis erat cum blandiebatur: cum tibi false illecebris felicitatis alluderet. deprehendisti ceci numinis ambiguos vultus. Que se se adhuc valeat aliis tota tibi presus innotuit.

Quid est igitur o homo. Hic pbia adhibet Boetio leuia medicamenta. Vbi nota quod leuia medicamenta siue remedia dicitur rationes sumpte secundum eodem usum hominum. persuadent non esse volendum de aduersitate fortune. Remedia autem validiora sunt rationes que sunt contra eodem opinionem hominum. ostendentes quid sit summum bonum. et in quo consistat. et quomodo ad ipsum perueniat. et quod mali sunt ipotentes et boni potentes et similia. Primum ergo ostendit pbia non esse volendum de fortuna quod seruat propriam naturam circa ipsum. et hoc ostendit quod rationibus per sua suavis: secundam ponit ibi. Si probas Tertiam ibi. An vero. Quartam ibi. Quod si nec Quintam ibi. Postremo equo etc. Prima ratio talis est. Nullus in mesticia et luctu deiecit nisi propter aliquid nouum vel inusitatum contingens circa ipsum scilicet mutatio fortune non est aliquid nouum vel inusitatum. ergo eius mutatio nullum deiecit in dolore. Dicit ergo in ista. Igitur o homo id est tu Boetii quod est illud quod deiecit. i. prostravit. te

uit. te in metitiam. qz pro. 7 luctum ego pbia credo q tu
 Boeti vidisti aliqd nouu. qz pro 7 inuitatu. i. inconstutu
 sup. contingere. circa te tu. Boeti putas. i. estimas. ipam
 fortuna ee mutata. i. peruersa a sua natura. erga. i. cir
 ca te. erras. i. false estimas. qz hi semper sunt eius mores.
 ista e natura eius q nunc sit aduersa nunc prospera ipsa
 fortuna seruaui circa te potius ppriam constantiam in
 ipsa sui mutabilitate qz mutatio fortune est sua constantia
 talis enim erat. i. mutabilis. cum tibi blandiebatur. i. adu
 labatur. cum tibi alluderet illecebris. i. delectationib' fal
 se felicitatis. i. pspertatis tu deprehendisti. i. cognouisti.
 ambiguos vultus. i. dubias facies ceci numinis. i. cece
 deo fortu. q. i. fortuna ad huc velat. i. occultat. fesc. i. seipaz
 aliis sup. hominibus tamen applaudendo eis prosperita
 te. ipsa tibi tota innotuit. i. manifesta est. prosus. i. oio. f.
 pspertate 7 aduersitate. **Nota** q illecebra. bre. est dele
 ctatio carnalis illicita hominem alliciens. lz inueniatur p
 quacuqz alia delectatione. **Nota** sicut bestia vel auicu
 la vel pspertatis fortune fallaciter irretitur. Unde Sene
 ca. 8. epla Clamo vitate quecuqz casus tribuit ad omne
 fortutu bonu suspiciosi pauidiqz subsistite. **Ma**z fera 7 pi
 scis sepe aliquo oblectante decipit. **Nota** delectatides
 fortune sunt false. **Ma** fm dea. Aug. Prospera huius mu
 di asperitatem hnt veram. iocunditate falsam. certum do
 lozem. incertam voluptatem. **Nota** pbia appellat for
 tunam cece nume. **Dugui.** dicit qz nume e virtus dei vel
 sple de' vel dei pias vel maiestas. **Ma**z autem accipit pro
 dea. qz antiqz fortuna colebant pro dea. **Nota** qz fortu
 na dicit esse ceceam. dicit Tullius in lib. de amicitia. fortu
 na vt medicus ignarus multos excecavit. non q ipsa ce
 ca sit. sed eos ceceos pleriqz efficit quos coplera e. **Ma**
 ta qz fortuna antiquitus depungebat duplici fronte. calua
 7 capillata per caluam designando aduersitatem. per ca
 pillatam prosperitatem ergo dicit pbia deprehendisti am
 biguos vultus fortune.

Si probas: vt ere moribus ne queraris. Si p
fidiam perhorrescis: sperne atqz abice pernitio
sa ludentem. Nam que nunc meroris tibi causa
tanti est: bec eadez tranquillitatis esse debuisset.
Reliquit enim te: qua non relicturam nemo vn
q poterit esse securus.

Si probas vt ere moribus. Hic ponit secundam rone
 que talis est. de illius amissione non est dolendu quod est
 perniciosum. 7 quo habito homo nuqz est securus. fortu
 na est huiusmodi vt tangit in littera. ergo ic. Dicit ergo. si
 probas. i. approbas fortunam. vt ere moribus eius ne que
 raris. i. coqueraris si phorrescis. i. ptimescis. perfidia ei
 sperne. atqz abice fortunam ludentem. i. ludendo inferentem.
 tibi pernicioza. i. danosa. **Ma** fortuna que nunc est tibi ca
 tati meroris per sui absentiam. bec debuit ee tibi ca tranquilli
 tatis. i. securitatis per sui presentiam sed non fuit. enim pro
 quia fortuna reliquit te. qua non relicturam nemo vnqz po
 terit esse securus. **Nota** circa hoc qz dicit pernicioza lu
 dentem dicit Sen. Ludit fortuna cum suis moribus 7 q
 dedit aufert. 7 que abstulit reddit. nec vnqz tutius est illa
 experiri qz cum locum iniurie non habet. **Nota** qz secu
 ritas maxime hominem delectat ppter quod est appeten
 da. Unde Seneca. 6. epla. **Ma**ec me res vlla delectabit licz
 fitierimia 7 salutaris qz qz mihi vni securus sum. **Ma**
 ta qz pspertatis fortune non reddit hominem securum. qz
 dicit Sen. Munera fortune amica ne putetis: insidie sut:
 quisqz vestrum tutam vitam agere volet: qz plurimu pot
 fortune beneficia deuiter. in quib' miserimi fallunt. ha
 bere putamus honores. in precipitia cursus iste deducit
Nota Seneca in de remediis fortuitorum. Exoneravit te
 fortuna si intelligis: 7 tutiore loco posuit: danu putas reme
 ditu e: clamas qz opibus expoliatus es tuo vitio ista tibi

iacura tam gratis est: non tam moleste ferres si tanqz p
 diturus habuisses.

An vo tu preciosam estimas abituram felicitate
7 chara tibi est fortuna presens: nec manendi fi
da. 7 cum discesserit allatura merorem.

An vo tu preciosam estimas. Hic pbia ponit tertia rone
 que talis est. Illud non est putandum preciosum 7 charuz
 qd non est mansurum 7 suo recessu est afflicturn. sed for
 tuna est hmoi. ergo non est reputanda preciosa 7 chara. 7
 p pns non dolendum de eius amissione nec gaudendu d
 eius possessione. **Uti** dicit in lra vo pro sed. an tu estimas
 felicitatem abituram. i. recessuram sup. esse preciosa 7 for
 tuna pns est chara tibi nec est fida manendi. 7 cum disces
 serit est allatura. i. adductura merorem. q. d. non dz esti
 mari preciosa. **Nota** qz appellat fortunam felicitatem:
 qz fm Arist. fortuna vel est felicitas vel est proxima felici
 tati. Unde in lib. de bo. for. dicit Arist. qz non contingit ee
 felicem sine reb' exterioribus quaz fortuna est oia: 7 hoc
 est intelligendum de felicitate politica 7 non speculatiua
 que consistit in actu sapie. **Nota** fortuna discedens in
 ducit merorem. qz dicit Sen. in lib. de tranquillitate ani
 mi. Letiores reliquit quos fortuna nuqz resperit qz quos
 deseruit. Et Boetius postea dicit qz ifelicissimu genus in
 fortunii est felicem fuisse.

Qd si nec ex arbitrio retineri pot 7 calamitosos
fugiens facit. Quid est aliud fugar: qz future qd
dam calamitatis indicium. Neqz enim quod an
te oculos situm: sufficit intneri. Veram erit pro
dentia metitur: eademqz in alterutro mutabili
tas nec formidandas fortune minas nec exopta
das facit esse blanditias.

Qd si nec ex arbitrio retineri. Hic ponit quarta rationes
 que talis est. Illud qd est indicium future miserie nec est
 charum nec preciosum nec per pns de ipso dolendu: fortu
 na est hmoi sicut tangit in littera. vti dicit qz fortuna si nec
 pot retineri. i. haberi. ex arbitrio. i. fm voluntate. 7 ipsa fu
 giens idest recedens facit calamitosos. i. miseros. qd aliud
 est sup. fortuna fugar qz quoddam indicium. i. signum fu
 ture calamitatis. i. miserie. enim pro qz neqz sufficit intue
 ri. i. inspicere illud qd situm. i. positu. ante oculos. i. qd est
 pns: vtz pro sed prudentia. i. homo prudens. metitur. i. me
 surat. eritus idest fines rez. qz pro. 7 eadem mutabilitas.
 i. instabilitas in alterutro. i. i aduersitate 7 pspertate. nec
 facit minas. i. insidias. fortune esse formidandas. i. timen
 das. nec sup. facit blanditias esse exoptandas. i. desideran
 das. **Nota** calamitas est miseria cum aliquis nihil hz
 nec in re nec in spe. 7 est dicta a calamo qui est vacu 7 ina
 nis. **Nota** qz non sufficit intueri solum pntia sed etiam
 futura: qz lz qnqz prima salua fiant iudicta vltima tn alte
 rius saporis ingnameta permanebut. bec in fine de disci
 plina scholariu. Et tullius. z. rhero. dicit. Errant qui in
 prosperis oes impet' fortune putant effugisse: sapienter
 cogitant qui in temporibus pspertis causas aduersas re
 formidant. 7 Seneca in de quattuor virtutibus cardinali
 bus dicit. Si prudens es animus tuus tribus temporib'
 dispense. pntia ordina futura pvide. 7 preterita recorda
 re. **Ma** qui nihil de preterito cogitat perdit vitam. Qui
 nihil de futuro premeditat per oia incautus incedit. pone
 an aium tuum mala futura 7 bona vt ista possis sustinere
 7 illa moderari. 7 Sanfredus i poetria Exempla syrenes
 habe docearis in illis. Sub meliori statu semper peiora
 caucto. Nulla fides rerum sequitur post mella venenum
 Et claudit nox atra diem nebulas qz secretum.

Postremo equo animo tolere oportet: quic
quid intra fortune aream geritur: cum semel iu
go eius colla submiseris. Quod si manendi

abundantia scribere legem velis ei quam tu tibi dominas sponte elegisti: nonne iniuriosus fueris: et impatientia tua forte exacerabis quam permutare non possis.

C Postremo equo aio hic ponit quintam rationem que talis est. Quicumque alteri iugo se submittit. oportet quod mores eius patienter sustineat. sed homo affectione temporalium submittit se iugo fortune ergo. et quod mores fortune patienter toleret. unde sicut iniuste agit qui vult imponere legem domine sue: ita volens imponere legem fortune agit iniuste hanc rationem pretendit in littera. Secundo declarat dictum suum per quandam similitudinem ibi. Si ventis dicens. Postremo. i. ultimo dicitur quod oportet ut toleres. i. patiaris. equo aio. i. constanti aio quicquid geris. i. fit intra aream fortune. i. intra mundum. cum semel submitteris. i. subiugaueris. colla. i. tua iugo fortune appetendo ipsa tamquam premia meritorum tuorum. quod per sed. si velis scribere. i. scribendo imponere legem manendi et abundantia ei. quam tu tibi dominas sponte elegisti: nonne fueris iniuriosus impatientia. i. per tuam impatientiam. exacerabis. id est argues. sortem. i. fortunam. quam non possis permutare. Nota quod probia mundum appellat aream fortune. quod sicut i area tritulando torquetur manipuli: sic fortuna in mundo torquetur homines nunc prosperitate. nunc aduersitate rotando. Notandum circa hoc quod dicit. nonne iniuriosus fueris: quod iusticia est libertas animi tribuens vnicuique quod suum est secundum suam dignitatem deo amorem et obedientiam. maiori reuerentiam. pari concordiam. et minori disciplinam. Si ergo famulus velit imponere legem domine sue cui tenet exhibere reuerentiam oportet contra iustitiam.

C Nota quicumque afficitur bonis exterioribus et mutat secundum mutationem eorum dicitur esse subiectus fortune et colla sua iugo eius submittere. quod fortuna est dominus bonorum exteriorum. talis autem fuit Boetius. ergo iniuriabatur fortune. volens sibi imponere legem manendi et recedendi.

Si ventis vela committeres: non quo voluntas peteret: sed quo flatus impelleret promoueris: Si aruis semina crederes: feraces inter se annos sterilemque pensares. Fortune te regendum dedisti: dominum moribus oportet obtemperes. Tu vero volentis rote impetum retinere conaris. At omnium mortalium stolidissime si manere incipit fors esse desistit.

Si ventis vela committeres. Hic probat dictum suum per quedam similia. i. quod fortuna non sit in potestate hominis dicit. Si committeres vela super nauis ventis: tu promoueris. i. duceris: non quo voluntas tua peteret. i. desideraret. sed quo flatus venti te impelleret. Si crederes. id est committeres. semina. aruis. i. agris tu pensares. i. iudicares. annos feraces. i. fertiles. quod pro et sterilem. iter se ita quod non haberes illos annos in parte tua. a fili tu dedisti te regendum fortune. oportet quod obtemperes. i. obedias. moribus domine. vero pro sed. tu conaris. i. laboras. retinere impetum. id est cursum volentis rote. id est mobilis fortune et frustra laboras. O stolidissime id est. stultissime. omnium mortalium. nescis tu quod si fors. id est fortuna incipit manere. i. stabilis esse: quod tunc desistit. i. definit esse fors. Sicut enim non simul stant quod aliquid sit homo et non sit rationalis. sic non stant simul quod sit fortuna et non sit mutabilis. Nota quod sicut committens velum vento amplius non est in parte sua duci quo vult. sed secundum impetum venti ducit. et sicut committens semina agro non est in potestate eius quod proueniant anni fertiles vel steriles. sicut a fili qui committit se fortune non est in parte sua ut habeat fortunam prosperam vel aduersam.

C Nota circa hoc quod dicit volentis rote quod antiquitus fortuna depingebatur cum rota hac ratione. Nam in rota sunt quattuor diuersitates. Una pars est summa. Alia infima

Tertia qua de summo descendit in imum. Quarta qua de imo ascendit ad summum. Similiter in hominibus inuenitur. quattuor varietates. quidam enim sunt in summa prosperitate tales sunt eleuati in rota fortune. Alii sunt in summa aduersitate tales sicut defecti sub rota. Tertii declinant de prosperitate in aduersitate tales descendunt de summitate rote. Quarta procedunt de aduersitate in prosperitate tales ascendunt rotam fortune. vnde eleuatus in rota fortune dicitur gloriose elatus. descendens dicitur. Descendo mortificatus. de seculo dicitur. Infimus are rotarum: ascendens dicitur. Et ad alta vehor. Nota quod natura non assuecit in contrarium nisi si lapis millefies precipitatur sursum non assuecit ascendere sursum cum natura eius sit descendere. Sicut ergo esset stolidus est qui laborat fortune auferre sui naturam sic stolidus est qui laborat fortune auferre mutabilitatem que est eius natura. ergo dicitur probia. at omnium stolidissime.

C Metrum primum secundi libri. **E**c cum superba verterit vices dextra: **E**t estuantis more fertur euripi. **D**udum tremendos seu pterit reges.

Humillemque victi subleuat fallax vultum. **N**on illa miseros audit: haud curat fletus. **A**ltroque gemitus. dura quos fecit. ridet. **S**ic illa ludit sic suas probat vires. **M**agnamque suis monstrat ostentum. **S**i quis visatur vna stratus ac felix hora

C Metrum primum secundi libri. **E**c cum superba verterit vices dextra. Hic incipit primum metrum huius secundi quod dicitur yponauticum ab inuatore. quod labor nautarum cantum huius metri subleuat: et dicitur metrum iambi cum a pede predominante. Est autem iambus pes triarius trocheo constans ex prima breui et vltima longa. et dicitur metrum trimetrum. Iam enim huius metrum beat ser pedes tres computando duos pedes pro metro erit metrum trimetrum. In quo metro probia describit mores fortune dicens. Lum hec. i. fortuna verterit vices. i. alternationes prosperitatis et aduersitatis superba dextra. et cum fertur more euripi. i. maris. estuantis. i. inuidantis. tunc fortuna seuua. i. crudelis: proterit. i. concuscat reges. dudum tremendos. i. metuendos. et ipsa fallax subleuat de aduersitate humilem vultum. victi. i. depressi. nec ipsa audit fletus nec curat miseros. i. pauperes. et ipsa existens dura: quia non scitur ad voluntatem hominum. ridet. i. deridet. vltro. i. spontanee gemitus super miserorum quos fecit. sic illa ludit sic probat. i. experit ipsas vires. et ipsa monstrat suis magnam ostentum. i. miraculum. si quis visatur vna hora stratus. i. aduersitate depressus ac felix. i. prosperitate eleuatus. quod fortuna videtur exhibere suis. i. hominibus. qui bonis eius inbiant magnum miraculum quando aliquis subito videtur mutari de aduersitate in prosperitatem et e converso

C Nota quod fortuna dicitur superba eo quod nullum veretur: nec aduertit probitatem nec malitiam alicuius et si vocatur more superborum obaudit. Nota quod euripus quasi curus rapidus. et curus nomen venti: secundum alios autem et forsitan melius curipus est brachium vel sinus maris cuius decursus est incertus. et propter incertitudinem sui cursus frequenter periclitatur ibi naues. et dicitur ab eu quod est bonum. et ripa quasi bona ripa per dicitur ergo cursus euripi estuantis est incertus sic et mutabilitas fortune. Nota quod de opatione fortune qualiter hos eleuat et hos deprimat loquitur Allianus in anticlaudio dicens. Precipitem mouet illa rotam motusque laborum. Nulla res claudit nec sistunt omnia motu. hos premit hos eleuat. hos deiecit. erigit illos. Logit et in varios hoies descendere casus. Et samaritan. al pau. hein. Quicquid agas quicquid dicas quicquid patiaris. si facis ut retrahas quod mea

dextra

destra trahit. Sic ergo primatū venerandaq; scepra tenebo. Et pro velle meo, mel tibi felq; dabo.

Profa secunda secundi libri.

Ellem aut pauca tecum fortune ipsius verbis agitare. Tu igitur an ius postulet animaduerte.

Profa secunda secundi libri.

Ellem autem pauca. Hic incipit profa secunda huius secundi in qua pbia probat Boetio non esse cōquerendū de fortuna: qz nihil sibi abstulit: et introducit fortunā alloquēte Boetium. et dicitur quia primo persuadet Boetio introductionē fortune. Secōo introducit eaz ibi. qd tu homo. pmo pbia dicit o boeti ego pbia vellem tecū pauca agitare. i. discutere verbis ipsius fortune. tu vō aniaduerte an ius. i. iusticia postulet hoc. **N**ota qz similitudo oratiōis qz qz generat fastidii iō qz qz ip sam oz mutari. **U**ti Tullius 4. lib. rhero. dicit. Sermonem in v. i. d. cōmutari oz vt facile facietas varietate vitetur. ideo pbia b variat oratio nem per introductionem noue persone vtendo profopope ya. que figura a Tullio vocatur conformatio. persuadet igit pbia boetio introductionē fortune. dicens. Velle at te

Quid tu o homo ream me quotidianis agis querelis. Quā tibi fecimus iniuriam. Que tibi detrahimus bona. Quoniam iudice de opum dignitatūq; mecum possessione contende. Et si cuiusq; mortalium proprium quid horum esse monstraueris: ego ea tua fuisse que repetis sponte concedaz. Cum te matris vtero natura produxit nudum rebus omnibus inopemq; suscepi: te meis operibus foui. et quid te nunc impatientem nostri facit. fauore prona indulgentius educaui. Et oīz que mei sunt iuris affluentia et splendore circumdedi. nunc mihi retrahere manum libet. habes gratias velut vsus alienis: non habes ius querele. tanq; prozus tua perdidicis.

Quid tu o homo. Hic pbia introducit fortunam alloquētem Boetium que ostendit querimoniam ipsius esse iniustam quia nihil sibi abstulit. primo ergo fortuna ostendit qz nihil boetio iniuste abstulit. secundo quandam responsonem boetii excludit ibi. An tu mores. primo facit quod dictum est. secundo respondet tacite questioni sibi. an ego. **P**rimo dicit fortuna ad boetium. O tu homo quid agis. i. veras vel facis me ream quotidianis. i. assiduis querelis. q. d. facere non deberes. quā tibi fecim? iniuriā. q. d. nullam. que tua bona tibi detrahimus. q. d. nulla contende me cū in iudicio de possessione optū et dignitatum coram quo cuiq; iudice. et si monstraueris aliquid esse proprium bonoz cuiusq; mortalium. ego sponte concedam tibi ea que repetis fuisse tua: qz autem non sint tua nec alicui? hominis propria probo tibi. qz cū natura pduxit te de vtero matris ego suscepi te nudum et inopem. i. carentem omnibus rebus et foui te meis operibus et ego prona. i. p̄dpta educaui. i. nutriui. te indulgentius. i. clemētius. fauore. i. grā mea. quid te nunc facit impatientem nfi. i. contra nos qz si boetius a principio non fuisset nutrit? p̄speritate fortune nō fuisset ipatiens de amissione eius. Et subdit. Ego circumdedi te affluentia et splendore oīum bonozum que sūt mei iuris. i. p̄tatis. nunc autem libet. i. placet. mihi retrahere manū. tu habes gratiam. i. mihi referre grates tanq; vsus alienis. non habes ius querele tanq; tua perdidicis

Quid ergo ingemiscis nulla tibi a nobis illata est violentia. Qpes: honores. ceteraq; talium

mei sunt iuris. Dominam famule cognoscunt: mecum veniunt. me abeunte discedunt. Audacter affirmem si tua forent que amissa cōquereris nullo modo perdidisses.

Quid igitur ingemiscis querulando. nulla tibi a nobis illata est violentia opes honores etc. talia sunt mei iuris. i. p̄tatis et famule mee. s. honores et p̄tates cognoscūt me dominam. mecum veniunt me abeunte discedunt. i. recedūt. audacter affirmem si tua forent que conquereris amissa nullo modo ea perdidisses. **N**ota qz tota rō fortune in b consistit. nulli manet rōnabilis querimonia de eo qz nihil alio rū aufert. sed p̄pria pro suo libito disposuit. sed fortuna nihil abstulit qd erat boetii sed p̄pria disposuit pro suo libito ergo etc. **N**ota de hoc qz dicit que tibi tua. Seneca dicit in de remediis. Non est tuū qd fortuna fecit esse tuū. Alienum est oē quicqd optando euenit. et nihil ipsi? p̄pria putari lz qd eripi pōt. **N**ota qz homo pducit nudus ex vtero matris. per hoc innuit magna eius miseria. Si enī homo nudus nascit et nullo indigeret minus esset miser. lz qz nudus nascit nihil possidens et pluribus indigens. iō magis miser est. **U**ti pauper henric? **P**rimus i mundo tecum tua quanta tulisti. **N**udus eras primo et postea nudus eris. **N**ota qz bona exteriora non sunt propria hominis qz dicit. **S**en. Nihil propriū ducas quod mutare possit fortuna reposcit quod dedit donum quod dare potuit auferre potuit et quod fortuna non dedit non eripit.

An ego sola meū ius exercere p̄hibeor. Licet celo proferre lucidos dies. eosdemq; tenebrosos noctibus condere. licet anno terre vultum nūc floribus redimere: nunc nimbis frigoribusq; cōfūdere. Jus est mari nūc strato equore blādiri. nūc procellis ac fluctibus inborrescere. Nos ad cōstāntiam nostris moribus alienam inexplata hominum cupiditas alligabit. **N**ec nostra vis est. hunc continuum ludum ludimus. **R**otam volubili orbe versamus. infima summis: summa infimis mutare gaudemus. **A**scende si placet. sed ea lege ne vti cum ludicri mei ratio poscet descendere iniuriam putes.

An ego sola meū ius exercere. Hic r̄idet tacite qōni. Diceret aliqs fortune. lz bona exteriora sint tua. tñ postq; ea homini contulisti non deberes amplius auferre. **N**uic qz stioni respondet fortuna dicens qz hoc esset p̄tra ius et cōtra naturam suā. quā nullus d; sibi auferre imo d; vti sicut et cetera res vtunt? sua natura. **U**ti dicit. **N**ūqd ego sola prohibeor exercere ius meum: cū oīa atia exerceant naturam suam qd declarat: qd lz. i. licitū ē. celo proferre lucidos dies eosdemq; condere. i. abscondere tenebrosos noctibus. et lz āno redimere. i. ornare. vultum. i. superficiē terre nunc. i. aliqñ floribus: sicut in vere. nunc frugibus sicut in estate. nunc confundere eā nimbis. i. pluuiis. et frigoribus sicut in autūno et hyeme. **J**us. i. natura est mari. nūc. i. aliqñ. i. tēpore sereno blandiri. i. blandum esse. equore strato. i. pacificato. sed tpe tempestatis inborrescere. i. horridū apparere p̄cellis ac fluctibus. i. inundationibus. nūquid inexplata. i. inlatiabilis. cupiditas hominum. alligabit nos ad cōstāntiā alienam nostris moribus. q. d. non. enīz hec est nostra vis. i. naturalis p̄tās. hunc ludū p̄tinuū. i. oī tēpore vel cōtinue ludimus. rotam versamus volubili orbe. i. veloci circūlatiōe. et nos gaudemus mutare infima. i. aduersa summis. i. p̄speris. et summa infimis. i. prospera aduersis. **T**u boeti ascende rotam nostram si placet: lz ea lege. i. p̄ditiōe. vti ne putes tibi fieri iniuriam si p̄tingit te descendere cum rō mei ludicri idest ludī iocosi b poscet.

Nota q̄ quilibet res in sua naturali operatōe delectat. Frustra ergo laborat qui naturā rei auferre conat. cū natura non assuecat i p̄trariū. Uñ pauper henri. Nōne sua licet quibus sic vtitur arte. Q̄ sibi fors dederit vtitur ois hō. Miles eqs p̄scator aquis 7 clericus hymnis. Nautā fretis. pugiles marte. poete metris. Rusticus arua parat. numerat mercator auar. Virgo legit flores: stultus amator amat. Seminat in spinis nature iura retractans.

Nota q̄ dicit cupiditatem hominum esse inrepletam. q̄ dicit Arist. 2. pol. Infinita est cōcupiscentia hominum ad cuius repletionem multi viuunt. Et Sen. 16. epla Naturalia desideria finita sunt ex falsa autem opinione nascentia vbi desinant non habent. 7. 24. epla Omnia aliquis cōtēnere potest omnia autem habere non potest.

An tu mores ignorabas meos. Nesciebas Cresum regem lidorum Cyro paulo ante formidabilem: mox deinde miserandum rogi flammis traditum misso celitus imbze defensum. Nū te preterit. Paulum persi regis a se capti calamitibus pias impendisse lachrymas: Quid tragediarum clamor aliud deflet: nisi indiscreto ictu fortunam felicia regna vertentem. Nonne adolescentulus ayon eyoy. i. duo dolia vini alterum quidem malum aliud autem bonum in iouis lumine iacere didicisti. Quid si vberius de bonorum parte sumpisti. Quid si a te non tota discessi. Quid si hec ipsa mei mutabilitas iusta tibi causa est sperandi meliora: tamen ne animo contabescas. 7 intra commune omnibus regnum locatus proprio iure viuere desideras.

An tu mores ignorabas meos. Hic fortuna excludit quādam r̄sionem Boetii. Posses enī dicere Boetius o fortuna ego cōquestus sum de tua mutabilitate quia ignoravi mores tuos. hanc r̄sionē excludit fortuna per plura nota Boetio ex quibus poterat perpendere mores 7 instabilitatē suam. 7 dicit nūqd tu ignorabas mores meos. q. v. nōne sciebas q̄o cresus rex lidorum qui prius erat formidabilis cyro regi persarum. sed postea captus fuit a cyro 7 traditus ignibus ad cremandū. sed imbze misso celitus fuit defensus 7 euasit. Nūqd etiam preterit te q̄o paulus consul romanus fudit pias lachrymas sup calamitatibus. i. miseris persi regis quē captiu auerat. qd enim aliud deflet clamor tragediarum. i. poematū reprehendētū vitia hominū nisi me fortunā subuertētē felicia regna indiscreto ictu idest incerto euentu. nonne existens adolescentulus didicisti: iacere in lumine. i. in domo iouis duo dolia vini: vnum bonum aliud malum. de quibus oportuit vnūquēqz intrātem gustare. quid conquereris si vberius de bonorum parte sumpisti. quid cōquereris si a te nō tota discessi. qd conquereris si hec ipsa mei mutabilitas est tibi iusta cā sperandi meliora. i. prospera. tñ ne pro non cōtabescas. i. deficiās. animo 7 tu locatus intra cōe regnum oibus. s. in mundū desideras viuere pprio iure qz hoc eē nō pōt vt erimaris a cōi legē hoīuz. **Nota** q̄ cum cresus rex lidorum esset pugnaturus contra regem plax ipse consuluit appollinē de successu pugne qui r̄ndit sibi h̄mōi versiculo. Cresus p̄det alim trāsgressus plurima regna. Alim est fluvius quidam: quē versiculum cresus sic intellexit. q̄ Cresus trāsgressus alim perdet. i. destruet plurima regna ipsius Lyri. sed appollo sic intellexit. Cresus trāsgressus alim perdet. i. amittet plurima regna sua 7 hoc contigit. nam ipse cū trāsgressus esset alim victus ē a Lyro 7 i ignez positus. sed tāta inundatio pluuie facta fuit. q̄ extitit fuit ignis 7 euasit. de quo cum multum gloriaret: dixit filia sua nomine ama. O pater expecta vltimum diem ante quē non ē gloriandum. Quadam vō nocte vidit Cresus in somno q̄ esset super altam arbozem vbi iupiter cum rigabat. 7 p̄heb? cum sicabat. quod somnum cum reuulisset filie sue respondit filia. Tu eris captus a cyro 7 in cruce suspēsus. vbi iupiter. i. pluuia te rigabit. 7 p̄hebus. i. sol te sicabit. quod ad vltimum contigit. ex quo potest perpendi mutabilitas fortune. **Nota** q̄ paulus consul romanus missus fuit pugnare contra regem persarum qui erat superbissimus hominum cum autem ipsum deuicisset considerans prosperitatem preteritam 7 aduersitatem presentem ei? motus pietate fleuit super ipsum 7 dimisit eum. ex quo similiter perpenditur mutabilitas fortune. **Nota** q̄ tragedia est carmen reprehensiuū vitiorum incipiens a prosperitate: desinens in aduersitate. Et dicitur a tragos grece qd ē hircus latine. 7 odos cantus: quia cantus huiusmodi carminis hircus remunerabatur. Inde dicuntur tragedie poete qui antiqua gesta 7 facinora sceleratorum regum luctuoso carmine populo spectante. i. respiciente concinebant sicut dicit Isid. lib. etimo. **Nota** Homerus volens ostendere mutabilitatem fortune describit in domo iouis facere duo dolia vini vnum bonum: aliud malum. 7 omnes intrantes domum de vtroqz oportebat gustare. sed quosdā plus de bono. quosdam vō plus de malo. Et hec descriptio publice depingebatur athenis in templo iouis. vbi Boetius studuit existens adolescens sicut ipse testatur in de scholarium disciplina. **Per** domum autem iouis. homerus significabat mundum per duo dolia prosperitates 7 aduersitatem. 7 omnes qui viuunt in mundo de vtroqz gustant. quidam plus de prosperitate: quidam plus de aduersitate. **Nota** dicit fortunam subuertentem felicia regna dicit. Sanfredus in poetria. Hoc vnum prescre potes: q̄ nulla potestas esse morosa potest: quia res fortuna secūdas Imperat eē breues: si vis exempla: p̄iores Res pice fortunas. enarrat illa p̄sorum. florida prosperitas minus subuertit athenas. Ilion atrides. magne carthagini arces. Scipio. sed multi romani sunt alia fati Tempo ra versa breui breuis est distantia leti. Omnis 7 inesti nox est vicina diei. Hec aliena docēt 7 te tua facta docebunt.

Adetrum secundum libri secundi.

I quantas rapidis flatibus incitus Pontus versat arenas: Aut quot stelliferis edita noctibus

Celo sidera fulgent.
Tantas fundat opes: nec retrahat manum
Pleno copia cornu.
Humanam miseram baud ideo genus
Cessat flere querelas.
Quāuis vota libens excipiat deus
Multi prodigus auri.
Et claris auidos ornet honoribus
Nil iam. parta videntur:
Sed queſita vorans sena rapacitas
Alios pandit biatas.
Que iam precipitem frena cupidinem
Certo sine retentent.
Largis cum potius muneribus fluens
Sitis ardescit habendi.
Nūq̄ diues agit qui trepidus gemens.
Sese credit egentem.

Adetrum secundum secundi libri. I quantas rapidis flatibus incitus: Istud est secundum metrum huius secundi. quod dicit asclepiadiū ab inuētoze. coriambicum a pede pedo minante.

[Marginal notes in a smaller hand, partially cut off on the right edge of the page.]

mirante. quis sit pes coriambus prius habitum est. Et constat illud metrum ex primo spondeo et duobus coriam bis et pirichio vel iambo: quale metrum est istius hymni. Sanctorum meritis. Secundum metrum dicitur ferregratium ab inventore. constans. ex primo spondeo. secundo dactilo. tertio spondeo vel trocheo. In hoc ergo metro fortuna conqueritur de inexplata cupiditate hominum: dices Si copia. i. fortuna quam gentiles deam copie appellabant. pleno cornu fundat hominibus tantas opes quantas arenas versat. i. voluit pontus. i. mare incitus. i. comotus. rapidis flantibus. i. impetuosis ventis. et si fundat tantas opes quot sidera fulgent in celo edita. i. orta. stelliferis noctibus. et ipsa copia non retrahit manum auferendo opes haud proinde humanum genus cessat flere. i. flendo proponere miseris querelas. et quis de? prodigus. i. diues multi auri. i. ad modum prodigi multum aurum diffundens ipse de? libens excipiat vota hominum. et ornate auidos. i. cupidos claris honoribus. tunc iam parta. i. acquisita et possessa nil vident eis. sed sua rapacitas vorans quanta. i. acquisita pandit. i. manifestat: alios hiatus. i. receptacula cupiditatis. et tunc quirit fortuna que iam frena retentent. i. detinebunt. certo sine cupidinem. i. auaritiam hominum. precipites. i. precipitantem hominem cum sitis. i. desiderium habendi fluens largis muneribus ardescit in hodie. et ideo ille qui trepidus terrore aduersitatis. et gemens credit sese egentem. ille nunquam diues agit. i. vitam ducit. Nota circa hoc quod dicit pleno copia cornu. quod cum hercules quodam tempore luctaretur cum achille. et achilles mutaret se in taurum hercules apprehendens ipsum per cornu effregit illud et repletum pomis et floribus odoriferis sacrificauit illud fortune quod cornu dicitur fortuna quibusdam propinare plenum quibusdam vacuum. quibusdam semiplenum secundum diuersum statum prosperitatis et aduersitatis hominum. Nota quod fortuna inuehit contra auaritiam hominum. quod Tullius in libro tusculanarum questionum dicit. Auaritia studium pecunie huius quam nemo sapiens concupiuit. ea enim quasi malis venenis imbuta corpus animumque virilem offendit. ipsa enim insatiabilis manens neque copia neque inopia minuitur et in eodem hoc dicit. Quid est quod multi cupiditate pecunie ferunt. quorum ita perturbantur animi ut non multum absint ab insania. Et dicit Seneca. 66. epistola. Auaritia nullus habet magis malum nisi quod ingrata est. et 62. epistola. auaros comparat canibus dicens. Vidisti aliquem canem missum a domino panis frustum aut carnis apto ore captantem. quicquid arripit prius integrum deuorat et semper ad spem futuri inhiat. Idem euenit nobis quicquid nobis fortuna expectantibus porrigit. illud sine omni voluntate dimittimus et statim ad rapinam alterius erigimur. Nota qui credit se egentem. non est diues sed pauper. quod dicit. Seneca. prima epistola. Non qui pauper habet. sed qui plus cupit pauper est. Quid enim refert quantum illi in archa quantum in horreis facit si alieno hiatu imminet. Nota quod diuitie non tollunt auaritiam sed augmentant. Unde Seneca. 16. epistola dicit. Longerat in te quicquid locupletes possiderunt ultra priuatum pecunie modum. fortuna te prouebat. auro tegat. purpura vestiat. terrarum in arboribus abscondat accedant statue et picture et quicquid vlla ars elaborauit maiora cupere ab his non desistes. vnde Iuuenalis. Interea plenus dum turget sacculus ere crescit amor nimis quantum pecunia crescit.

Prosa tertia secundi libri.

Is igitur si pro se tecum verbis fortuna loqueretur. quid profecto contra hisceres non haberes. At si quod est quo querelam tuam iure tuearis proferas. dabitur tibi dicendi locum. S. Tum ego speciosa quidem ista sunt inquam oblitaque rhetorice ac musice melle dulcedinis. tum tamen cum au

diuntur oblectant. Sed miseris malorum altior est sensus. Itaque cum hec auribus insonare desierint: insitus animus meror pregrauat. P. Et illa. ita est inquit. Nec enim nondum morbi tui remedia: sed adhuc contumacis aduersum curationem doloris fomenta quedam sunt. Nam que in fundum sese penetrent. cum tempestiuam fuerit admonebo.

Prosa tertia secundi libri.

Is igitur si se tecum fortuna. Sic incipit prosa tertia huius secundi libri. In qua probia probat Boetium non debere conqueri de fortuna. quod multa bona sibi contulit. Et primo inquit probia quod sentiat de dictis fortune. secundo bona fortune sibi collata enumerat. ibi verum tamen. Primo ostendit probia quod Boetius nihil habeat logi fortunam. Secundo Boetius ridet. Tertio probia eius responsione approbat sic patebit. dicit primo. Si fortuna loqueretur his tecum verbis pro. se. profecto pro certe. tu non haberes quod hisceres. i. non haberes vni apires os ad respondendum fortune: aut si quod est quo tuam querelam iure tu caris. or. i. necesse est. ut proferas. dabitur tibi locum dicendi. Tum ego Boetius inquam. i. dixi vel respondi. Speciosa quidem sunt ista que fortuna dixit. et sunt oblita. i. delinita. melle idest delectat de rethorice dulcedinis. i. quantum ad prosam ac pro et musice dulcedinis. i. quantum ad metrum et tamen. i. tum. oblectant. i. delectant. animum meum cum audiuntur. sed sensus. i. precepto malorum est altior. i. profundior miseris quam isti possint attingere. quod dicit. Quis verba fortune superficialiter me delectent. tamen ad profunditatem mei doloris non attingunt. Itaque. i. ergo cum hec verba fortune desierint. i. cessauerint insonare auribus meis meror insitus. i. insitus pregrauat animum meum. Tum probia approbat responsione Boetii dicens. Ita est. hec enim verba fortune nondum sunt remedia tui morbi. sed sunt quedam fomenta. i. lenimenta. aduersum curationem. i. contra sanationem contumacis doloris nam remedia que penetrent. i. imittent sese in profundum perturbationum expellendo causam radicalem tui morbi. ista ad mouebo. i. apponam cum fuerit tempestiuum. Nota quod Boetius nihil habuit loqui contra verba fortune. quod vix dixit et veritatem non est loquendum. Nam vna omnia consonant: et veritas sibi ipsi attestatur huius Aristotelem. Nota huius est verbum inchoatiuum. et profertur per syncopam. quod regulariter deberet dici hyasco. vni hiscere. i. hiatum inchoare. cum aliquis aperit os. Nota quod oblitus altera producta est participium verbi obliuiscor. Sed oblitus altera correpta descendit a verbo obliuio. et oblitus. idest maculatus. vnde versus. Immemor oblitus notat: oblitus est maculatus. Nota circa hoc quod dicit insitus meror animum aggrauat. quod quis non doleret de infortunio nulli contigit nisi animo multum elevato supra fortunam. et dicit Seneca. 65. epistola. Plus equo te dolere nolo. sed ut non doleas. vix erigere audeo. nulli autem ista firmitas animi contingit nisi multum supra fortunam elevato. et subdit illud agamus ut secunda nobis fiat amissorum recordatio. nemo libenter ad id reddit quod non sine tormento cogitaturus est. Nota quod per rethoricam et musicam dulcedinem fortune Boetius adhuc non fuit restitutus virtuti. et sapientie. quod attestat eius meror aggrauans animum. Nam virtus et sapientia et dolorem et merorem opprimit. vnde Seneca. 65. epistola: Quemadmodum miuta summa claritas solis obscurat sic dolores mesticias iniurias. sapientia et virtus sua magnitudine elidit atque opprimit.

Veritatem ne te miserum existimari velis an numerum modumque tue felicitatis oblitus es: Taceo quod desolatum parente summorum te viro- rum cura suscepit delectusque in affinitate principum ciuitatis: quod preciosissimum propinguitatis

genus est. prius charus quam proximus esse cepisti. Quis non te felicissimum cum tanto splendore sacerorum cum coniugis pudore cum masculine quoque proles opportunitateque predicabit.

Certum ne te existimari miserum velis. Hic probia enumerat bona fortune Boetio collata ratione quorum non debuit se estimare miserum. Et primo enumerat bona preterita que ipsum felicem fecerunt. postea enumerat in quarta prosa bona que ipsam in presentem felicem ostendunt. Primo igitur probia describit felicitates suam preteritas. Secundo excludit quaedam obiectio nem ibi. Quod si scircoco. Primo enumerat quedam bona communia. secundo magis specialia. secunda ibi. Preterea libet. primo dicit. O Boetie ne. i. non velis te existimari miserum. nunquid oblitus es numerum. que pro te. modum felicitatis tue. ta ceo. i. pertransio. que te desolatum. i. priuatum. parente. i. patre. i. matre cura summorum virorum. i. consulum romanorum te suscepit. et tu delectus. i. de aliis electus in affinitate precipuum civitatis cepisti prius esse charus quam proximus. quod est preciosissimum genus propinquitatis. quis non predicabit felicissimum cum tanto splendore tuorum sacerorum. cum tanto pudore coniugis. i. uxoris. et cum opportunitate. i. opportuna felicitate masculine proles. que dicitur nullus est qui non iudicaverit te felicem in his. **C** Nota que triplex est genus propinquitatis. Primum quod trahit ex genealogia: et in tali propinquitate aliquis simul efficitur proximus et charus. nam frater fratri est charus et propinquus. Alia est propinquitatis que trahit ex matrimonio. et vocatur affinitas: et in tali propinquitate aliquis prius efficitur propinquus quam charus. tertia propinquitatis contrahit ex bonis moribus et virtutibus. Hec est preciosissimum genus propinquitatis: et in tali aliquis prius efficitur charus quam propinquus. et sic Boetius prius factus fuit romanis principibus charus ratione virtutis quam propinquus matrimonio trahendo cum eis. **C** Nota que probia dicit Boetium fuisse felicem splendore sacerorum in plurali. cum tamen non habuerit nisi unum socerum. Nam socer dicitur cuius filiam aliquis ducit et non legitur que Boetius habuit duas uxores. Ad hoc potest dici. que hic accipitur socer large. non tamen pro parte uxoris. sed et pro fratre que large est potest dici socer. que dicitur pluraliter socerum. **C** Nota que ex tribus probia dicit Boetium felicem fuisse. ex honestate sacerorum. ex pudore coniugis. ex opportunitate masculine proles. i. suorum filiorum.

Preterea libet enim preterire comitia. assumptas in adolescentia negatas senibus dignitates: ad singulares felicitatis tue cumulū venire delectat. **P**reterea libet enim preterire comitia. Hic probia enumerat quedam bona specialia: ex quibus Boetius non debet se estimare miserum. Et dicit ego pretereo. i. pretransire volo: que mihi libet preterire comitia supple bona: et delectat me venire ad singularem. i. specialem cumulū tue felicitatis. scilicet ad sumptas dignitates in adolescentia negatas senibus. Et subdit.

Si quis reus mortalium fructus ullam beatitudinis potestas habet. poterit ne illius memoria lucis quantalibet ingruentium malorum mole deleri. Cum duos pariter consules liberos tuos domo provehi sub frequentia patrum: sub plebis alacritate vidisti: cum eisdem in curia currules insidentibus tu regie laudis orator ingenii gloriam facundie meruisti. cum in circo duorum medius consulum circumfusa multitudinis expectationem triumphali largitione satiasti. dedisti. ut opinor verba fortune dum te illa demulcet: dum te ut suas delicias fouet. Adunus quod nulli unquam priuato commodaverat abstulisti. Vis ne ergo cum fortuna

calculum ponere: Nunc te primus luenti oculo perstrinxit. Si numerum modumque letorum tristitue consideres adhuc te felicem negare non possis.

Si quis fructus rerum mortalium habet vlluz pondus beatitudinis. i. si pro aliquo tempore bonus homo debet dici felix poterit ne memoria illius lucis. i. tue felicitatis. quaz iam dicam deleri quantalibet mole. i. quocumque pondere ingruentium malorum. que dicitur non potest deleri. et que est illa felicitas cum tu vidisti liberos tuos. i. filios tuos. pariter consules electos. puebi. i. duci de domo tua. sub frequentia. i. diligentia patrum. scilicet seniorum. et sub alacritate. i. sub gaudio plebis. et cum tu eisdem filiis tuis insidentibus currules. i. sedes iudicarias. orator. i. predicator regie laudis meruisti gloriam ingenii et facundie cum tu medius in circo. i. in circundatione. duorum consulum. scilicet filiorum tuorum satiasti expectationes circumfusa multitudinis. triumphali largitione. i. victorali triumphatione. ut ego opinor tu dedisti verba. i. deceptiones fortune dum te illa demulcet dum te fouet ut suas delicias. tu abstulisti munus quod nunquam commodaverat vlli. i. alicui. priuato. i. extraneo. vis ne ergo cum fortuna ponere calculum. i. computationem nunc ipsa fortuna primus perstrinxit te oculo luenti. idest in uido si consideres numerum et modum letorum. ut pro vel tristitue. i. prosperitatis et aduersitatis adhuc non possis te negare felices. **C** Nota probia per hoc que dicit pretereo et prius dixit taceo. utitur quodam colore rhetorico. qui dicitur occupatio. et diffinitur sic a Tullio. Occupatio est cuius dicimus nos preterire: aut nescire: aut nolle dicere illud quod tamen maxime dicimus. **C** Nota que mos erat romanorum ante. 30. annos nulli conferre aliquam dignitatem. nisi si propter singularem dignitatem vel probitatem. vel pro publice rei evidentem utilitatem. Boetius autem in adolescentia ante. 30. annos electus fuit in consule. et hoc probia vocat felicitatem comitem. non que comiter omnibus hoc concederet sed que non solum Boetio sed aliis paucis hoc accidit. Refert. n. Tullius in li. de amicitia. que Scipio ante. 30. annos bis factus est consul. Sicut germanicus iuuenis consul factus est ante. 30. annos. sed singularem felicitatem Boetii tangit dicens. Cum duos pariter consules. **C** Nota que huiusmodi in lib. ethymico. currules erant sedes in quibus magistratus sedentes iura reddebant. Et dicuntur currules a curru: que tali sede utebantur in curru iudices quo utebantur ut expeditius populo iudicia redderent. **C** Nota que consuetudo erat apud romanos in electione consulum habere sermonem ad populum de laudibus regum et electorum in magistratum: et si bene predicabant: inde gloriam consequantur huiusmodi sermonem fecit Boetius in electione suorum filiorum in consules: et ex inde sua gloria fuit geminata. Et que similis sermo consuevit fieri in triumphis in laudem eorum qui obtinuerant victoriam: ideo huiusmodi sermonem vocat triumphalem largitionem. **C** Nota qui bonum aliquod promittit et non adimplet: ille dat verba et non rem. et sic dicitur. ergo dicit probia. dedisti fortune verba. i. deceptiones promittendo ei aliquid boni que ipsa te ita fouet. **C** Nota que calculus in vna significatione est parvus lapillus qui calcando non ledit. et que talibus lapillis utebantur antiqui in computando. ideo calculare vel calculum ponere ponitur pro computare vel pro rationem facere. ergo dicit probia. vis ne cum fortuna calculum ponere quasi dicat non debet si computabis cum ea. ipsa inueniet te multo felicioris quam miserum.

Quod si idcirco te fortunatum esse non estimas quam que tunc leta videbantur abierunt. Non est quod te miserum putes: quam que nunc mesta creduntur pretereunt. An tu in hanc vite scenam nunc primum subitus hospesque venisti. vllam ne humanis rebus inesse constantiam reris. cum sepe ipsum hominem velox hora dissoluat: Nam et si rara est

fortuitis

fortuitis manendi fides. vltimus tamē vite dies
mors quedam fortune est etiam manētis. Quid
ergo referre putas. Tu ne illam moriendo de-
seras: an te illa fugiendo deserat.

Quod si idcirco te fortunatū esse. hīc pbia excludit quā
dam obiectiōem. posset aliquis dicere. hec predicta bona
non faciunt me felicem qz sunt ptransita. hāc Obiectiōez
excludit pbia dicēs. Q d p sed. si nō estimas te fortunatū
.i. felicem: qm̄ illa abierunt que tunc videbant letā. etiam
non est qd. i. pp qd. tu putes. i. estimas te miser qm̄ q nūc
credunt. i. vident mēta pterere. An nūc pro nunquid
tu. venisti primum in hanc scenam. i. vmbzā vite. sub-
tus. i. improuisus. qz pro r. hospes. i. aduena. vt ignores
que gerantur in hac vita. ne pro nunqd reris. i. opinaris
vllam constantiā inesse humanis rebus. cum ipsum ho-
minem sepe dissoluat velox hora mortis. nam si fortuitis
rebus est fides pmanendi. licet rara. tñ vltimus dies vite
est quedam mors fortune. etiam manentis fortune. quid
igitur putas referre. i. distare. ne. i. an tu deseras illas for-
tunam moriendo. an pro vel illa te deserat fugiendo. q. d
nihil refert quantum ad inconstantiam fortune: siue for-
tuna hominē deserat siue deseratur. manifestum est qz p
manere non p̄t. **N**ota qz in rebus humanis non sit con-
stantia. Cuius rō est. In isto quod est genitū nulla est cō-
stantia: qz nihil est genitū quod non est corruptibile r
non permanēs: sed res humane sunt genite r p̄duce ergo
rē. **N**otandum qz non est durabilis fortune prosperitas
qz ipsa cito fugat aduersitas. vñ Sāfr. in poetria. Om-
nibus ne crede tuis. r tpe paruo. Illurere tibi. mor sunt
clausura serenum. **A**ubila fata diem: inducentqz crepu-
scula noctem. pp quod non est adhibenda fides rebus for-
tuitis. **N**ota qz pbia tangit vnam rōnem qz fortuna nō
sit constans que talis est. Homo non est constans. ergo
nec fortuna: antecedens pz: qz hoīem sepe dissoluit velox
hora mortis. consequentia probatur ex hoc qz fortuna nō
habet esse nisi circa hominem: cum sit in agentibus a pro-
posito. z. p̄bico. g. dicit pbia nihil differt quo ad inconstā-
tiam fortune. siue fortuna derelinquat hominem fugien-
do: siue homo derelinquat ipsam moriēdo quocunqz mo-
do fiat semper ipsa est inconstans r non permanens.

Adetrum tertium secundi libri.

Am polo pbebus roseis quadrigis

Lucem spargere ceperit.

Pallet albentes hebetata vultus

Flammis stella prementibus.

Lum nemus statu zephiri tepentis

Vernis irrubuit ros.

Spiret infantum nebulosus auster

Iam spinis abeat decus.

Sepe tranquillo radiat sereno

Immotis mare fluctibus.

Sepe feruentes aquilo procellas

Verso concitat equore.

Rara si constat sua forma mundo.

Si tantas variat vices.

Crede fortunis hominum caducis:

Bonis crede fugacibus.

Constat eterna positumqz lege est:

At constat gentium nihil.

Adetrum tertium libri secundi.

Am polo pbebus roseis quadrigis. **I**stud est

metrum tertium huius secundi. cuius. p̄imu

versus dī saphicus ab iuētoze. trochaic⁹ a pede prediāte.
Adetrū at secundi versus dicitur gliconicum ab inuētoze
coriambicum a pede predominante. In hoc ergo metro
pbia declarat tribus exemplis mutabilitatem mundano-
rum. **P**rimum exemplum est de corporibus celestibus
tale. Sole lucente in celo tunc obscuratur lumen aliarum
stellarum. Ecce mutatio stellarum quo ad lumen quod ta-
men plus apparebat tempore noctis: sed sole nobis lucen-
te non apparet. vnde dicit in littera. Lum pbebus. i. sol ce-
perit. i. inceperit. spargere. i. emittere lucem. roseis quadri-
gis idest roseo curru. stella hebetata idest obscurata. flam-
mis idest luminibus solis p̄mentibus. ipsa pallet idest
pallida fit s̄m albentes vultus. **S**ecundum exemplum est
in terre nascentibus tale. zephiro flante terra ornatur flori-
bus: sed austro flante flores deficiunt. Ecce mutatio in ter-
re nascentibus. vnde dicit in littera. Lum idest quando
nemus irrubuit vernis idest vernalibus ros. flatu zephi-
ri tepentis idest calentis. si auster nebulosus spiret idest fla-
re inceperit. infantum idest infane. iaz decus rosarū. abeat
spinis idest recedat de spinis. **T**ertium exemplum est de
mare tale. Quando mare nō agitur ventis apparet trā-
quillum. sed ventis agitur efficitur tempestuosus. Ecce
mutabilitas. maris. vnde dicit i littera. Sepe mare radiat
idest splendet. tranquillo sereno idest serena tranquillitate
immotis idest non motis fluctibus Sepe aquilo concitat
idest prouocat. feruentes procellas idest tempestates. ver-
so equore idest moto mari. **T**ūc hortatur philosophia ne
credamus bonis fortune: dicens. Si mundo constat idest
permanet sua forma rara ut ex dictis patet r si mundus
variatur tantis vicēs. idest alternationes. tunc crede cadu-
cis. idest transitoriiis fortunis hominum idest noli credere
r loquitur ironice. debet enim intelligi per contrariū. cre-
de idest noli. credere bonis fugacibus: qualia sunt bōa for-
tune. quod patet ex hoc: quia constat idest manifestum est
r est positum idest stabilitus. eterna lege. idest diuina lege
ut nihil genitum constet. idest immutabiliter permaneat.

Nota qz poete attribuunt soli quadrigam. que dicitur
a numero quattuor equorum. **P**oete enim fingūt curru
solis trahi quattuor equis. propter quattuor diuersitates
solis. **N**am sol: cum oritur est rubeus. hora tertia splen-
dens hora meridici est feruens: sed hora vespertina est te-
pens. **L**une vero attribuunt bigam propter duas proprie-
tates lune **N**am luna virtualiter est frigida r humida.

Nota circa hoc qz dicit crede fortuitis bonis: seneca vi-
cit in li. de consolatione filii helye. **N**unq̄ ego fortune
credidi: que cum mecum videretur pacem agere. omnia
quecunqz in me indulgentissime conferebat pecunias. ho-
nozes. gratiam. eo loco posui. vnde posset sine motu meo
repetere. Interuallum magnum inter me r ipsam habui.
itaqz nec illa abstulit nec euulsi. neminem aduersa fortu-
na comminuit. nisi quem secunda decepit. fortuna fortes
metuit. gnauos expauit. opes auferre potest: animū aut
surripere non potest. **N**ota qz philosophia bona fortu-
ne appellat caduca. quia dicit Senec. 78. epistola. Om-
nia ista in que fortuna dominus exercet sua sunt sicut pe-
cunie honores imbecilla sunt fluida mortalia sunt r pas-
siones incerte. **N**ota dicit nulluz genitum esse constās
dicit seneca epistola preallegata. Omnia mortalia minuū-
tur. cadunt. deseruntur decrescunt. exhauriuntur. itaqz in
illis in forte causa incerta inequalitas est. diuinorum au-
tem vna natura est.

Prosa quarta libri secundi.

Am ego vera in qua cōmemoras. **V**
virtutum omnium nutritrix: nec inficiari
possum prosperitatis mee velocissimuz
cursum. sed hoc est quod recolentem vehemen-
tius coquit. **N**am in omni aduersitate fortune i

felicissimū genus est infortunū fuisse felices. **¶**

¶ Prosa quarta libri secundi.

Um ego vera inquam. Nec est quarta prosa huius secundi. in qua philosophia probat boetio non esse conquerendus de fortuna propter presentia bona que sibi dereliquit. Et primo boetius confitetur se fuisse felicem deplangēs presentē infelicitates. secundo philosophia ostendit ipsum esse felicem in presenti ibi. Sed q tu. dicit ergo boetius. **O** philosophia nutrix omnium virtutum tu commemoras vera. nec possum inficiari. idest negare. velocissimum cursum. idest recessum mee prosperitatis: sed hoc est quod conit. idest anxiat. vehementer me recolentem preteritam prosperitatem. Nam in omni aduersitate fortune infelicissimum genus infortunū est fuisse felicem et iam non esse.

¶ Nota philosophia dicitur nutrix omnium virtutum. qz omnis virtus consistit in medio. medium non attingitur nisi recta. ratio: que recta ratio est sapiētē et philosophie **¶** Item cum philosophia diuidatur in practica et speculatiuam: ipsa includit prudentiam que est recta ratio agibilia ex. 6. ethi. prudentia autez colligata est omnibus virtutibus ex eodez. 6. propterea philosophia dicitur nutrix omnium virtutum: **¶** Nota q recordatio preterite felicitatis coquit hominem. ideo dicit seneca. 65. epistola. Illud agamus ut locunda nobis fiat amissorū recordatio. hoc autem contingit cum animus preparatus est ad amissionem eorum. **¶** Nota q duplex est infortunium. quoddam continuum. aliud interpollatum siue discontinuum. primum infortunium: est infelix. secundum est infelicissimum Infortunium enim continuum ex consuetudine minus nocet. quia dicit seneca. in lib. de tranquill. ai. Tollerabilius est bona non acquirere. quam acquisita amittere. ideoqz letiores videbis quos fortuna nunqz respexit: quaz quos deseruit. Item dicit in lib. de consoli. filii helye. vnus habet bonum assidua infelicitas. q illos indurat quos verat Infortunium autem discontinuum est cum aliquis mutatur de aduersitate in prosperitatem: et iterum de prosperitate in aduersitatem. et tale est infelicissimum genus: qz sepe deficit hominem in desperationem. vnde Samaritanus. alias pau bein. **O** bona prosperitas vbi nunc es. nūc mea versa est In luctum cythara. fit lachrymosa lira. **O** mala dulcedo subitoqz absumpta veneno. **¶** Neque recō pensas melleo fellegrauī.

¶ Sed quod tu inquit false opinionis supplicia luis: id rebus iure imputare non possis. Nam si te hoc inane nomen fortuite felicitatis mouet: quam plurimis maximisqz habundes mecum reputes licet: Igitur si quod in omni fortune tue censu preciosissimum possidebas: id tibi diuinitus illesum adhuc inuolatumqz seruatur: poteris ne meliora queqz retinēs de infortunio iure causari. At qui viget incolumis illud preciosissimum humani generis decus. Symachus socer et quod vite precio non segnis emerēs. Vir totus ex sapientia virtutibusqz factus suarum se curas: tuis ingemiscit iniuriis. **¶** Viuit vxor ingenio modesta: pudicitie pudore precellens et ut omnes dotes eius breuiter includam: patri similis. **¶** Viuit inquam tibi que tantum vite huius exosa spiritum seruat. Quo vno felicitatem minui tuaz vel ipsa concesserim. tui desiderio lachrymis ac dolore tabescit. **¶** Quid dicam liberos consulares quorum iam ut in id etatis pueris vel paterni vi-

auti specimen elacet ingenii.

¶ Sed q tu inquit false opinionis. **¶** Sic philosophia ostendit boetium in presenti esse felicem propter multa bona que adhuc possidet secundo probat felicitatem fortuitam nulli posse totaliter euenire. tertio probat veram felicitatē in bonis fortuitis non consistere. secunda ibi. **¶** Quis est enim. tertia ibi. Atqz ut agnoscas. **¶** Primo ponit philosophia q non debet querulari boetius de infortunio. cum habundet adhuc pluribus bonis. et illa bona philosophia enumerat. Secundo ipsa consolatur eum ibi. **¶** Cum igitur dicit primo. **O** boeti q tu luis. idest patiaris supplicium false opinionis id. i. illud non possis iure imputare rebus nam si mouet te inane nomen fortuite felicitatis. licet. id. est licitum est. ut tu reputes. idest computes. mecum. qz plurimis. qz pro et. maximis bonis habundes: si igitur illud bonum tibi seruatur diuinitus illesum. qz pro et. inuisolatum quod tu possidebas preciosissimum in omni censu idest thesauro tue fortune. poteris ne. retinens queqz meliora iure causari. idest conqueri de infortunio. quasi di. non. **¶** Tunc enumerat bona eius atqz pro certe. illud preciosissimum decus humani generis. scilicet Symachus socer tuus. iste viget. idest floret vel viuit. incolumis. idest sanus. quod supple decus nō segnis. idest nō tardus. emerēs precio vite. quasi di. tu tantum diligis cum q vitam tuam pro eo erponeres Symachus vir totus factus ex sapientia et virtutibus. ille securus snarum supple iniuriarum. ingemiscit de tuis iniuriis. viuit vxor tua modesta ingenio: precellens pudore pudicitie: et ut includam breuiter omnes dotes. idest virtutes eius. ipsa est similis patri suo scilicet simacho. et ipsa existens exosa. idest tediosa huius vite. tantum tibi seruat spiritum. idest tantum ipsa viuit propter te. quo. i. in quo vno ego concesserim tuam felicitatem minui suple q vxor tua tabescit idest tristatur lachrymis ac dolore desiderio tui: quid dicam liberos tuos consulares. quorum specimen. i. similitudo ingenti paterni. idest tui vel auti. i. auī ipsorum. scilicet simachi. qui fuit auus ipsorum ex parte matris. elucet ut in id etatis pueris. q. d. liberi tui sunt similes patri et auo ipsorum in prudentia inqz etas permittit. **¶** Notandum sicut inferius probabitur. q in rebus fortuitis non potest consistere vera felicitas Ideo illi qui adeptione talium rerum felices se existimabant. et ex amissione earum infelices falsa opinione decipiebantur. et licet in opinione eorum sic esset: non tamen erat in re. Ideo dicit philosophia ad boetium q tu false opinionis supplicium luis. id rebus imputare non possis. **¶** Nota supplicium false opinionis est in animo non in re. vnde seneca. 17. epla. Adultis parasse diuitias non fuit finis miseriarum: sed mutatio animorū. nec hoc miror. non enim in rebus est viciū sed in animo. sepius enim opinione qz re laboramus. ergo infortunium. boeti non erat imputandum rebus quia non erat. sed imputandum fuit sue false opinionis. **¶** Nota q philosophia ostendit presentem felicitatem in tribus consistere. s. in amicis. in vxore pudica. et filiorum suorum prudentia. **¶** Primo enim ad felicitatem requiruntur amici. Nam amicum est preciosissimum genus diuitiarum ex. 8. prosa huius. secū di. Et. aristo. 9. ethi. Nemo eligit viuere sine amicis habens reliqua bona. Et fm tullius in lib. de amicitia. Qui amicitiam tollit de mundo solem tollere videtur. Et seneca in de remediis fortuitorum: nihil est peius qz amicos non habere si amicum perdidisti alium quere. et ibi cum queras vbi inuenias. quere inter artes liberales. inter recta et honesta officia. quere in laboribus. ad mensam ista res non queritur. Secundo requiritur ad felicitatem politican vxor pudica que rara est. vnde seneca. in de remediis fort. Adulte inter probas matrimonialis ordinis ceperūt esse exempla meretricularum: qz multas ex coniugibus optimis pessimas videmus. ex diligentissimis dissolutissimas: ex liberalissimis rapacissimas. **¶** Etiam si bona vxorem habuisti:

putes: Contraq; bñ foris ois est equanimitate tolerantis. Quis est ille tā felix qui cum dederit impatientie manus: statuz suū mutare non optet

Adde q; feli. cuiusq;. Hic ostendit pbia q; hō magis felix. leuiori aduersitate prostermit: cū hoc comparādo boetius ad alios. Et dicit adde p̄dictis q; sensus cuiusq; hoīs felicissimū. i. fortunatissimū. est delicatissimū. i. impatientissimū nisi ad nutū suū cuncta suppetāt. idest abūdent. ipse erit insolens. i. impatiens omnis aduersitatis. 7 p̄stermit a sua felicitate qbusq; mīmis aduersitatib; adeo perigua sunt. i. valde erigua. que fortunatissimis detrahunt. i. auferunt. summam. i. p̄fectionez bñtudinis. O boeti q; multos eē coniectas idest opinaris. qui se arbitrent primos esse celo. i. deo. si eis cōtingat minima p̄s de reliquiis. i. de p̄tulis tue fortune. Hic locus quem tu vocas exiliū est patria incolentibus. idest habitantib;. 7 ita eoz iudicio spectat ad felicitatem. vñ ergo de rebus fortuitis cōcludit. Adeo nihil est miserum nisi tu cum putes. i. nisi ex reputatione ai tui estimes q; p̄ 7 d. i. p̄ cōtrarium omnis foris est bñ eq̄nimitate. i. patiētia ai tolerantis. Quis est ille tā felix. qui cū dederit manus impatientie. i. cū fuerit factus ipatiens. quin ipse nō optet mutare statum suū. q. d. null; est tā felix. **N**ota q; forsan aliq; diceret. nulli hoī placet stat; suus si deest sibi magnū fortunū. Sed defectus modici boni non spedit complacentiā status qn hō totali sit felix. hoc excludit pbia dicens. Quāto aliq; est felicitior tanto ē delicatior. 7 q̄to est delicatior tāto magis grauat ex defectu modici boni: 7 sic felicissimis detrahif cōplementū bñtudinis. **N**otādū q; vna 7 eadē res est quā vnus iudicat spectare ad miserias: ali; iudicat spectare ad felicitatē. ergo dicit pbia. locus quem tu exiliū vocas incolentibus est patria. **N**otādū q; sumūq; sit hō habūdās reb; fortuitis: si aliq; displicet sibi in statu suo: ipse optat statū suū mutari. cōmendando statū alterius: vñ miles emeritus laudat statū mercatoris. ecōtra mercator exptus pericula marina laudat militiā. Sicut legispiū laudant agricolos. 7 agricole vrbanos. Simile exēplum patet in boetio de scolarium disciplina de filio inconstantie: q; hōis displicentiā vnus status ip̄ aliū 7 aliū assumpfit. **N**ota q; dicit nihil est miserum nisi cū putes. vñ dicit sen 9. epla. Miser est qui se beatū non iudicat. licet mūdo imperet non est beatus qui se beatum non esse putat. **Q**uam multis amaritudinibus hūane felicitatis dulcedo resperfa est: que si etiam fruēti esse iocunda videatur: tamen quo minus cum velit abeat retineri nō possit. Liqueat igit; q; sit mortaliū reruz misera beatitudo: que nec apud equanimos perpetua pdurat: nec anrios tota delectat

Quam multis amaritudinibus. Hic pbia ostēdit fortunatāz felicitatē eē amarā 7 miserā dicens Quā multis amaritudinibus dulcedo hūane felicitatis est resperfa. i. pmixta que etiā si videat iocūda hoī fruēti. tñ non possit retineri quominus abeat eacū velit. i. non potest retineri ad voluntatem homis. 7 liqueat. idest manifestum est. q; misera sit beatitudo rerū mortalium. que nec p̄petua pdurat apud equanimos idest apud constantes: vel patientes. nec ipsa tota. i. siml. delectat anrios. idest miseros. **N**ota q; felicitas 7 dulcedo hūana nō ē sine amaritudine. q; dicit beatus bernar. Nunq; in honore sine labore. nunq; in p̄tione sine tribulatione. nunq; in sublimitate sine vanitate q; esse potest. Item alanus in antiochiano dicit. Sed nihil inuenio qd in oī pre beate viuat quin multas nobis deferre querelas possit si nostram velit accusare mincrūā

Quid igitur o mortales extra petitis intra vos positāz felicitatē. Error vos inscitiaz cōfundit ostendam breuiter tibi summe cardinem felici

tatis. Est ne aliquid tibi teipso p̄ciosius: Nihil inquires. Igitur si tui compos fueris. possidebis quod nec tu vnq; amittere vellis: nec fortuna possit auferre.

Quid igitur o mortales. Hic pbia inuehit; homines 7 dicit. sic. O mortales quare petitis. i. q̄ritis. extra. i. in rebus exterioribus felicitatem positam intra vos. error 7 inscitia. idest igozantia confundit vos. ostendam tibi breuiter cardinem idest radicem summe felicitatis. est ne aliqd tibi p̄ciosius te ipso. nihil inquires. si igit; fueris cōpos tui p̄ tranquillitatem animi. tu possidebis qd nunq; amittere vellis. scz delectationem in operatōe p̄fecte virtutis. nec fortuna poterit tibi auferre. **N**ota q; duplex est beatitudo. p̄fecta 7 imp̄fecta. **P**erfecta beatitudo habet post hanc vitam. Et est vita eterna de qua loquit; beatus. Job 9. Hec est vita eterna ut cognoscāt te solum verum deum 7 quem misisti iesum xp̄m. alia est beatitudo imp̄fecta: q; p̄t esse in p̄titi vita. quā pbi posuerūt consistere in opatione opime virtutis. vñ radix talis beatitudis est tranquillitas ai ex moderatōe. sedatione passionum p̄ habitū virtutis per talem autem tranquillitatem homo efficit sui cōpos ut si deficiat passionibus. ista autē tranquillitas non est querenda in rebus exterioribus. sed solum h; esse in aio hoīs. de qua beatitudine 7 tranquillitate hic loquitur pbia dicens quid igitur o mortales 7c. Et sen. loquens de eadem felicitate. 9. epla dicit. Summū bonum extrinsec; instrumētum non querit: domi colitur: ex se totus ē incipit fortune eē subiectum si quam partem sibi foris querit. Item Seneca 23. epistola felicitatis aviditas tuta est: que sit aut vnde proueniat queris. ex bona conscientia. ex hōestis consiliis et rectis rationibus. ex contentu fortuitorum. Et. 31. epistola dicit. Illud bonū est querendū quod non fiet de die in diem p̄cius. quid est hoc: animus: sed hic rectus. bon; magnus. quid aliud voces hunc animum quā deum in corpore humano hospitatum. Et. 41. epistola dicit. Lauda bonum in homine quod eripi non potest: quod est proprium hoīs. q̄ris quid sit illud. animus 7 ratio p̄fecta. rationale namq; animal est homo.

Atq; vt agnoscas in his fortuitis reb; beatitudinem cōstare non posse collige. Si bñtudo est summam nature bonum ratioe degentis: nec illud est summū bonum quod eripi vllō modo p̄t qm̄ precellit id qd nequeat auferri: manifestum est q; ad beatitudinem percipiendam fortune instabilitas aspirare non possit.

Atq; ut agnoscas in his. Hic pbia pbat veram felicitatem non posse consistere in rebus fortuitis tribus rōnib; scdam p̄tibi. Ad hec. tertia ibi. Et qm̄. **I**stia rō talis est. In illo nō cōsistit felicitas hoīs quod p̄t auferri ab homine. s; bona fortuita sunt hñdi. ergo 7c. **A**dior nota q; summū bonū est propriū hoīs. bonū autem qd auferri potest non est summū bonū q; illud qd auferri non p̄t melius est eo qd auferri potest. **A**dior patet. bona fortuita possunt auferri cum sint mutabilia. vñ dicit in lra. Ut agnoscas beatitudinem non posse cōstare in reb; fortuitis sic collige p̄ tales ratioes. Si beatitudo ē summū bonū nāe degētis rōe. i. nāe rōnalis. nec illud est summū bonū qd vllō mō p̄t eripi. i. auferri. q; illud. s. bonū qd neqat idest. non potest auferri hoc p̄cellit. i. melius est eo qd p̄t auferri. s. ex quo manifestum est q; instabilitas fortune non possit aspirare. i. accedere ad beatitudinem accipiendam. **N**ota q; beatitudo. ē summū bonū q; i tertio huius scda p̄sa d̄ q; beatitudo est status p̄fectus aggregatio ne omnū bonoz. 7 beatitudo ē summū bonū nāe degētis idest viuētis rōe. i. nature rōnalis sicut homis: q; hominū genus viuūt arte 7 rōne. ex p̄hemio metaphi. Nullū enim

enī alioꝝ animalū est felix. ex. io. ethi. Bruta. n. animan-
tia nemo felicitabit. i. ethi. et talis brūtudo nō p̄sistit in bo-
nis exteriorib⁹. s; in actu sapiētie. qz dicit aristo. in li. pol.
Testis mihi ē de⁹ qz in bōis exteriorib⁹ nō cōsistit sum-
mum bonū. et idē in eisdē nos sum⁹ felices et dii. dii at non
sunt felices bōis exterioribus. ergo nec hoīes. Nota lz
i bōis exterioribus fortuitis nō cōsistat felicitas formale
et essentiali: tamē felicitas cōsistit in eis orgāice: qz deser-
uiat ad felicitatē verā. sine. n. rebus exterioribus quaz for-
tuna dīa est: nō contingit esse felicē. supple organice. ex.
li. de bona fortuna. et ex. io. ethicoꝝ. Opus est exteriori p̄-
speritate oi entī. nā enī per se nō est sufficiens ad speculan-
dū: sed oportet cibū potū et reliquū famulatū persistere.

Ad hec quē caduca ista felicitas vehit. vel scit
eam vel nescit esse mutabilē. Si nescit. que nam
beata fors esse potest ignorantie cecitati Si scit:
metuat necesse est ne amittat qd amitti posse non
dubitat: quare cōtinuus timor nō finit esse felicē
An vel si amiserit negligendum p̄ntat: sic quo-
qz perile bonū ē qd equo animo ferat amissum.

Ad hec quem caduca ista felicitas vehit. Dic p̄bia pōit
scdām rōem que talis est. Ille q felix est fortuita felicitate
aut scit eā mutabilem eē: aut nescit. si nescit est ignorans. et
p cōsequens non est felix: si scit eā esse mutabilem: necesse ē
qz timeat ne eā amittat. cui autem inest cōtinuus timor
felix eē nō pōt vñ dicit in littera sic ad hec. s. p̄dita addaz
aliā rōnem. Ad quē vehit. i. ducit. ista caduca. i. fortuita
felicitas. vel scit eā esse mutabilem vel nescit: si nescit quenā
fors beata. i. que felicitas beata potest esse cecitati ignorā-
tie. q. d. nulla. Si scit eā esse mutabilem necesse est ut metu-
at ne amittat illud quod nō dubitat posse amitti quare cō-
tinu⁹ timor nō finit ipm esse felicē. Et forsan diceres. ho-
mo non timet amissionē fortune. qz nō curat vtrū eā amit-
tat vel nō hoc excludēs p̄bia dicit. si amiserit bonū fortui-
tū. et putat illud negligendū. i. nō curandū. tūc illud bonū
erit valde erille quod amissum ferat equo aīo. i. eqli ani-
mo. sicut conseruatū: et p̄sequens illud nō est summū bo-
nū. Nota ex tertio huius p̄sa. 9. Cetera et p̄fecta felicitas
facit hominē potentē. reuerendū. celebrē et letū. ergo vera
felicitas excludit timorē. et per cōsequēs cōtinu⁹ timor q
excludit leticiāz nō finit eē felicē. vnde. Senec. 6. ep̄sa. Ille
beatissimus ē et securus sui possessor. qui crastinū diē sine
solicitudine expectat. Item nota ex quo felicitas p̄sistit i
speculatione dei et substātiāz separataz. ipsa excludit cecī-
tatem ignorantie: in qua ignorantia felicitas eē nō potest.

Et qm̄ tu idē es cui p̄suasum esse atqz insituz p̄
multis demonstrationibus scio mētes hominū
nullo esse modo mortales. Cūqz clarū sit for-
tuitā felicitatem corporis morte finiri: dubitari
nequit si hec afferre beatitudinem potest: quin
omne mortalium genus in miseriaz mortis sine
labat. Ad si multos scimus non morte solū ve-
rum etiam doloribus suppliciiqz btitudinis fru-
ctum q̄sisse: quoniam mō p̄ns vita facere btōs po-
test. que miseros transacta non efficit:

Et quoniam tu idē es. Dic. p̄bia ponit tertiā rōnem que
talis est. Si beatitudo consisteret in reb⁹ fortuitis. cū bōa
fortuita finiuntur morte hoīs: sequit̄ qz omnis hō in morte
heret miser. quod nō est vep. quia multi p̄ mortē cōsecuti
sunt felicitatē. sicut martyres et alii sancti: qui perpeffi sūt
maxima tormenta ut consequerētur beatitudinē in anima
dicit ergo sic i littera. Quoniam tu idē es hō cui ego scio eē
p̄suasum p̄ multis. i. valde multis demonstrationib⁹ mē-
tes. i. animas hominū nullo mō esse mortales. Et cuz sic

clarū. i. māifestū. fortuitā felicitatē finiri. i. terminari mor-
te corpis hoīs. neqz. i. nō pōt dubitari. si hec fortuita feli-
citas potest afferre. i. dare beatitudinē. quin oē gen⁹ mor-
taliuz. i. hominū. labat in miserā in fine mortis. S; si sci-
mus multos. s. sanctos q̄sisse fructū beatitudinis nō solum
morte. verū etiam doloribus. i. suppliciiis quonā mō. i. p̄
quē modū: p̄sens vita supple bonis fortuitis ornata. pōt
facere beatos. q̄ vita trāfacta. i. terminata. nō efficit mise-
ros. q. d. nullo mō. Nota cuius p̄ntia est causa felicitatis
eius absentia est causa miserie et infelicitatis. Sicut. n.
nauta p̄ sui p̄sentia est causa felicitatis navis: sic ei⁹ absen-
tia est causa p̄sitationis ei⁹. ex. z. p̄bi. Si ergo bōa fortui-
ta p̄ sui p̄sentia eēt causa beatitudinis. p̄ sui absentiaz
essent causa miserie. Cum autē in morte hominis bōa for-
tuita relinquūt hominē fugiēdo: et homo relinquat ea
moriendo. oīs hō post mortē esset miser et infelix. qd falsū
est: nā multi post mortē consequent̄ beatitudinē. et qz for-
san aliquis diceret mortuo homine morit̄ et aīa eius. et sic
post mortē hō nullā cōsequūt̄ beatitudinē. hoc excludit
p̄bia dicens ad boetium. tu es idē ille cui p̄suasum ē mul-
tis demōstratōib⁹ alias hominū esse imortales. Nota
qz oēs leges in hoc cōueniūt qz aīa intellectiua hoīs sit im-
mortalis. sep̄at enī ab aliis sicut p̄petuū a corruptibili. ex.
z. de aīa. et hoc est rōnabile: qz aīa intellectiua imaterialis
si ēeducta de potentia materie. sed ab extra. s. a deo. Ipsa
enīz fm̄ btū aug. creādo infundit̄. et infundēdo creat̄. pp̄
qd cū abscisio materie sit causa p̄petuitatis p̄ cōmentatoꝝ
rem primo celi et mundi. anima intellectiua immaterialis
eris ipsa est immortalis.

Admetrum quartum libri secundi.

Quisquis volet perhennem
Cautus ponere sedem.
Stabilisqz nec sonori
Sterni flatibus euri.

Et fluctibus minantem
Curat spernere pontum:
Adontis cacumen alti
Bibulas vitet arenas.
Illud proteruus aster
Totis viribus vrget.
Ne pendulum solute
Pondus ferre recūsant.
Fugiens periculofam
Sortem sedis amene.
Humili domum memento
Certas figere saxo:
Quamuis tonet ruinis
Miscens equora ventas.
Tu conditus quieti
Felix robore valli:
Duces serenus euum.
Ridens etheris iras.

Admetrum quartū libri secundi.

Quisquis volet perhennem. Dic incipit q̄rtū metrū
huius secūdi. quod d̄ metruz anacremicū ab
inuentore. iambicū a pede p̄dominante. dime-
trum a numero pedum. catbalecticum qz de
est vna syllaba ad complementum metri. huic metro ad-
iungit feregratiū: sic dictū ab inuentore de quo superius
dēn̄ ē. In hoc ergo metro p̄bia cōmēdat vitā mediocrē p̄
talē methaphorā. Edificiū p̄structū i loco nimis alto vrge-
tur tēpestatib⁹ vētoꝝ. et fundatū in loco arenoso defluit. s;

fūdatū in loco hūili & saxoso vtrūq; uitat scōmōdū. sic vi
ta p̄sens nīmīū eleuata p̄speritate vel nīmīū dep̄ssa aduer
sitate frequēter euētū iopinato calamitatib; defluit medio
cris at̄ secūra p̄māet. Dicit ergo in littera. Quisq; hō cau
tus uolet p̄dere sedez p̄bennē. i. firmā māsionē & ipse stabl
lis existēs. nec uelit sterni. i. deici. sonoris flatib; curi illi
uētī. q̄s curat sp̄nere pontū minantē fluctib;. i. mare flu
ctuans. ille uitet cacumē. i. summitatē alti montis. & uiter
arēas bibulas. i. siccās. Tūc assignat causas q̄re debeat vi
tari. in edificādo cacumē alti. mōtis. qz illud. i. cacumē al
ti montis uiget. i. infestat auster p̄teruus. i. uentus ipetuo
sus. Tūc assignat cām q̄re debeat uitari arene. qz be. i.
arene solute. i. disuncte p̄ siccitatez recusant ferre. i. nolūt
portare. pendulū pond;. i. labile pōd;. Tu ergo fugiens
piculofam. fontē. i. euētū. amene. sedis. i. amene māsionis
& certus existens memēto figere. i. stabilire domum tuā in
hūili saxo. i. dep̄sso lapide. quāuis uentus miscēs. equora
i. uolūēs. maria. tonet. i. seuiat. ruinis. i. flatibus ruinosis
tu felix cōditus robore. i. firmitate quieti ualli. i. municio
nis. & tu seren;. i. trāquillus. duces. i. ages. euū. i. uitā tuā
ridens. i. deridēs & p̄ nihilo hōis h̄ras. i. p̄secutōdes ethe
ris. i. aure uel uētī seuiētis. Nota qz ois uisū sup̄fluitate
corruptū. vñ uirtus cōsistat i medio. Est enī uirtutis habi
tus electiū in medietate p̄sistēs recta rōne uetermiat;. id
ois sup̄fluitas tā quā uiciosa uitāda est. P̄bia ergo do
cet uitare sup̄fluā p̄speritatē: quā designat p̄ cacumē alti
mōtis. q̄ p̄speritas plerūq; impugnat inuidia & potentia
magnatū. q̄ p̄ uentū ipellentē designat. Docet etiā uitare
nīmiam paupertatē: quā designat bibula arena. que paup
tas recusat ferre indigentiam necessarior; que per pōdul
pendulū designat. Indigentia enim grauat hoies ad mo
dum penduli ponderis. Nota securitas h̄z Lullū in rbe
torica sua. Est uirtus incōmoditates imminentes & incho
are rei affines n̄ formidās. que securitas maxie appetēda
ē. p̄ qd p̄bia docet appetere uitam mediocrem q̄ reddat
hoiem secur; h̄m illud poeticū. Adedio tutissimū sibi & ca
tho. Tuta imago pupis est modico que flumine fert;. quā
uitā mediocrem designat p̄ hūile saxū: in quo edificū im
petu uenti non delicit: nec inūdationib; tanquā bibula
arena dissoluūt. Nota qz duplex est paupertas. uolūtaria
& leta alia inuolūtaria: tristis. & p̄bia paupertas. est appetē
da. sc̄da fugienda. De prima loquit̄ sen. in epla. Modesta
res est leta paupertas paupertas enī expedita secūra est.
Et. is. epla O lucille incipe cū paupertate h̄re cōmertiū.
aude cōtēnere opes. nemo alias ē deo dignus q̄ q opes
cōtēpserit. Secūda paupertas. i. inuolūtaria. & tristis fugiē
da est. quia mortalis est: & ratione tristitie stupefacit & cor
rumpit naturam.

Prosa quinta libri secūdi.

Sed quoniam rationuz iam i te mearū
fomenta descendunt: paulo validiori
bus utenduz puto. Age. n. si iaz caduca
& momentanea fortune dona nō essent:
qd in eis est quod aut uestru vñq; fieri queat. aut
non p̄spectum consideratumq; uilescat.

Prosa quinta libri secūdi.

Ed qm̄ rōnū iā i te. Hic incipit quita p̄sa hui;
sc̄di. in qua p̄bia ponit remedia mouētia boe
tū ad oñdēdū qz bona fortune sūt contēnda: &
min; eē uolēdū de amissōe eoz. Ista aut̄ reme
dia sūt rōnes sūpte ex cōditōe p̄culariū bonoz fortune.
i. diuitiaz. bonoz potestati: & glie. & p̄rio oñdit hoc d̄ diui
tū qz si se magnope appetēde: ponēdo vñā rōnē ḡnalē rel
p̄ciētē oia bōa fortune. Secūdo ponit rōnes de diuitiis ibi
diuitie. P̄rio itēdit talē rōnē. Null; magnope uisū ap
petere qd nō pōt eē suū. & qd in se cōsideratū ē uile: s; oia
bōa fortuita sūt h̄mōi: qz sūt mutabilia. id nō possunt eē p̄
p̄ria hois. & i se cōsiderata uilescūt. ergo sc. vñ dicit in līte

ra. Quoniam fomenta. i. medicamenta mearū rōnū: in te de
scēdūt. qz ego uideo te paulatī fortunā cōtēnere. puto esse
utēdū paulo validiorib; supple rōnib;. i. magis mouenti
b;. Age est aduerbiū hortādi. si. n. dona fortune nō eēt ca
duca. i. casualia. & momentanea. idē trāsitoria ad modum
momenti. qd ē i eis. qd vñq; qat fieri uest; aut p̄spectum
& in se cōsideratū nō uilescat. q. d. nihil. Nota qz bona
fortune sūt caduca et trāsitoria. qz dicit Seneca. 76. epla.
Oia bōa fortune nobis accidūt s; nō adherēt. & si abducā
tur sine ulla nostri labymatione discedūt. ex quo patet: si
mutabilia sunt qz nō sūt p̄p̄ria bona hōinis: qz h̄m eundē
Senecā. Nihil p̄p̄riū dicas qd mutari potest. Nota qz
bona fortuita in se considerata uilescunt: qz dicit Joānes
crisosto. Bona fortune in seipsis ueterascūt & cōsumunt
aut ab extraneis dolo vel uolētia vel calumnia diripiūt.

Diuitie ne uel uestri vel sui nā p̄ciose sūt. Quid
eaz pot;: auz ne an uis cōgeste pecūie: at u bec
effundēdo magisq; coaceruādo meli; nitēt. Si
quidē auaritia semp odiosos: claros largitas fa
cit. Qd si manere apud quemq; non p̄t qd trās
fertur in alterum: nec est p̄ciosa pecūia cū trās
lata in alios usu largendi desinit possideri.

Diuitie ne uel uestri vel sui natura sc. Hic p̄bia pōit ra
tiones d̄ diuitiis in speciali qz nō sūt magnope appetēde.
Sc̄do p̄bat hoc ḡnaliter de diuitiis ibi Quid at. P̄ria
diuidit̄ in quinq; partes h̄m qz qnq; sūt ḡna diuitiarū. q̄
p̄bat non multū eē appetēda. scz pecūia. gēme. possessio
nes. uestes. & famuli. P̄rio oñdit p̄positus de pecunia.
Sc̄do de gēmis. ibi. An geminas. Tertio de possessioni
bus ibi. An uos. Quarto de uestibus. ibi. Jam uo. Qui
to de famulis. ibi. An uo. P̄rio uoab; ratiōib; p̄bat
diuitias nō multū eē appetēdas. sc̄da ibi. An eadē. P̄ria
ratio talis est. Illa nō sūt multū appetēda. q̄ nec ex sui nā
nec ex nā uentis sūt p̄ciosa. diuitie sunt h̄mōi ergo sc. ma
ior. nota: qz nihil appetit nisi bonū & p̄ciosuz. Ad hoc de
clarat: diuitie nō sūt h̄mōi ex sui nā. qz nō faciūt bonū cum
eui adueniunt. nec sūt h̄mōi ex pte uētis. qz nō inq̄tū p̄ser
uant sic enī faciūt h̄mōi auaz. nec inq̄tū distribuūt. qz
sic relinquit̄ hominē. dicit. n. in littera. Diuitie uel sūt p̄
ciose sui nā: aut nā uestri utētū eis. & quid eaz est pot;. i.
p̄ciosius. an aurū aut uis cōgeste pecunie. i. cōgregate.
Atq; p̄ certe. hec. s. diuitie non sunt p̄ciose cōseruando
eas: quia melius nitēt effundēdo. i. distribuēdo eas q̄ co
aceruando. i. retinendo eas. siquidē auaritia q̄ pecuniam
coaceruat. semp facit homines odiosos. & largitas que pe
cuniam effundit: facit claros. i. honestos. Subdit. & si illd
qd trāsferit i altez nō pōt māere apud queq;: tūc ē p̄cio
sa pecunia loquēdo yronice. cū ipsa usu largendi trāsata
in alios desinit possideri. Nota dū qz aliquid est bonuz
dupliciter: uel ex natura sui: uel ex natura uentis. Illud
dicitur bonum ex natura sui. quod a se uel in se habet
unde sit bonum: & cuiuscumq; aduenit facit ipsum bonum
sicut ratio recta. par & similia. Sed illud dicitur bonuz ex
parte uentis: quo si aliquis conuenienter utat̄ aliquid
boni inde puenit. Unde nota h̄m beatum bern. Solus
error hominum facit qz aurum & argentum reputan
tur p̄ciosa cum sint nisi terra rubea & alba. Nota qz
Seneca. 88. epistola. probans diuitias non esse bonas sic
arguit. Quod bonum est bonos facit. diuitie non faciunt
bonos. ergo diuitie. bone non sunt. Item. illud quod po
test contingere contemptissimū et turpissimū bonum non
est. diuitie autem & lenoni & lanisae contingunt. ergo bo
ne non sunt. Item bonum ex malo non fit: diuitie autem
fiunt ex auaritia que mala est. ergo bone nō sunt.

At eadem si apud uñū q̄ta est ubiq; gentiū cō
gerat: ceteros sui inopes fecerit. Et uox quidem
tota: tota pariter multorum. replet audituz. Ne
sire uo

stre vero diuitie nisi cōminute in plures trāfire n̄ possūt. Qd̄ cū factū est: paupes necesse est vt faciāt quos relinquūt. Q̄ igit̄ angustas inopesq; diuitias quas nec h̄re totas pluribus lz. 7 ad quēlibet sine ceteroz paupertate non veniunt.

CAt cadē si apud vnū. Hic ponit scdam rōnem que talis est. Illa nō sunt multū appetēda q̄ a plib⁹ nō p̄t posside ri. 7 nō transeūt ad aliū sine paupertate alioz diuitie sūt huiusmodi. ergo 7c. vñ dicit in littera. Si cadē pecunia q̄ta ē vbiq; gentiū. i. apud oēs gētes. si illa cōgerat̄ apud vnū hoīem. ipa fecerit ceteros hoīes inopes sui. i. carētes: 7 vna vor pariter tota. i. si repler̄. auditū multoz. diuitie aut̄ nō possūt tranfire in plēs nisi cōminute. i. diuise in partes qd̄ cū factū ē. i. qd̄ cōminute trāferūt in alios: necesse ē vt illos faciāt paupes quos relinquūt. Et tūc exclamat cōtra diuitias dicēs. Q̄ igit̄ supple dico diuitias esse angustas. i. arctas. q; p̄ inopes. q̄s nō licet plurib⁹ h̄re totas. 7 que nō veniūt ad quēlibet sine paupertate ceteroz. i. alioz homīnū. **C**Nota qd̄ diuitie nō veniūt ad quēlibet sine alioz paupertate: qd̄ dicit seneca in de remediis. **P**ecuniā pdidisti: quā vt haberes ali⁹ ante te pdidit. pdidisti pecuniā habes vno piculo minus quo te felicē si cū illa auariciā pdidisti. Et idē. 88. epla dicit. Diuitie aios inflant. supbiā pariunt. in uidiā cōtrahūt: mētē alienāt. timorē inducūt. insolentiam faciūt. nihil autem aliud insolentia est q̄ spes false magnitudinis. ergo diuitie bone non sunt.

CAn gemaz fulgor oculos trahit. Sed si qd̄ est i hoc splendore p̄cipui: gemmaz ē lux illa nō hominū. Quas qd̄ mirari hoīes vehemēter admiror. Quid ē enī carēs aie motu atq; mēbroz cōpage: quod aiate rōnabiliq; nature pulchrū esse iure videat. Que t̄z si cōditoris opa sui q; disti ctōe postreme aliqd̄ pulchritudinis trahūt: infra vestrā tamē excellētā collocare admirationē vestrā nullo modo merebantur.

CAn gemaz fulgor oculos trahit. Hic ostendit p̄bia: qd̄ gemme nō sūt appetēde tanq; p̄p̄tū bonū hoīs itēdens talē rōnē. Quidē bonitatis vel p̄ciositatis est i gemis: h̄ cōsistit in luce 7 splendore gemaz. h̄ lux gemaz nō est p̄p̄tū bonū hoīs: sed est bonū ip̄saz gemaz. ergo 7c. vñ dicit in littera. An fulgor gemaz trahit oculos hoīuz supple ad cōcupiscēdū eas tanq; p̄p̄tū bonū: h̄ si qd̄ est p̄cipui. i. p̄ciositatis in hoc splendore: illa lux est gemaz 7 nō hoīum: quas qd̄ gemas vehemēter admiror hoīs mirari. i. mirādo desiderare tanq; bonū suū: quid. n. ē carens motu aie atq; cōpage. i. cōiūctione mēbroz. q. d. qd̄ repit̄ur in reb⁹ inaiatis qd̄ iure videat. i. videri debeat. eē pulchry rei aiate. q; p̄. 7 rōnabili nature. q. d. nihil. q̄ gēme tamēsi p̄ q̄uis trahūt. i. recipiāt aliqd̄ postreme pulchritudinis. opera. i. diligētia cōditoris. q; pro 7 sui distinctiōe. i. specifica formatiōe. t̄z ip̄sē collocare infra v̄faz excellētā. i. dignitatē. nullo mō merebant̄ vestrā admirationē.

CNota qd̄ nō ē glīandū de gēmis tanq; de p̄p̄tū bono qd̄ dicit seneca. 41. epla. Nemo glōriari d; nisi de suo qd̄ n. ē stult⁹. q̄m hoīe aliena laudare: qd̄ est eo dementius qui ea mirat̄ que ad aliū trāsserre p̄tin⁹ p̄t. non faciunt equū meliorē aurei freni. **C**Nota qd̄ quadruplex est pulchritudo. p̄ma ē aialiū rōnaliū: scda ē brutoz sensibiliū tertia plantaz vegetabiliū. quarta est rez inaiataz: i quo genere gēme collocāt̄ur. pp̄ qd̄ dicit p̄bia. si gēme trahūt aliqd̄ postreme pulchritudinis. i. vltimē pulchritudinis.

CAn vos agroz pulchritudo delectat. B. qd̄ ni. Est enim pulcherrimi operis pulchra portio Sic quondam sereni maris facie gaudemus: sic

celum: sydera solem lunāq; miramur. **P**. Nū te hoz aliquid attingit. Nū audes alicuius talium splendore glōriari. An vernis floribus ipse distingueris aut tua in estiuos fructus intumesceat vbertas. Quid inanibus gaudiis raperis. Quid externa bona pro tuis amplexaris. Nunq; tua faciet esse fortuna: que a te natura rerum fecit aliena. Terrarum quidem fructus animantum proculdubio debentur alimentis. S; si qd̄ nature satis est replere indigentia velis. nihil est quod fortune affluentiam petas. Paucis enim minimisq; natura contenta est. Cuius facietatez si superfluis vrgere velis: aut inuocandum quod infuderis fiet aut noxium.

CAn vos agroz pulchritudo. Hic p̄bat p̄bia. idē de possessiōib⁹ sicut de agris 7 itēdit h̄c s̄niaz. Bōitas agroz vt cōsistit in pulchritudine eoz que delectat aspectū. 7 talis pulchritudo non magis est ip̄s⁹ hoīs q̄ pulchritudo florum vel stellaz: que etiā delectat aspectū hoīs. 7 t̄z nihil ad hoīem pulchritudo istoz. vel bonitas agroz cōsistit i vtilitate eoz que est ad sustentationē hoīs. sed hec possessio agroz nō ē multū appetēda vt sit ampla: qd̄ natura paucis ē cōtēta. vñ dicit in l̄ra. An pulchritudo agroz delectat vos vt gaudeatis de ea tanq; de bono vestro. 7 dicit Boetius. qd̄ ni. i. quare nō delectaret. Est. n. pulchra portio op̄is pulcherrimi. i. mūdi. sic nos gaudem⁹ facie. i. aspectu. maris sereni. i. trāq̄lli. sic. i. eadē rōne miramur celū sydera. solē. q; p̄ 7 lunā. R̄ndit p̄bia. Nū. i. mūqd̄ aliqd̄ hoz attingit te tanq; propriū. q. d. nō nunqd̄ audes glōriari splendore alicuius talium tanq; tuo. q. d. nunqd̄ tu ip̄sē distingueris. i. ornaris vernis florib⁹. q. d. certe non nūqd̄ tua vbertas. i. fertilitas. intumescit. i. supbit. i. estiuofruct⁹. i. p̄ estiuos fruct⁹. q. d. nō qd̄ rapis. i. circūdaris. i. anib⁹ gaudiis. supple reputādo ista eē tua bona. qd̄ amplexaris externa bona pro tuis. q. d. frustra hoc facis: qd̄ fortuna nūq; faciet esse tua que natura rez a te fecit esse aliēa. Tūc dicit p̄bia. nō nego qm̄ ista possūt tibi eē vtilia fruct⁹ enim terraz. p̄culdubio debent alimentis aiantū. i. aialib⁹ p̄ alimentis. sed si velis replere indigentia nature. qd̄ satis ē. i. ad sufficiētā nihil ē. i. nō o; qd̄ petas. i. desideres affluentia fortune suple ad dilatandū 7 ampliandū agros. natura enī paucis contenta est cui⁹ facietatez si velis vrgere. i. cogere. supfluis suple cibis 7 potibus. illud qd̄ infuderis ventri superflūū. aut fiet inuocandū. i. triste. aut fiet noxiū. i. periculōsū. **C**Nota qd̄ ex l̄ra p̄t formari tal rō. Si illd̄ qd̄ videt̄ magis iesse nō inest: nec illud qd̄ min⁹. sed magis videt̄ qd̄ hō d; glōriari de pulchritudine celi 7 stellaz 7 nō d; qd̄ nihil hoz ē suū. ergo minus d; glōriari de pulchritudine agroz 7 aliaz possessiōnū. **C**Nota qd̄ natura nō ē onerāda superfluis. sed est alēda paucis: qd̄ contenta ē. vñ Sen. 16. epla. Si ad naturā videris nūq; eris pauper: si ad op̄inonem nūq; eris diues. Etigū natura de siderat. opinio vō inēsum. Et beatus Aug. dicit lumen da sūt alimēta tanq; medicamēta. Et Greg. Dum venter nimia facietate extēdit. aculeus libidinis suscitaf. **C**Nota qd̄ Arist. in quadam epla ad Alerādriū dicit. Qui trāsgredit̄ debitum modum in pleno 7 in vacuo. non poterit euadere furorē egritudinis: 7 molestias infirmitatū. Qui ergo appetit viuere 7 dñari: renūciat desiderio p̄p̄ie voluptatis. nec comestione comestioni supaddat: qd̄ ois icōtinēs volūtariē ē egrotās. z. eth. Et subdit Andriū ab Ipo crate qd̄ cōseruauit dietas pro qb⁹ debilitatē corporis sustinebat. Cū dixit suus discipulus. Doctor egregie si velles bñ comedere: nō sustineres tantā corpis debilitatē. cui respōdit Iprocrates. Ego comedo vt viuam non viuo v.

comedam. vñ dicit Arist. ibidem. Alimentū propter durabilitatē est querēdū: non durabilitas ppter alimentum. Subdit. Adultos noui qui diminuerūt de alimēto & comestione abstinentes a suis appetitibus & pcentes gule viucentes temperate per dietas qui fuerunt sanissimi corporis longioris vite & boni appetitus.

Ciam vō pulchrum variis fulgere vestibus putas. Quarum si grata intuitu spēs est: aut materie naturam: aut ingenium mirabor artificis.

Ciam vō hic pbia offit q non sit gaudendū de pulchritudine vestiu tanq̄ de pprio bono. & arguit sic. De illius pulchritudine non est gaudendū que non est hominis pulchritudo. sed pulchritudo vestium nō est hois pulchritudo. sed est ipaz vestium igit̄. vñ dicit in lra. Jam putas pulchri esse. i. tue pulchritudina scribendum. fulgere variis vestibus. q. d. non debes hoc putare. quaz. i. vestium si spēs. i. pulchritudo. ā grata. i. delectabilis intuitu. ego mirabor naturā materie vestium. aut mirabor ingeniu idest subtilitatē artificis vestē formantis: nihil ascribēdo tibi. **C** Nota q splendor habitus exterioris non facit hominē meliorē: nisi fulgeat habitus mentis interiori eo. vñ Sen. Nullus dicit gladium esse bonum si baltheus eius & auratus est: & vagina gemis distincta. sed gladii bonus est qui vñ incidit & bonū acumē hz & mucro bonus est qui oē munimē rupturus est. vñ sunt versus. Aurea nobilitas luteam si vestiat ollam. Nō ideo sequit̄ hāc minus esse luteam. Item poeta inquit. Linge caput lauro: tege corpus gemis & auro. Si fueris pridem remanebis rusticus idē.

CAn vō te longus ordo famuloz facit esse felicē: qui si vitiosi moribus sint pernicioza domus sarcina. & ipsi dño vebemēter inimica. Si vō probi sint: quonāmodo in tuis opibus aliena probitas numerabitur. Ex quibus omnibus nihil horum que tu in tuis computas bonis: tuum esse bonum liquido monstratur. Quibus si nihil inest appetende pulchritudinis: quid est q̄ amissis doleas vel leteris retentis: Nō si natura pulchra sunt: quid id tua refert. Nam hec per se a tuis quoqz opibz sequestrata placuissent. Neqz enim iccirco sūt p̄ctosa q̄ in tuas venere diuitias. sed qm̄ p̄ctiosa videbāt. tuis ea diuitiis anūerār maluisti

CAn vō te longus ordo famuloz. Nō pbia offit nō esse gloriandū de multitudine famuloz tanq̄ de pprio bono & arguit sic. famuli aut sunt peruersi in moribz: & sic sunt nociui: aut sunt bene morigerati: tunc nihil ad te: qz hec probitas est famuloz & non tua. vñ dicitur i lra. An vō lō q̄ ordo famuloz facit te esse felicē. qui. i. famuli. si sint vitiosi moribus: tunc sunt pernicioza sarcina. i. periculosa p̄ctosa. si vō sint probi: quonā modo. i. per quē modū. aliena probitas numerabit̄. i. cōputabit̄ in tuis opibz. q. d. nullo modo. & tunc concludit de oibz p̄dictis dicens. ex quibus oibus predictis monstrat̄ ligdo. i. aperte. nihil bonum esse bonum tuū que tu cōputas i tuis bonis: quibus si nihil inest appetēde pulchritudinis supple que tibi ascribi poterit qd̄ ē. i. quare est. qz tū doleas de amissis. vel leteris retentis. qz pro sed si predicta sunt pulchra natura. i. ppter naturā ppriā. qd̄ refert id tua. i. qd̄ p̄tinet hoc ad te. q. d. nihil nam hec sequestrata. i. diuisa a tuis opibz. p se placuissent. nō. n. iccirco sūt p̄ctiosa q̄ in tuas venere diuitias. sed qm̄ tibi videbant̄ p̄ctiosa ideo maluisti ea anumerare tuis diuitiis. **C** Nota q serui pueri in moribus sunt familiares inimici dñi & totius domus: de quibus poeta dicit̄ tertio huius. qnta p̄sa. Nō est pestis efficacior ad nocendū q̄ familiaris inimicus. & si vident̄ aliq̄ ami

ci: s̄ est rōne utilitatis non rōne virtutis. de qb̄ loq̄ Seneca in de remediis dicens. Adel musce sequit̄: cadaucra lupi: frumenta formice. predam sequit̄ ista turba non hominē. Itē Seneca dicit. 4. epla. In boie illud laudandū ē qd̄ ipsi ē. si familiam formosam hz & domū pulchram si multum serit. si multū senerat̄ nihil hoz i ip̄o ē: sed circa ip̄z lauda i illo qd̄ ppriū ē: qd̄ nec auferri nec eripi p̄t

CQuid aut tanto fortune strepitu desideratis. fugare credo indigētā queritis copiam. Atqz hoc vobis in contrarium cedit. Pluribus yppe adimiculis opus est ad tuendam p̄ctose suppellectilis varietatē. Verūqz illud est permultis indigere eos: q̄ permulta possident. Cōtraqz minimo indigere qui habundantiā suaz nature necessitate: non ambitus sui superfluitate metiantur.

CQuid aut tanto fortune strepitu. Nō pbia offit genera liter diuitias non esse appetendas magnope. Et facit h tribz rōnibus. Scdam ponit ibi. Ita ne terriā ibi. Ego vō nego. Prima rō ē ista. Illa nō sunt multū appetēda p̄ q̄ hō nō cōseq̄ ea ppter que appetit̄. s̄ p diuitias hō nō cōseq̄ ea ppter que diuitie appetit̄. appetit̄ enī diuitie ppter fugam indigentie quā fugam indigentie hō nō cōseq̄ p diuitias. sicut declarat in lra dicens. Quid aut tanto strepitu. i. labore desideratis. i. cū desiderio istitū for tune credo vos queritis fugare idigentā copia. i. diuitiis q. d. ideo desideratis diuitias vt suppleatis vestram indigentā. sed hoc cedit vobis in contrarium. qz pluribus adimiculis. i. adiutoris. est opus ad tuendam varietatem p̄ctose suppellectilis. i. possessionis. verūqz illud est. permultis eos indigere qui p̄multa possident. & etiam p̄. i. p̄trariū. illi minimo indigent q̄ metiantur. i. mensurāt suā habundantiā. nō superfluitate ambitus. i. cupiditatis. sed necessitate nature. **C** Nota fm̄ Senecam. p̄multis idigēt qui permulta possident. ppter qz multe diuitie nō fugāt indigentiam. sed magis excitant. vnde poeta. Nulla vita ri ratione potestis auari. Vos faciunt inopes quas cumulatis opes. **C** Nota circa hoc qz dicit̄ nimium indigent. dicit Seneca. 6z. epla. Thaurus paucissimozum ingez pascuis implet. & vna silua pluribus elephātibz sufficit homo terre pascit̄ & mar. qd̄ igit̄ tam insatiabilez ventrē natura dedit nobis: cū tam modica corpora nobis dederit vt fastissimoz edacissimozūqz aialiu auiditatem vince remus. quātulum enī est qd̄ nature datur: paruo illa educat. nō fames nostri ventris nobis magno constat: s̄ ambitio. ventri aut obedientēs loco animalium numeremur non hominum.

CIta ne aut nullum est propriū vobis atqz insitū bonum vt in externis ac sepositis rebus bona vestra queratis. Sic rerum versa cōditio est: vt diuinum merito rationis animal: nō aliter sibi splendere nisi inanimate suppellectilis possessione videatur. Et alia quidem suis rebus cōtenta sunt vos autem deo mente consimiles: ab rebus infimis excellentis nature ornamenta captatis. nec intelligitis quantam conditori vestro faciatis iniuriam. Ille genus humanum terrenis omnibz prestare voluit. vos dignitatem vestram infra queqz infima detruditis. Nam si omne cuiusqz bonum: eo cuius est constat esse p̄ctiosius. cum vilissima rerum vestra bona esse iudicatis: eisdem vosmetipsos vestra existimatione submittitis. quod qd̄ haud imerito cadit. **H**omane yppe nature

pe nature ista cōditio ē: vt tū tm̄ ceteris rebus: cū se cognoscit: excellat. Eadē tū infra bestias redigat si se nosse desierit. Nā ceteris animantibus sese ignorare natura ē hoib⁹ vō vitio venit.

Ita ne aut nullum. Hic ponit scđam rōnem. scđo cōcludit manifestū errorem hoīz ibi. q̄ vō late. Et rō talis est. Illa non sunt appetenda qbus appetitis hō putās se talibus ornari: facit iniuriā suo creatori. sed bona exteriora si cut diuitie sunt hōi. vt declarat in lra. ergo rō. Et dicit O hoies nūqd nullū bonū est p̄p̄tū atqz insitū. i. natura le 7 intrinsecū vobis ita vt queratis bona vestra i externis reb⁹. i. extrinsecis rebus. 7 in rebus sepositis. i. a vobis seorsum positis. q. d. imo in vobis est bonum si cōsiderare vultis. sed sic est verba. i. mutata p̄ditio rez vt aīal diuinum. s. hō qui est similis deo: non aliter videatur sibi splēdere nisi in possessione suppellectilis inanimatae. i. bonorum exteriorū que sunt inanimata: 7 alia quidem ab hoīe cōtenta sunt suis bonis: vos at hoies deo p̄siles mēte captatis. i. queritis ornāmēta vestre excellentis nature a rebus infimis. i. inanimatis. qd̄ erroneū est nec intelligitis quātā iniuriā factatis vestro cōditōri. suple p̄uertēdo ordinē ab eo institūtū. Ille. n. p̄ditōr voluit humanū genus prestatē. i. p̄cellere oib⁹ terrenis. sed vos detruditis vram dignitatē infra queqz rez infima. qd̄ p̄bat ex hoc. Nam oē bonū ē p̄ciosius eo cuius est bonū cū vos iudicatis vilissimā rez sicut sunt dona fortune. esse vestra bona. vos submittitis. i. subicitis vosmetipsos eidē vestra existimatiōe. i. opinione. 7 hoc nō imerito cadit. i. accidit hoī. Nā illa ē p̄ditio hāne nature. q̄ tum. i. tunc tm̄ excellat ceteris rebus. cū se cognoscit. eadē tū natura humana redigat infra bestias si desierit se nosse. Nam ceteris animantib⁹ natura est ignorare sese. sed hominibus venit. i. puenit ex vitio. Nota q̄ hōi est insitū p̄p̄tū bonum qd̄ est recta rō que semp̄ deprecatur ad optima. i. cuius actu 7 speculatione consistit felicitas. qz sapiens maxime est felix. io. etbi. 7 homo curans intellectum deo amantissim⁹ videtur: s̄bidem ideo non est querendū bonum hominibus in rebus exterioris. Nota q̄ homo mente 7 rōne est similis deo. qz fm̄ se necam. Rō nihil aliud est qz pars diuini spiritus: mersa in corpus humanum: Et dicit idem q̄ animus rectus est quasi deus in humano corpore hospitatus. Et idem dicit Discite potius animū extollere in immensū. nobilis enī 7 generosa res est. Nota q̄ homo seipsum ignorans deterior est bestia. vñ Boetius in tractatu de summo bono allegans cōmentatorem dicit. Uel. vobis hominibus qui de numero bestiarū cōputati estis. diuinum qd̄ in vobis ē non cognoscetes p̄pter qd̄ ad sup̄iora ascenditis: 7 deo similes estis. Et subdit. Diuinū aut in hoīe vocat intellectum 7 rōnem. Nota q̄ nihil p̄hibet vnum 7 idem esse nobilius 7 ignobilius quod diuersificatur fm̄ conditionē seu considerationem. Unde quis homo fm̄ se 7 simpliciter sit nobilior bestis. tñ in quātum deficit ab aliquo qd̄ sibi debetur fm̄ naturam. s. cognoscere se: quod non debetur bestis sic est ignobilior bestia.

Quā vō late patet vester hic error: quī ornari posse aliqd̄ ornamentis existimatis alienis. At id fieri negat. Nā si qd̄ ex appositis luceat: ipsa qd̄ q̄ sunt apposita laudatur: illud vō his tectū atqz velatū in sua nihilominus feditate perdurat.

Quā vō late p̄. Hic p̄bia concludit manifestū errorem hominum dicens. O hoies q̄ late p̄ vester error q̄ existimatis aliqd̄ posse ornari ornāmētis alienis sed illud fieri nequit. Nam si aliqd̄ luceat ex appositis sibi 7 nō ex pulchritudine p̄p̄ia: tunc apposita illa laudant. sed illud qd̄ ē velatū 7 tectū appositis illis: illud nihilominus p̄durat s̄dest p̄seuerat in sua feditate. i. turpitudine. Nota si aliqd̄ est fetidū in se: eius fetiditas non tollit per ornātū

extrinsecū. vñ dicit poeta. Aurea nobilitas luteam si vestiat ollam. Nā ideo sequitur hanc minus esse luteam. Et quidam clericus respondens mulieri querenti vtrū esset pulchra: dixit. O dña pulchra sunt tibi appensa.

Ego vō nego illud esse bonū qd̄ noceat habenti. Nū id mentior: minime iquies: Atqui diuitie possidentibus per sepe nocuerūt. Cum pessimus qsqz eris alieni magis audus: quicquid vsqz auri gēmarūqz est: se solū qui hz dignissimum putat. Tu igitur qui nunc contum gladiūqz sollicitus pertimescis: si vite huius callē vactus viator intrasses: coram latrone securus cantares. Clara opum mortalium beatitudo quā adeptus vbi fueris securus esse desisti.

Ego vō nego illud esse bonum. Hic ponit tertiā rōnē q̄ talis est. Illud non est multū appetendū qd̄ nocet possidentibus. sed diuitie sepe nocuerūt possidentibus. quod declarat ex duobus. P̄mo qz diuitie faciunt possidentes de se falsa opinari vel existimare. Scđo qz faciūt possidētes amissa securitate timere. vnde dicit lra. Ego p̄bia nego illud esse bonum qd̄ noceat hōi. nū id mentior: iques minime. at q̄ pro certe. diuitie per sepe nocuerunt possidentibus: qz qd̄ qz homo eo q̄ ipse ē audus magis alieni eris ipse putat illū hoīum solū dignissimū. qui hz. i. possidet quicqd̄ vsqz est auri 7 gēmarū. Tu igitur homo qui in diuitiis constitutus nunc primescis gladiū. qz pro 7 contuz si intrasses callem. i. semitā huius vite. tanqz viator vacuus corā latrone securus cantares. Tunc inuehitur 7 diuitias. O preclara beatitudo opum mortalium 7 loquitur ironice quasi dicat minime preclara: quā tu hō cū adeptus fueris: securus esse desisti. Nota diuitie nocent hōi. vñ Arist. i ethi. dicit. Tale m̄ qdem errorem hāt bona qz multi cōtingunt detrimēta ex ipsis. multi. n. p̄pter diuitias perierūt. Nota q̄ mali tm̄ diuites reputāt esse dignos. vnde dicit Amb. Ita incubuerunt mores hoīum in admiratione diuitiarū vt nemo nisi diues putet dignus. Nota diuitie non reddūt hoīez securū. vñ Iuuenalis poeta. Pauca lz portes argenti vascula puri. Nā octe iter ingressus cōtuz gladiumqz timebis. Et mote ad lunam trepidabis arundinis vmbriā. Cantabit vacuus corā latrone viator. Et se neca. i. epla. di. Audū latro trāsmittit: etiā i obsessa via paupi par ē. 7. 74. epla dicit. Quisqz semulctū fortune dedit: igentē sibi naturā p̄turbatōis fecit. vna hec via ē ad tuta vadēdi eterna desp̄icere: 7 honesto contētū esse.

Adstrum quintum libri secundū.

Elux nimium prior etas. Contenta fidelibus aruis. Nec inerti per dita luxu.

Facili que sera solebat! Feiunia soluere glande. Nec bachica munera norat Liquido confundere melle. Nec lucida veller a serum Tyrio miscere veneno. Somnos dabat herba salubres. Potum quoqz lubricus amnis. Ambras altissima pinns. Non dum maris alta secabat. Nec mercibus vndiqz lectis. Noua littora viderat hospes. Tunc classica seua tacebant.

O diis neq; fufus acerbis.
 Cruor horrida tinxerat ar ma.
 Quid enim furor hoflicus vlla
 Vellet prior arma mouere.
 Cum vulnere feua videret.
 Nec premia sanguinis vlla.

C Adetrum quintum fecundi libri.

Elir nimium prior etas. Hinc incipit qntu metz
 huius fecundi: qd dicitur pentatū ab iuente
 anapesticu a pede predominante. et est dimetru
 qz quattuor pedu. nam duo pedes vnum metz
 cofitunt et est catalecticu. qz i quarto pede vna
 fyllaba deficit ad cōplemētū metri. In quo metz pbia
 comēdat primā etatē que erat sine cupiditate diuitiaz: de
 plangēdo pftem etatē i qua dñat: et regnat auaritia. Pri
 mo ergo comēdat etatē ātūoz. Scdo nāz etatē deplau
 git: ibi. Utinā modo. Primo dicit. prior etas nūmū felix
 fuit contenta fidelib' aruis. i. fideli agricultura: nec fuit
 pdita. i. deprauata. ferti luxu. i. graui fupfluitate que etas
 solebat foluere. i. remouere. fera. i. tarda ieiunia facili glā
 de. i. vili fructu. nec illa etas nozat. i. nouerat. confundere
 .i. mifcere bachica munera. i. vna. liquido melle ad faciē
 dū mellicratū ficut modo fit: nec etiam nouerat mifcere. i.
 intingere. lucida vellera. i. albam lanam. ferum. i. illoz
 populoz: tyrio veneno. idest sanguine conchilioz: quoz
 copia apud tyrum inuenitur ad faciendū purpureū colorē
 Verba dabat eis falubres fomnos: non enim dormiebāt
 in lectis eburneis: fed in herbis et lubricis amnis. i. labil
 aqua: dabat eis potum. et pin' illa arbor altiffima dabat
 eis vmbzas. idest vmbrofas habitationes. non enim i do
 mib' et in curiofis edificis habitabant. Non dum hofpes
 aliquis exiftens fecabat. i. diuidebat nauigando alta. i. p
 funda maris. qz adhuc non erat vſus nauū: nec mercib'
 vndiq; lectis. i. collectis. viderat noua litora. i. alienas
 terras: qz manebant in patria: tunc in illa etate tacebant
 terra classica. i. tube vel cornua vocantia homines ad bel
 lum. dicta classica a calo quod est voco: neq; cruor fufus
 acerbis odiis tinxerat. i. madidauerat horrida arma: quia
 tunc non erat vſus armorum: quid enīz. i. ppter quid. ho
 flicus furor vellet prior arma mouere cū videret feua vul
 nera: nec videret vlla premia sanguinis: qz nihil erat pro
 quo pugnarēt. Nota circa hoc qz dicit prior etas quat
 tuoz etates diſtinguuntur fm poetas. In prima fuerūt ho
 mines boni et ſimplices paucis pte: qui comedebāt glan
 des bibebant aquā. non colebant vineas. hanc etatez vo
 cabant poete auream. et erat ſub ſaturno. de qua Boetius
 loq' in lfa. Scda etas dicebat argentea que erat ſub Jo
 uc cum hoies magis aſtuti inuenerūt agriculturam. et ce
 perunt inhabitare domos et plantare vineas. Tertiaz eta
 tē vocabant eneam. in qua homines ppter propriā curā
 rez ceperūt alios depellere: et ſic aliquantū malitie dare
 Quartā etatē vocabant ferreā: qñ in tātū habūdabat ma
 licia et auaricia hoīuz: qz nec fides nec iuſtitia manet i ter
 ra: in q etate nos ſumus: quā in fine Boetius deplangit
 Nota circa hoc qz dicit inertū luxu. qz inertū et ocioz ſūt
 cā luxurie vnde poeta. Ocīa ſi tollas periere cupidinis ar
 tes. Itē orati'. Querit egiftus quare ſit factus adulter.
 In pmpu cā eſt deſidioſus erat. Eſt at tripler luxuria
 ex de ſcholarium diſciplina. quedam conſiſtit in coitu: q
 dā in crapula: et quedam in veſtū: et quelibet eſt fugienda
 Nota circa h qz dicit: lucida vellera ſez. ſeres ſunt qdaz
 hoies apud quos conterit lana de arboribus. ſila ergo q
 a vermibus qui dñr bonbices opant: illa vocat h lucida
 vellera. Nota qz thyrus eſt vcrinis venenofus in cuius
 ſanguine in tingitur purpura. Alī dicunt qz ſit genus con
 chiliozum. in quoz ſanguine intingitur purpura: quozuz
 conchiliozum copia inuenitur apud thirum in infula.
 Utinam modo noſtra redirent.

In mores tempora priſcos:
 Sed ſenior ignibus ethne
 Feruens amor ardet habendi.
 Heu quis primus fuit ille.
 Auri qui pondera tecti
 Gemmaſq; latere volentes
 Precioſa pericula fodit.

Utinam modo noſtra redirent. Hic pbia deplangit pre
 ſentem etatē dicens. Utinā noſtra tpa. i. pditūdes. noſtri
 tps redirent mō. i. redigerent. i. priſcos mores. i. i mores
 antiquos. ſed heu non eſt ita: ſed amor. i. deſideriū bñdi.
 ſeruēs ſeuoz. i. piculoſior. ignibus ethne. illius montis
 ardet. Heu qz fuit ille q prim' fodit. i. effodit. pondera te
 cti auri. i. abſconditi: et effodit gemmas volentes latere que
 ſūt precioſa picula: qz multi ppter eoz precioſitatē picula
 incidunt. Nota Sen. in lib. de diuifione ſcientiaz com
 mendans priorē etatē dicit. O felix prior etas que tot ptu
 lit ſapientes qb' velut ſtellis fulgentib' mūdi tenebras ir
 radiaret. ſed heu nunc alii terrenis curis iſeruūt: alii tpa
 lis dignitatis ambitioe inardeſcūt oēs vere circa ſtudiu
 ſapie elanguēſcūt. Nota qz ethna eſt mons ſicilie q fre
 quēter ignibus inardeſcit: ad cuius ſilitudinē hz ſe auari
 tia et cupiditas hoīuz que inſatiabilis nūq; penitus extin
 guitur vñ Tullius in lib. de finib' bonoz et maloz dicit.
 Cupiditates hoīuz ſunt iſatiabiles que nō mō ſingulares
 ſz vniuerſas familias euertūt. Ex cupiditatib' n. odia ſe
 ditiones diſcordie bella naſcuntur. ex quibus vitam ama
 riſſimam neceſſe eſt effici.

C Proſa ſexta ſecundi libri.

Quid aut de dignitatib' potentiaq; diſſe
 ram: quas vos vere dignitatis ac ptatis
 in ſcū celo erequat. Que ſi improbiſſi
 mū quēq; ceciderit: que icēdia flāmis ethne eru
 ctuantib': qd diluuiū tātas ſtrages dederit. cer
 te: vti meminiffe te arbitroz: cōſulare iperū: qd
 libertatis picipiū fuerat: ob ſuperbiam cōſuluz
 veſtri veteres obolere cupierūt. Qui ob eandēz
 ſuperbiam prius regiū de ciuitate nomē abſtule
 rāt. At ſi qñ. quod per arum eſt probis honozel
 deferat. qd i eis aliud qz probitas vtentiū placet
 Ita ſit vt non virtutibus ex dignitate ſed ex vir
 tutibus dignitatibus honoz accedat.

C Proſa ſexta libri ſecundi.

Quid aut de dignitatib'. Hec eſt ſexta proſa h'
 ſcū. in qua pbia ofidit qz dignitates et ptates
 ſi ſunt magnope appetende. Et prio pbat inē
 tū de dignitate et ptate ſil. Scdo de ptate diſi
 ſim ibi. Que vo. Tertio iterato ſil de dignitate et ptate ibi
 Ad hec. Prio intendit rōnem talem. Illa non ſunt mul
 tū appetenda que cū adueniūt malis faciūt deteriores: et
 bonos nō efficiunt meliores. ſed dignitates et ptates hu
 iuſmōiſūt: ſicut declarat i lfa. igif ac. vñ dicit ſic. Quid
 diſſerā. i. dicā. de dignitatib'. qz p. potētia qz vos in
 ſcū. i. ignari. vere dignitatis et ptatis erequat. i. aſſimi
 latis. celo. i. ſūmo bono qz ſi ceciderit i quēq; improbiſſimū
 .i. vicioſiſſimū qz icēdia ethne illi' mōtis dederit tātas ſtra
 ges. i. picula flāmis eructantib'. i. erūtib'. et qz diluuiuz
 dederit tātas ſtrages ſicut illi mali qb' adueniūt dignita
 tes. q. d. plura mala pueniūt ex dignitatib' et ptatib' ma
 loz qz ex icēdio ignis vel diluuiio fluij. et ſubdit pbia.
 vti pro ſicut arbitroz te meminiffe veſtri veteres. i. antigo
 res romani. cupierūt abolere. i. delere. iperū cōſulare. i. di
 gnitatē cōſulare pp ſupbiā cōſuluz: qd ipiū cōſulare fuerat
 picipiū libertatis: qz romani liberius viuebant ſub pſu
 libus

lib' q' sub regib' q' romani et pri' abstulerat de ciuitate
 nomē regū pp eadē supbia. i. regū. Et quo pz q' dignita-
 tes faciūt malos deteriores Si autem potestas et dignita-
 tes deserant pbis: qd' pax est: qd' in eis aliud placet di-
 gnitatis q' pbitas vtentiū. q. d. nihil ita fit. i. pp b' fit vt
 virtutib' nō accedat honor ex dignitate: s; honor accedit
 dignitatib' ex virtute vtentiū eis. et ita dignitates nihil bo-
 ni adiciūt ipsi bonis. **C** Nota duplex ē dignitas et pote-
 stas quedā mundana siue tpalis que p'sistit in bonis tpali-
 bus exteriorib'. et in tali nō p'sistit vera felicitas cū sit resp-
 sa multis amaritudinib'. Alia est dignitas et ptās aie siue
 spūitua q' p'sistit in sciētis et virtutib'. et illa nō pōt supari
 vitio nec aduersitatib' nec p'speritatib' in q' p'sistit beitu-
 do et b'ā vita. **C** In Amb. in lib. de offi. dīc. Dico beatā vi-
 tā p'sistere in altitudine sapie. in suauitate p'scientie et in vtu-
 tis sublimitate. **C** Nota q' insciū dignitates et ptātes mun-
 danas adequant celo: qz nō recte iudicant. iudicant enī s; p-
 cupiscentiā et nō fm rei veritate. impiti. n. velut a longe
 distātes a veritate speculāt p'io elencoz. **C** Nota q' ma-
 li dignitatib' et ptātib' p'cedit plus nocent q' ignis vel di-
 luuium aquarum: quia mali dignitate sua et ptāte extol-
 luntur in superbiā: alios iugo seruitutis opprimendo.
 pro quo erequēdo mouēt bella qb' humanū gen' pl' offē-
 dit q' igne vel diluuiō. **C** Nota q' ciuitas romana a ipe
 romuli sui conditoris a regib' erat gubernata: postea ro-
 mani erigēte malicia et supbia regū ipsos deleuerūt: et p'ua-
 les instituerūt qui et pp eoz supbia erāt abiecti. ex quo pz
 q' dignitas et ptās maloz eos effecit peiores. **C** Nota q'
 honor non debet alicui rōne dignitatis s; potius rōne vir-
 tutis. **C** In Arist. 4. ethi. Ad erit vitioz dignus honore pra-
 uis eris. virtutis enim p'miū honor est. vñ fm veritatem
 solus bonus est honorandus.

Que vō est ista vestra expetibilis ac preclara
 potentia. Nonne o terrena animalia cōsideratīf
 quibus presidere videamini. Nam si inter mu-
 res videres vnum aliquē ius sibi ac potestātē pre-
 ceteris vendicantē quāto mouereris cachinno:

Que vō est ista vestra. Sic pbat spāliter de ptāte q'
 non sit multū appetenda duabus rōnib'. scda ibi. Quid
 aut est. Rō talis est. Illa ptās non est multū appetenda q'
 non est magne et fortis reputatiōis sed tm̄ ē fragilis et im-
 becillus. sed ptās tpalis est hmōi: qz per eā homo nō pōt
 supra aiām: sed tm̄ supra corpus et sup ea bona que corpo-
 ris sunt. humano aut corpore nihil est imbecillius. Dicit
 ergo in lra. Que est ista vestra expetibilis. i. desiderabi-
 lis. ac preclara. i. nobilis potētia. q. d. nulla est: nōne con-
 sideratis terrena aialia quibus videamini p'sidere. i. p'ces-
 se. si enim inter mures videres vnum preceteris sibi ven-
 dicantem. i. v'surpātē. ius ac ptātē sup alios mures. o quā-
 to cachinno. i. risu tu mouereris. qz derisibile eēt. et talis ē
 ptās terrena. i. derisibilis que nō extēdit se nisi ad corpus.

Quid vō si spectes corpus ibecillius hoie repi-
 re qas: quos sepe muscularū quoqz vel morsus
 vel in secreta queqz reptantiū necat itr oitus.

Quo vō q' ius aliqd in quēpiam nisi in solum
 corpus et qd' est infra corpus: fortunā loquor: pos-
 sit erercere. Nunqd vñq' libero imperabis ani-
 mo. Nū mētē firma sibi rōne coherentē: de sta-
 tu pprie getis amouebis. Cum liberū quēdam
 virum supplicis se quidem tyrannus adacturū
 putaret: vt aduersum se facte conitrationis con-
 scios proderet: linguam ille momordit atqz ab-
 scidit. et in os seuiantis tyrāni abiecit. Itaqz cru-
 ciatus quos putabat tyrannus in materiam cru-

delitatis. vir sapiens fecit esse virtutis.

Quid vō si tu spectes. i. p'ideres. corpus imbecillius. i.
 debilius hoie. q. d. nihil. quos hoies sepe necat. i. interfi-
 cit. morsus muscularū. i. puoz vermiū. vel etiā introitus i
 secreta. i. in interiora hois. queqz reptantiū. i. serpentū
 quo vō. i. quō q' possit erercere ius aliqd in quēpiā nisi
 in solū corpus et in fortunā. i. in bona fortune que sunt in-
 fra corpus. q. d. nullo modo nunqd tu vnqz ipabis libe-
 ro aīo. q. d. non. nunquid tu amouebis de statu pprie ge-
 tis mētē sibi firma rōne coherentē. q. d. nō. et b' pbat erē
 plo cuiusdā p'bi: qui nullis tormētis ad hoc potuit cōpel-
 li vt illud faceret qd' rō naturalis iudicabat nō faciendum
 vñ dicit. Cū qdam tyrānus putaret se adacturū. i. cōpul-
 surum. supplicis quēdam liberū viz. i. p'bum vt ipse pro-
 deret cōscios facte cōiurationis aduersū se. ille liber hō lin-
 guā momordit atqz abscidit et abiecit eam in os. i. faciē se-
 uientis tyrāni. Ita illos cruciatus quos tyrānus putabat
 esse mās. i. cās crudelitatis. vir sapiens fecit esse mās vir-
 tutis: qz b' pro virtute non pro crudelitate ei reputatū est.

C Nota q' muscula ē diminutiū huius nōis musca. et per
 musculā dat intelligere quecunqz aialia venenosa vel ver-
 mes venenosos. et ab isto loco recepit auctor floz cū dicit
 debilius qd' sit mare quos nece muscula p'dit. **C** Nota q'
 aīus hois liber ē et cogi nō pōt. vñ Sen. Errat si quis ser-
 uitutē credit transire in totū hoīem. non enī trāsit in ani-
 mā. qz libertas est aīa. **C** Nota q' hō liber et p'tās nullis
 supplicis vinci pōt qz dicit Sen. in lib. de clementia. ma-
 gni animi ppriū est placidū esse et tranquillū: et iniurias et
 offēiones supbie despiciere. et. 28. eplā tringinta tyranni
 Socratē circūsteterūt nec potuerūt aiām eius infringere.

Quid aut est qd' in alium q' possit facere qd'
 sustinere ab alio ipse non possit. Busiridē acce-
 pimur necare hospites solum ab hercule hos-
 pite fuisse mactatū. Regulas plures penoz
 bello captos in vincula coniecerat: sed mox ipse
 victozum cathenis manus prebuit. **U**llā ne igi-
 tur eius hois potētiā putas: q' quod ipse in alio
 potest ne id i se alter valeat efficere nō possit.

Quid aut est. Sic p'bia ponit sedam rōnez que est talis
 Illa ptās non est multū appetenda: per quā nemo pōt fa-
 cere qd' alius non possit in ipsum qd' ipse pōt in alium: sed
 ptās tpalis est hmōi sicut in lra declarat ponens duo erē
 pla de busiride et Regulo. **P**rimū exemplū est de Busiri-
 de. Busirides fuit fili' Neptuni et matre libia q' hospites
 suos mactabat. Hercules aut apud ipsum hospitatus ipz
 ecōtra mactauit. **S**cdm exēplū est de regulo. **R**egulus
 fuit cōsul romanus qui cū multa bella ingessit cūz cartha-
 ginenfib' multos ex eis captiuauit: sed tandē ab eis fuit
 captus. Et quo pz q' q' pōt aliqz in aliū facere pōt et
 illd ab alio pati. **C** In Latho. **V**ictorē a victo et. per p'is
 nulla est potētia humana que b' intercipere non pōt. vñ
 dicit lra. **Q**uid est q' quisqz possit facere in alium qd' ipse
 non possit sustinere ab alio. q. d. nihil qd' declarat. **M**os
 accepimus. i. cognouimus. **B**usiridē solum idest cōsue-
 tū necare hospites. ipsum fuisse mactatū ab hercule hospi-
 te sup. suo. **A**liud exemplum ponit. **R**egulus consul rō-
 nus plures penoz. i. cartaginēsiū captos bello coniecerat
 .i. posuerat in vincula. sed mox ipse prebuit manus cathe-
 nis victozum. idest cartaginensium. nunquid igitur vl-
 lam putas esse hominis potētiā qui non possit efficere
 ne alius valeat in se quod ipse potest in alio. q. d. nulla re
 putanda est hec potētia.

Ad hec si ipsis dignitatibus ac ptātib' inesset
 aliqd naturalis ac propriū boni. nunq' pessimis
 peruenirent. neqz enim sibi solent aduersa socia-
 ri. **N**atura respuit vt contraria queqz iungatur

Ita cum pessimos plerūq; dignitatibus fungi dubiū non sit: illud etiam liquet: natura sui bona non esse que se pessimis herere patiātur. Quō quidem de cunctis fortune muneribus dignius estimari potest que ad improbissimum quēq; vberiora perueniunt.

Ad hec si ipsis dignitatibus. Hic probat pb̄ia simul de dignitatibus et p̄tātibus: q̄ non h̄nt in se aliquod naturale bonū pp̄ qd̄ sunt appetende. sc̄do ostēdit q̄ idem p̄t̄ concludi de oib; bonis fortuitis ibi. Postremo. primo. facit qd̄ d̄m̄ est. sc̄do ostēdit falsam nominationem exteriorū bonorū ibi. De q̄bus etiam illud. R̄d̄ quā itēdit est illa. illud qd̄ in se naturaliter est bonū non p̄t̄ adiūgi pessimis. sed dignitates et p̄t̄ates pessimis adueniūt. ergo et. maior declarat i l̄ra. Uñ dicit. Si ipsis dignitatib; et p̄tātibus inesset aliqd̄ naturalis et pp̄riū bonū: nūq; p̄uenirent pessimis. neq; n. aduersa. i. opposita solent sibi sociari. q̄ natura respuit. vt queq; contraria iungant. i. stent simul. cū ergo non sit dubium pessimos plerūq; fungi. i. vti dignitatibus illud et liquet. i. manifestū ē. ipsa nō esse bona sui natura que se pessimis patiānt herere. i. cōmanere. qd̄ qd̄ dem d̄m̄ de dignitatibus et p̄tātib; dignius p̄t̄ existimari de cūctis m̄erib; fortune. q̄. i. m̄era vberiora. i. copia forā pueniūt ad quēq; iprobissimū. Nota q̄ duplex ē bonum. vnū qd̄ p̄uertitur cū ente. et sic dignitates et p̄t̄ates licet malis adueniant tñ sunt bone. Aliud est bonum qd̄ ē quedam qualitas derelicta ex bonis operationibus et vocatur bonum moris et sic dignitates et p̄t̄ates bone non sunt. quia vt plurimum pessimis sociantur.

De quibus etiam considerandū puto. q̄ nemo dubitat esse fortem cui fortitudinē inesse cōspererit. Et cuiuscūq; velocitas adest manifestus est esse volocem. Sic musica quidem musicos: medicina medicos: rhetorica rhetores facit. Agit enī cuiuscūq; rei natura quod propriū est: nec cōtrariarū rerū miscetur effectib;: et vltro q̄ sunt aduersa depellit. Atq; nec opes inexpletam restringere auaritiā queunt. Nec potestas sui cōpotem facit quē vitiose libidines insolubilibus astrictum retinent cathenis. Et collata iprobis dignitas non modo non efficit dignos: sed prodiit potius et ostentat indignos. Cur ita prouenit Gaudetis enim sese res aliter habētes falsis cōpellare nominibus: que facile rerum ipsarū redarguuntur effectū. Itaq; nec ille diuitie: nec illa potētia: nec hec dignitas iure appellari potest

De q̄bus etiam. Hic pb̄ia pbat q̄ bona fortuita nō possunt in suū effectū. et sic p̄ q̄s h̄nt falsam denominationem arguēdo sic. Omne quod est naturaliter bonū efficit qd̄ ē ei pp̄riū et expellit p̄trariū. sicut fortitudo facit fortem. velocitas volocē: sed bona fortune non efficiunt qd̄ videtur esse pp̄riū quia diuitie non faciunt diuitē. cū non restringant auaritiā: nec potentia facit potētē: nec dignitas dignū: p̄pter qd̄ diuitie false noiant. Uñ dicit in l̄ra. De q̄ bonis fortuitis illud etiā puto. Considerandū q̄ nemo dubitat illū esse fortem cui cōspererit inesse fortitudinē: et illū esse velocem cuiuscūq; adest velocitas. et sic musica facit musicos medicina facit medicos: rhetorica rhetores. Natura enī cuiuscūq; rei agit qd̄ sibi est propriū: et non miscetur effectibus cōtrariarū rerū. et vltro idest sponte repellit que sūt aduersa. i. p̄traria. atqui pro certe nec opes. i. diuitie queunt. i. p̄t̄ restringere. inexpletam auaritiā hoīum. i. insatiabilem. nec p̄t̄as facit illum cōpotē sui. i. potentes. quē

vitiose libidines retinent astrictum insolubilibus cathenis. i. passionibus. et dignitas collata improbis non modo. i. nō tñ. non efficit dignos. sed prodiit et ostentat indignos. cur ita prouenit: q̄ bona fortune non efficiunt quod videtur eis pp̄riū. hoc est ideo. q̄ vos hoīes gaudetis res sese aliter habētes q̄ videantur compellere. i. denominare falsis nominibus que nominationes facile redarguuntur effectū ipsarū rerū. Itaq; nec ille diuitie iure p̄t̄ appellari cū nō faciunt diuitem: nec illa potentia: nec hec dignitas iure appellari potest. Nota q̄ diuitie non faciunt diuitem q̄ non restringunt auaritiā. nam diuitie s̄m̄ Senecā. 27. epla. sūt cōposita paupertas in lege nature. talis autē paupertas s̄m̄ legem nature excludit auaritiā quē insatiabilis est. Natura enim paucis contenta est. Nota q̄ dignitas improborum ostentat improbos: quia improbus tanto a pluribus cognoscitur quanto magis inotescit ei vitium: et quanto aliquis in maiori dignitate constituitur tanto plus cognoscitur: propter quod dicit. Sen. in proverbis loco ignominie apud idignū ē dignitas.

Postremo idem de tota fortuna concludere licet: in qua nihil expetendum. nihil nature bonitatis inesse manifestum est. que nec se bonis semper adiūgit: et bonos q̄ fuerit adiūcta non efficit

Postremo idem de tota fortuna. Hic pb̄ia ostēdit idem posse concludi de oib; bonis fortuitis dicēs. Postremo idest finaliter. licet hoc idem concludere de tota fortuna. i. qua nihil est expetendū. i. desiderādū: nihil inesse sibi nature bonitatis. i. naturalis. manifestum ē: quē fortuna non adiūgit se semper bonis: et quibus fuerit adiūcta bonos non efficit. Nota q̄ bonum fortune facit illud bonum cui additur. sicut musica facit musicum: et virtus facit virtuosum. sed quia fortuna malos quibus aduenit non facit bonos. p̄ quia nihil nature bonitatis sibi inest: qualiter autem mali malos faciunt bonos patebit in quarto huius prosa sexta.

Admetrum sextum secūdi libri.

Nuimus quantas dederit ruinas.
Urbe flammata: patribusq; celsis.
Fratre qui quondam serus iterēpto.
Matris effuso maduit cruore.

Corpus et visu gelidum pererrans:
Ora non tinxit lachrymis: sed esse
Lensoz extincti potuit decoris.
Hic tamen scepro populos regebat.
Quos videt condens radios sub vndas.
Hæbeus extremo veniens ab ortu.
Quos premunt septem gelidi triones:
Quos nothus sicco violentus estu
Torret: ar dentes recoquens arenas.
Celsa non tandem valuit potestas
Vertere p̄trani rabiem Neronis.
Hæu grauem sortem quotiens iniquis.
Additur seto gladius veneno.

Admetrum sextum libri secūdi.

Nuimus quantas dederit ruinas. Istud ē sextum metrum huius secūdi: quod dicitur sapphicum ab inuatore: trochaicum a pede pre dominante: et est vndecasyllabum: quia quilibet versus continet. ii. syllabas et est acathalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metro philosophia declarat per erēplū q̄ dignitates et p̄t̄ates malis aduenientes non faciūt eos bonos. et hoc declarat per Neronem qui quāto fuit potētiōr tāto fuit peior

fuit peior. tangit autē pbia quattuor malicias Neronis in hoc metro. Prima est qz urbem romanam incendit que arsit septē dieb' & septē noctib'. vt spectaculo illi' ignis cognosceret quantus olim fuerat ignis quando troia capta arserat. Secūdu malum est qz Nero magnam partem senatus sine vlla causa interfecit. Tertium est qz propriuz fratrem occidit vt solus securius regnaret. Quartum ē qz matrem suā occidit fecit vt videret locum vētris i quo iacuit. Dicit ergo i lra. Nouimus quātas ruinas. i. quanta pericula dederit. Nero urbe. sup. romana flāmata. i. incensa. qz pro & celis. i. occisis. patribus. i. senatoribus qui Nero quondam ferus idest crudelis. interempto fratre. ipse etiā maduit cruore matris effuso. & designans eius crudelitatem circa matrem dicit. & ipse. Nero perrans. i. transiens visu gelidum corpus. i. infrigidatum corpus matris. non tixit. i. madidauit: ora. i. faciem suā lachrymis. sed ipse potuit sine oibus lachrymis esse censor. i. iudex extincti decoris. i. interfecte matris qz decora fuit. tñ hic Nero licet ita malus esset regebat populos sceptro. i. imperiali dignitate. hos in quā populos rexit quos pheb'. i. sol veniens ab ortu extrēo. videt condens. i. abscondens. radios. suos sub vndas. & loquit more poetarū. q. d. ipse rexit omnes populos qz erāt ab ortu solis vsqz ad occasum. Similiter regebat populos quos septentriones. i. septem stelle que sunt in maiori vrsa que vñ triones. quasi teriones qz illā plagā terunt. gelidi. i. frigidi premunt. plaga enim septentrionalis frigida ē. q. d. regebat omnes populos aquilōares & istos regebat quos nothos. i. ille ventus collateralis austro violentus exis torret. i. cremat. sicco est. i. calore. nothos in quā recoquēs ardētes arenas. idest calidas. venit enim ille ventus a torrida zona. & ideo calidus est. q. d. Nero et regebat oēs pplos australes. & sic per quattuor plagas mūdi ostēdit eius p̄tatem sup oēs pplos. tandē celsa p̄tās. i. magna. non valuit vertere. i. mutare rabiem. i. crudelitatem prauī Neronis. Et tunc deplangit p̄iūctio. nē magne p̄tātis cuz magna malicia. qz multa mala ex ea p̄ueniūt dicēs. Deu sup. dico esse grauem sortem. i. euentum. quotiens iniquus gladius. i. iniqua p̄tās. addit seuo veneno. i. venenose crudelitati. Nota fm Arist. 5. etbia p̄cipatus viz ostēdit. malicia eni hoīs vel p̄bitas ostēditur p̄cipatu. sicut p̄z in Nerone: cui' malicia & crudelitas in impio sue dignitatis apparuit. pp qd dixit Arist. Seuissīma est iniustitia hīs arma. Et. 7. dicit Simile est igif comparare iniustitiā hominī iniusto. est enim deterior bestia decies milies plura enim vtiqz mala faciet homo malus qz bestia. Nota preter hec mala Neronis que tanguntur in litera multo plura ipse perpetravit. nam dicit pbia tertio huius quinta p̄sa. Nero Senecam familiarē suū p̄ceptorem coegit ad eligendum mortis arbitriū. & qz Nero fuit crudelissimus hominum idēo. Seneca scripsit quēdā libellū ad ipz qui titulat liber de clementia. i. quo hortat eū ad fugā crudelitatis: & ad vsum clementie qui libet sic incipit. Tibi scribere de clemētia Nero cesar istitui

Profa septima libri secundi.
Am ego scis in quā ipsa minimum nobis ambitionem mortalium rerum fuisse dominatam. Sed materiam gerendis rebus optauimus: quo ne virtus tacita consenesceret. P.

Profa septima secundi libri.
Am ego scis in quā. Incipit septima profa huius secundi. in qua ostendit philosophia qz gloria mundana non sit multum appetenda. & primo inducit Boetium consententem se non desiderasse multum predicta scz p̄tates & dignitates nisi in quantum sunt materia rerum gerendaz. secūdo ostendit pbia qz gloria sit pererile bonuz. & sit non multum appetenda. secunda ibi. At illa dicit primo. Tū pro tūc.

ego Boetius in quā. i. dixi. o pbia. tu ipsa scis ambitionem. i. cupiditatem rerum mortalium. de quibus dixisti minimum nobis fuisse dominatam. sed bene optauimus materiam rebus gerendis quo ne pro vt non. consenesceret in nobis virtus tacita. i. non excitata. Nota qz in sapiente si dominatur cupiditas rerum temporalium. qz pbia inducit mobilis affluentie contemptum ex lib. de plantis. Et So crates cū Athenis ad studiū p̄geret. magnum. pondus auri in mare proiecit dicens: mergam te ne mergar a te.

Nota qz materia rerum gerendaz sunt ista: sine quibus res p̄ueniēt gerī non p̄t. & sunt tria. sapientia. auctoritas. & potentia. Sine enim sapientia nihil conuenienter geritur vt de se patet. Res etiam gerenda auctoritate ornatur. qz homo autenticus libentius auditur & facilius ei creditur. Potentia vō mali deprimuntur & boni extolluntur. hāc materiam Boetius desiderans potentiam & dignitates q̄ fuit. Nota qz Boetius materiam dignitatis & potestatis se quesuit ne virtus sua tacita consenesceret. idest nē dum ipse ad senectutem p̄ueniret. virtus sua tacita esset dum nullus aliquid loqueretur de laude sue virtutis vel scriberet. Tunc enim virtus tacita consenescit. quando nō agit aliquis vnde alii loquantur. & dum nihil scribitur de suis beneficiis. quia virtus habentem proficit. & opus ei' laudabile reddit.

At illa atqui hoc vnum est quod prestantes quidem natura mentes: sed nondum ad extremam manum virtutum perfectione perductas allicere possit: glorie scz cupido: & optimorum in rem publicam famam meritorum. Que q̄ sit exilis & totius ponderis vacua sic considera.

At illa atqui hoc vnum est. Hic philosophia ostēdit gloriam mundanam non esse appetendam. & primo premitit qz cupido glorie multos allicit. Secundo probat eam esse exilem & vanam ibi. Omnem terre ambitum. Primo dicit sic. Et quo Boetius quandoqz quesuit dignitates & potestates: ne virtus sua tacita consenesceret. videt qz ista propter laudem & gloriā quesuit: ideo dicit philosophia hoc vnum est. i. cupido glorie & fama optimorum meritorum in rempublicam: que fama possit allicere mentes hominum. natura prestantes. i. excellentes. sed nondum. i. si adhuc. perductas ad extremam manum perfectione virtutum. idest ad summā p̄fectionē: que fama & gloria q̄ sit exilis & vacua toti' p̄deris. i. p̄ciositatis. sic cōsidera ex sequētib'. Nota qz cupido vane glorie multos allicit & delectat. vñ Seneca. si. epistola dicit. Illud precipue nos impedit qz cito nobis placem'. si inuenim' qz nos bonos viros dicant qz prudētes: qui sanctos. non sumus modica laudatione cōtēti. quicqd in nos adulatione sine pudore cōgesserit tanqz debitum putamus: optimos nos esse sapientissimosqz affirmantib' assentim' cū sciam' nos sepe multa mentiri adeo quoqz indulgemus nobis vt laudari velimus in id cui cōtrariū maxime facimus. Nota qz duplex est bonitas mentis. i. naturalis & acquisita. Naturalis bonitas est fm quā aliqui naturaliter sunt pii mansueti sobrii & casti. sed hec bonitas si non emendat virtute & sapientia cito extollit hominem ad inanē gloriā. Alia est bonitas acquisita exercitio virtutum & scientiaz que nō permittit hominē extollī vana gloriā: qz sapiens fructū suuz ponit in cōsciētia. Stultus autem in laude fm Adacrobii Ideo dicit philosophia: qz cupido glorie allicit mētes natura prestantes. nondū. i. nō adhuc virtutibus p̄fectas.

Nota qz fama est frequēs laus optimorum meritorum in rempublicam. Sed gloria est clara noticia cum laude. vel gloria est late patens preconium. i. annunciatio.

Omnē terre ambitū: sicuti astrologicis demonstrationibus accepisti: ad celi spacium puncti constat obtinere rationem: idest vt si ad celestis glo-

bi magnitudinem conferatur: nihil spacii proxi-
habere indicetur. Quibus igitur tam eriguit in mū-
do regiōis: quarta fere portio est: sicut ptolomeo
probante didicisti: que a nobis cognitā animan-
tibus incolatur. Huic quarte si quantā maria
paludesq; premunt. quantumq; siti vasta regio
distenditur: cogitatione subtraheris: vix angustis
fima inhabitandi hominibus area relinquetur.
In hoc minimo igitur puncti quodam pūcto cir-
cunsepti atq; conclusi de peruulganda fama d
proferendo nomine cogitatis. Ad quid h3 am-
plum magnificumq; gloria tam angustis eriguit
q; limitibus artata:

COmniem terre ambitum. Hic philosophia ostendit glo-
riam mundanam esse exilem: nec multum appetendam.
Primo ostendit hoc ex parte spacii in quo dilatatur. Secū-
do ostendit hoc ex diuersitate nationū ad quas non diuul-
gatur. Tertio ostendit idem ex diuersitate morum propter
quos de eodem contrarie iudicatur. Quarto ostendit idē
ex breuitate durationis propter quā non perpetuatur. se-
cunda ibi. Adde q; hoc. tertia ibi. Quid q; diuersarum.
quarta ibi. Sed q; multos. Primo intendit talem ratio-
nem. Latitudo fame consistit in latitudine terre super quā
dilatatur. sed terra non est lata super quā fit dilatatio fa-
me: sicut declarat in littera. ergo fama late non potest dis-
fundī. et per consequens est exilis nec multum appetenda.
Unde dicit in littera. Tu accepisti. i. didicisti astrologica
demonstrationibus omnem ambitum terre. idest spacium
idest ad magnitudinem celi. quod magis exponens dicit
ut si terra conferatur. i. comparatur ad magnitudinem
celestis globi: ipsa iudicet proxius nihil spacii habet. hu-
ius igitur tam eriguit regionis. idest terre in mundo. fere q̄r-
ta portio. i. quarta pars est que incolatur. i. inhabitat ab
animantibus nobis cognitā. sicut tu didicisti a ptolomeo
hoc probante. si subtraheris cogitatione. huic quarte par-
ti terre q̄tus maria et paludes premunt. idest occupant. et
quantum vasta idest ampla regio. distenditur siti. idest sic
cite. tunc vix relinquetur hominibus angustissima area
i. arctissimus locus inhabitandi. in hoc ergo quodam mi-
nimo puncto puncti. idest minima portione terre. vos ho-
mines circunsepti atq; conclusi cogitatis de peruulganda
fama. de proferendo. i. extollendo. nomine. idest fama. et
hoc fit inutiliter. sed quid habeat. idest potest habere. glo-
ria amplū. q; pro. et magnificum que artata est tam angu-
stis et eriguit limitibus. idest terminis. q. d. nihil habet ma-
gnificum. **C**Nota q; terra respectu celi nō est alicuius quā-
titatis sensibilis. sed habet se sicut punctus. quia orizon q
terminat visum nostrum diuidit celum in duo media. qd
non esset si terra in comparatione ad celum haberet aliq̄s
quantitatem. **C**Item si terra esset alicuius quantitatis se-
sibilis respectu celi. tunc stelle nō semper apparerent no-
bis eiusdem quantitatis. quod patet falsum. Quia in ea
parte vbi terra esset magis gibbosa et propinquior celo ap-
parerent stelle maiores: et opposita parte minores. **C**Itē
minima stella fixa visu notabilis est maior tota terra. si er-
go talis stella apparet nobis ieristentibus in terra sicut
punctus: multo magis terra respectu celi erit sicut punctus.
CItem punctus est quoddam indiuisibile: a quo linea eq̄-
liter distans facit circulum et quia celus ex omni parte eq̄-
liter distat a terra: ideo terra respectu celi habet se sicut pū-
ctus. **C**Nota q; tres partes terre sunt inhabitabiles. vna
propter nimium calorem: due propter nimium frigus. sed
quarta pars que est temperata in caliditate et frigiditate a
nobis inhabitatur. sed quia adhuc non tota inhabitatur
propter maria et paludes: et propter nimiam siccitatem. id

dicit philosophia q; quarta pars fere est habitabilis. vel
dicit fere fm alios. quia estus solis non facit torridam 30
nam totaliter inhabitabilem. cum quedam ciuitas dicta
zenit supra quas ptolomeus dicitur fundasse astrolabius
directe sit sub equinoctiali. sed dicitur inhabitabilis. quia
est grauis inhabitationis. sed vltra equinoctialem omni-
tio est inhabitabilis: propter nimium calorem. **C**Itē vi-
dit quartam partem terre inhabitari ab animantibus no-
bis incognitis. hoc forsā dicit propter antipodes si sunt
qui nobis sunt ignoti.

CAdde q; hoc ipsum breuis habitaculi septū plu-
res incollunt nationes. lingua: moribus: totius vi-
te ratione distantes: ad quas tamen difficultate
itinerum: tum loquendi diuersitate: tum com-
mertii insolentia: non modo fama hominum sin-
gulozum: sed ne vrbium quidem peruenire q̄at.
Etate deniq; Marcii Tullii: sicut ipse quodam lo-
co significat: nondum caucasum montem roma-
ne reipublice fama transcēderat. et erat tūc adul-
ta: parthis etiam ceterisq; id locorum gentibus
formidolosa. vides ne igitur q̄ sit angusta: q̄ cō-
pressa gloria. quam dilatare ac propagare labo-
ratis. An vbi romani nominis transire fama ne-
quit romani hominis gloria progredietur.

CAdde q; hoc ipsum breuis habitaculi. Hic philosophia
ostendit gloriam non esse appetendam ex diuersitate natio-
num ad quas non diuulgatur intendens talem rationem
Diuerse nationes et diuersa idiomata non solum impediūt
promulgationem fame hominum. sed etiam vrbium: sed
in terra habitabili sunt diuerse nationes diuersorum idio-
matum: ergo promulgatio fame per talia impeditur: et
per consequens non est multum appetenda. vnde dicit in
littera. Adde predictae rationi q; hoc ipsum septum. i. spa-
cium breuis habitaculi. idest parui spacii. in quo nos ha-
bitamus. incollunt: idest inhabitant. plures nationes. idest
gentes. distantes idest differentes. lingua. idest idiomate
et moribus et ratione totius vite. idest ratione modi viuē-
di. ad quas non potest peruenire. non modo. idest non tā-
tum fama singulozum hominum. sed etiam nec fama vrbium.
tum idest tam difficultate itinerum. idest viarū. tū
idest tam diuersitate loquendi idest idiomatum. tum. idest
tam insolentia. idest in consuetudine commertii. quia aliq
homines non consueuerunt cum aliis communicare i co-
mertii. quia etate. idest tempore. Marcii Tullii. sicut ipse
marcus tullius significat. quodam loco. idest in quibusdā
suis scriptis. fama romane reipublice nondum transcē-
derat caucasum montem. et tamen fama romanorum erat
adulta. i. ab antiquo nota. etiam formidolosa parthis. ta-
libus hominibus. et ceteris gentibus. i. locorum circa cau-
casum montem. vides ne igitur q̄ angusta sit gloria q̄
compressa. idest in modicum redacta. quam laboratis di-
latare et propagare. an pro nunquid. gloria vnius homi-
nis romani illuc progredietur. idest prouēiet. vbi fama ro-
mani nominis. idest romane vrbis nequit transire. q. d.
non. **C**Nota partem terre habitabilem vocat septum. q;
est septa circumdata mari. Unde linconiensis in tractatu
suo de spera. et etiam Macrobius dicit q; quarta portio
nostra habitabilis vndiq; cingitur mari. **C**Nota q; info-
lentia fm senecam est species false magnitudinis: sed fm
huguitionem insolentia est superbia vel fatuitas. in pro-
posito autem potest exponi pro inconsuetudine. et tunc di-
citur ab in quod est nō. et soleo quod est consueco. **C**Nota
q; caucasus est mons quidam situs in parte septentrio-
nis ad quem non peruenerat fama romane vrbis. h3 par-
this et aliis gentibus assidentibus fama romanorum erat
formidolosa

formidolosa. idest formidabilis.

Quid q si diuersarum gentium mores inter se atq instituta discordant: ut quod apud alios laude: apud alios supplicio dignum iudicetur. Quo fit ut si quem fame predicatio delectat: huic plurimos populos nomen pferre nullo modo conducat. Erit igitur puagata iter suos gloria quisq contentus: et intra vnius gentis terminos preclara illa fame immortalitas coartabitur.

Quid q si diuersarum. Hic ostendit gloria mundana esse exlem ex parte diuersitatis morum. pp quos de eodem apud diuersos contrarie iudicatur. et intendit talem rationem Contrarietas institutionum et legum impediunt fame dilatationem. sed hoies contrariarum institutionum et legum terram inhabitant. ergo diuersitas institutionum et legum impediunt dilatationem fame. et p consequens non est multum appetenda. Uti dicitur in littera. Quid supple est iudicandum q mores et instituta et leges diuersarum gentium inter se discordant ut illud qd apud alios iudicatur dignum laude. apud alios iudicatur dignum supplicio. quo fit. i. pp quod. ut si predicatio. i. dilatatio fame delectat quem. i. aliquem nullo modo conducat. i. laboriet. pferre nomen. i. famam suam. in plurimos populos. qz licet ab aliquibus laudaretur ab aliis tamen vituperaretur. Erit igitur quisq contentus gloria puagata. i. dilatata inrer suos: et illa preclara immortalitas fame: et loquitur ironice: qz non est preclara: nec immortalis illa coartabitur. idest constringet intra terminos vnius gentis. idest vnius idiomatici. **N**ota q tanta est diuersitas morum in gentibus q illud quod reputatur apud alios laudabile. apud aliquos reputatur vituperabile reputatur. n. apud syrios laudabile comedere parentes mortuos: ne comedant a vermibus in terra: qd apud alios extraneos est execrabile. similiter apud iudeos reputatur laudabile ducere vxores consanguinitate proximam qd apud christianos prohibetur. Itē in triuallia laudabile est occidere patrem sexagenarium et cremare ipsum: qd apud alios est vituperabile Unde dicit poeta. Sunt loca sunt gentes: quibus est mactare parentes. et phas. et pietas dum longa superuicit etas.

Sed q multos clarissimos suis temporibus viros scriptorum inops deleuit obliuio. Quamq quid ipsa scripta proficiunt que cum suis auctoribus premit longior atq obscura vetustas.

Sed q multos clarissimos. Hic philosophia ostendit exilitatem glorie ex breuitate durationis propter quam non perpetuatur. Et diuidit in tres partes. Primo ostendit hoc ex hominum obliuione. secundo ex temporis breuitate. ibi. vos vero. tertio. ostendit gloriam a viris virtuosis non esse appetendam. ibi. Vos autem. Primo dicit q fama et gloria non sunt immortalis. patet qz q multos viros clarissimos. idest gloriosos suis temporibus deleuit inops. i. defectuosa obliuio scriptorum. qz et ipsa scripta proficiunt quid. i. par. q scripta longior. i. obscura vetustas temporis premit. i. consumit. cum suis auctoribus quorum sunt scripta. **N**ota q p scripturas fama gestorum transmittitur. ad posterum. talis aut scriptura in se vetustate consumatur. Et ideo fama et gloria in obliuione perueniunt. Uti Salustius in cathilinario conqrit res gestas romanorum minus esse famosas pp inopiam scriptorum. atheniense suum vero maioris fame qz romanorum pp scriptorum copiam

Vos ergo immortalitatem vobis ppagare videmini: cum futuri famam temporis cogitatis quod si ad eternitatis infinita spacia protrahes. qd habes quod de tui nominis diuturnitate leteris. Vnius enim hora momenti si decem milibus conferatur annis: quoniam vtrumqz spacium diffi-

nitum est: minimam habet tamen aliquam portionem Et hic ipse. numerus annorum eiusqz quantumlibet multiplex ad interminabilem diuturnitatem nec comparari quidem potest. Et. n. si finitis ad seiuicē fuerit quedam: infiniti vero atqz finiti nulla vnq poterit esse collatio. Ita fit ut quantumqz pluri temporis fama si cum inexhausta eternitate cogitet. non parua sed plane nulla esse videatur.

Vos ergo immortalitatem vobis. Hic philosophia ostendit famam et gloriam non esse durabilem et immortalem ex temporis breuitate dicens. vos ergo homines videmini vobis ppagare. i. facere immortalitatem. cum cogitatis famam futuri temporis. et in hoc frustra cogitatis. qz exilis est duratio fame p tempus. quod. i. tempus si protrahes. i. compares. ad infinita spacia eternitatis quid habes q leteris de tui nominis diuturnitate. id est tue fame. q. d. nihil est. etenim mora vni momentis si conferatur. i. comparetur. io. milibus annis habet aliquam proportionem. licet minimam. i. valde parua. quoniam vtrumqz spacium temporis est diffinitum: sed hic numerus annorum. i. io. milia vel eius numeri quantumlibet multiplex sicut duplum vel triplum non potest comparari ad interminabilem diuturnitatem que est eternitas. etenim pro qz finitis ad seiuicē fuerit quedam collatio. idest comparatio. Infiniti vero et finiti nulla vnq poterit esse collatio. i. comparatio. Ita fit ut fama temporis quantumcunqz proluxi si cogitet comparando cum inexhausta. idest infinita eternitate. ipsa videatur non parua sed plane nulla esse. **N**ota q omne quod incipit in tempore necessario habet finem in tpe. cum tempus sit causa corruptio nis temporalium. 4. ethi. cum igitur fama sit temporalis incipiens in tempore ipsa desinet in tpe. et p se non est perpetua.

Nota q tempus quantumcunqz magni comparatum ad eternitatem minimum reputatur. et quasi nullius momenti. licet enim finitum ad seiuicem possit esse comparatio et inter ipsa potest esse proportio: tamen finiti ad infinitum nulla potest esse comparatio. Cum igitur eternitas sit duratio infinita tota simul etis: et tps quantumcunqz magni sit finitum. tempus nullam habebit proportionem ad eternitatem: et per consequens fama quantumcunqz proluxi temporis comparata ad eternitatem nulla videatur esse.

Vos autem nisi ad populares aures inanesqz rumores recte facere nescitis: et relicta conscientie virtutisqz prestantia: de alienis premia postulatis sermunculis. Accipe in homini arrogantie leuitate q festiue aliquis illuserit. Nam cum quidam aduersus esset hominem contumeliosus qui non ad vere virtutis usum: sed ad superbam gloriam falsum sibi philosophi nomen induerat: adiecitqz iam se sciturus an ille philosophus esset: si quidem illas iniurias leuiter patienterqz tolerasset. Ille patientiam paulisper assumpsit: acceptaqz contumelia velut insultans. iam tandem inquit intelligis me esse philosophum: Tam ille nimis mordaciter intellexeram inquit si tacuisses.

Vos autem nisi ad populares aures. Hic philosophia ostendit gloriam a viris virtuosis non esse curandam. et hoc duabus rationibus. secunda ibi. Quid autem est. Prima ratio est illa. Illud quod spectat ad leuitatem arrogantie a sapientibus non est curandum. sed gloria propter quam homo recte facit pp laudes hominum illa spectat ad leuitatem arrogantie. et est digna derisione. ergo. et. Quod autem talis arrogantia sit quedam derisio declarat in littera. et dicit. Vos homines nescitis recte facere. nisi ad populares aures. idest ad popularum complacentias et ad inanes rumores. et laudes. et vos postulatis. idest desideratis. premia de sermunculis

alienis relicta. i. postposita. p̄stātia. i. dignitate v̄se p̄scie
 ⁊ virtutis. pp̄ quā deberetis recte opari. ⁊ accipe. i. p̄sidera
 quā festine. idest gloriose. aliquis illuserit. idest deriserit
 quendam dicentē se eē philosophū in leuitate h̄mōi arro-
 gantie. Nam̄ cūz quidā tyrannus esset adorsus cōtumeliis
 idest incepisset alloqui contumeliose quendam hominem:
 qui induerat. idest vsurpauerat. sibi falsum nomen philo-
 sophi non ad v̄sum vere virtutis. sed ad superbam gloriā
 ⁊ tyrannus adieciisset. idest dirisisset. se iam sciturum an iste
 esset philosophus. si quidez illas sibi iniurias patienter
 leuiterq; tolerasset. ille qui dixit. se p̄bm̄ plaulisq; patientiā
 assumpsit. s. in principio. q; pro ⁊. accepta. ⁊ tūm̄elia a ty-
 ranno velut sibi insultans inquit ad tyrannum. intelligis
 ne me esse p̄bz. tunc ille tyrannus mordaciter inquit. intel-
 leram te p̄bm̄ esse si tacuisses. **C** Nota s̄m̄ cōmentatorē
 in prologo. s. p̄bisco. verus p̄bs debet esse p̄fectus oib;
 generibus virtutum ⁊ per p̄ns debet esse magnanimus.
 Sed s̄m̄ senecā in libro de clementia. magnanimi est iniu-
 rias ⁊ offensiones sup̄bi desp̄icere. ⁊ per consequens ver-
 bis cōtumeliosis prouocari non debet Item p̄bi est non
 vincī a passionibus sed potius debet moderare ⁊ refrena-
 re passiones. cum virtus consistat in moderatione passio-
 num. v̄n̄ Arist. 4. ethicoz dicit. Adansuetus vult ipertur-
 batus esse ⁊ non duci a passione. Unde quidā p̄bs con-
 tumeliose sibi insultanti dixit. Tu didicisti maledicere. s;
 ego didici maledicta contemnere.

Quid autēz ē quod ad precipuos viros. de his
 enim sermo est: qui virtute gloriā petunt: quid
 inq; est quod ad hos de fama post resolutū mor-
 te sup̄rema corp̄is attineat: Nam̄ si qd̄ nostre ra-
 tiones credi vetant toti moriuntur homines: nul-
 la est oīno gloriā. cum is cuius ea esse d̄r non ex-
 tet omnino. Sin vero bene sibi mens conscia ter-
 reno carcere resoluta. celum libera petit: nonne
 omne terrenum negocium spernet: Que se celo
 fruens terrenis gaudet exemptam.

Quid autem est quod ad precipuos viros. Hic p̄bia p̄ōte
 secundam rōnem q̄ talis est hoīes virtuosū vel totalit̄ mori-
 unt̄ corp̄e ⁊ aīa. vel aīa viuūt post mortē. si totalit̄ moriūt̄
 tur nihil spectat ad eos de gloria post mortē. si aīa eoz v̄
 uit post mortem. illa petit celum spernens omne terrenū
 negocium ⁊ sic nihil ad eam de terrena gloria ergo apud
 virtuosos hoīes nulla debet esse cura de glia. Dicit ergo
 in l̄sa. quid est qd̄ ad precipuos. i. ad virtuosos viros at-
 tineat de fama post resolutū corpus extrema morte. q. d.
 nihil de his enim viris est sermo noster. qui petūt. i. que-
 runt gloriā virtute. i. operibus virtuosis. Nam̄ si hominē
 toti moriūt̄ corpore ⁊ aīa vt quidā putāt. Qd̄ tamē no-
 stre rōnes. i. p̄bice rōnes. vetāt. i. prohibent credi. q; s̄m̄
 p̄bias aīa intellectiua est immortalis: nulla est oīno gloriā
 post mortē. cū iste oīo nō extet. i. non sit cui⁹ ea glia eē d̄i-
 citur. Sin v̄o mens bene sibi conscia. i. illesa. resoluta. i.
 liberata. terreno carcere. i. a corpore post mortē. libera pe-
 tit celum. nonne ipsa aīa que celo fruens gaudet se exem-
 ptam terrenis ipsa spernet omne terrenum negocium ⁊ p̄
 consequens terrenam gloriā. q. d. sic. **C** Nota q; ad vir-
 tuosos nihil spectat de fama nec in p̄senti vita nec in futu-
 ra: nō in presenti. quia dicit seneca in puerbiis. Quāplu-
 rimi curant famā pauci autem conscientiam tales pauci
 curantes conscientiam sunt virtuosū ⁊ p̄bi de quibus loq-
 tur Boetius in fine tractatus de sūmū bono dicens. Pau-
 ci sunt viri honorandi sicut philosophi qui contēnūt de-
 siderium sensus ⁊ sequunt̄ desiderii intellectus. Plurimi
 autem sunt qui curāt famā. sicut sunt vulgares qui relicta
 virtute conscientie propter laudes hoīm recte faciūt de q
 bus dicit scriptura. Amen dico vobis receperūt mercedē
 suā. Nec etiā fama spectat ad viros virtuosos in futura vi-

ta qui virtuosū si totalit̄ moriuntur nihil ad eos de fama
 Si autem anima viuūt post mortē ista euolat ad celū ⁊ ni-
 hil curat de fama. spernet omne terrenum negociū. ⁊ po-
 tius gaudet quia est exempta a curis terrenis ⁊ gaudio ce-
 lesti ifruitur in eternum.

C Adetrum septimum secundi libri.

Quicumq; solam mente precipiti petit
 Summumq; credit gloriā.
 Late patentēs etheris cernat plagas
 Artumq; terrarum situm:

Breuem replere non valentis ambitus
 Pudebit aucti nominis.

Quid o superbi colla mortali iugo.

Frustra leuare gestiunt.

Licet remotos fama per populos means

Diffusa: linguas explicet.

Et magna titulis fulgeat claris domus:

Adors spernit altam gloriā.

Inuoluit humile pariter ⁊ celsu m caput:

Equatq; sūmmis infima.

Abi nunc fidelis ossa fabricii manent.

Quid brutus aut rigidus catho:

Signat superstes fama tenuis pauculis

Inane nomen litteris.

Sed quid decorat nouimus vocabula.

Nam scire consumptos datur.

Facetis ergo proflus ignorabiles

Nec fama notos efficit.

Qd̄ si putatis longius vitam trahi

Mortalis aura nominis.

Cum sera vos rapiet hoc etiam dies

Jam vos secunda mors manet

C Adetrum septimum secundi libri.

Quicumq; solam mente precipiti petit. Hic incl-
 pit metrum septimū hui⁹ scdi qd̄ d̄r archiloq
 cuz ab inuētoze. iambicū a pede prednante. ⁊
 cōstat ex primo versu trimetro ⁊ secundo dime-
 tra. in quo metro p̄bia docet quō gloriā sit cō-

tēnēda ex cōsideratiōe amplitudin̄ celi ⁊ strictitudis ter-
 re dicens. Quicumq; petit: idest desiderat precipiti mente so-
 lam gloriā. ⁊ credit istam esse summū. i. precipitum inter
 appetenda. iste cernat. i. consideret. plagas etheris. i. p̄tes
 celi. late patentēs. ⁊ cernat artū situm terraz. idest strictus
 spaciū terre in comparatiōe. ad celum. ille. pudebit. i. vere
 cundabitur aucti nominis. idest aucte fame sue. non valen-
 tis. replere breuem ambitum. idest paruū spaciū terre:
 Et tūc exclamat dicens. O propter hoc. miror. quid idest
 propter quid. superbi gestiunt. idest cupiunt. frustra leua-
 re. idest extollere. colla sua mortali iugo. idest mortali fa-
 ma. licet enim fama diffusa means. idest transiens p̄ remo-
 tos populos explicet se linguas. idest per linguas populo-
 rum. ⁊ licet magna domus tua. idest nobilis parentela. vt
 familia fulgeat claris titulis. idest laudibus tamen mors
 spernit altam gloriā. ⁊ mors pariter idest simul inuoluit
 humile caput. idest miserum hominem ⁊ celsū. i. nobilem
 vel diuitem ⁊ mors equat infima sūmmis nulli parcen-
 do quod declarat. dicens. Abi nunc manent ossa fidelis
 fabricii. quid Brut⁹ rigid⁹ aut Catho: supple ē. q. d. qd̄
 manet de gloria eoz post mortem: vtiq; modicū. s. illud
 manet quod tenuis fama. i. exilis sup̄stes. i. manēs. signat
 inane nomē eoz pauculis litteris scriptis i ep̄itaphis. sed
 qd̄. i. ad qd̄. nouim⁹ decora vocabula scripta. nūquid in-
 telligē p

intelligit p ea ipsos esse cōsumptos. i. mortuos. q. d. imo Ja
 cetis ergo mortui prozsus ignorabiles nec fama efficit
 vos notos: Et qz aliqs diceret licet ipsi sint mortui corpo
 re. tñ viuūt fm famā. dicit. pbia. Si putatis vitā vestram
 longius trahi. i. plongiari. aura mortalis nois. i. splendo
 re mortal' fame cū. sera. i. vltima dies. vobis. hoc rapier.
 i. famam auferet. iā vos manet. i. expectat. secūda mors
 q. d. si estis prius mortui corpe. i. fama manens est vita
 vestra. illa cessante. secundario moriemini. ¶ Notandū
 fabritius. fuit p̄sul romanus qui cum mitteret pugnare
 pirrum regem epirotaz. rex promisit sibi ptem regni sui
 ut transfiret ad ipm: qd fabritius cōtēpfit sequēti ānopir
 obulit sibi magnā pecuniam auri. ut traderet sibi roma
 nū impiū. cui ait fabriti'. ¶ Roma nō vult aux s; vult im
 pare habentib' aux. pp hoc ipse dicitus fuit fidelis fabriti
 us. Dicit etiaz de fabritio. qz cū qdā ad eū venisset p̄mit
 tens se p̄tuz regē occisuz. si fabriti' sibi pecuniā aliquā
 dare vellet. Ipse vō fabritius hunc traditorē ligatū misit
 ad pirrum p tali scelere puniendū cui tūc p̄tuz dixit. ¶ Do
 sibiilius est solē a suo tramite deuiare qz fabritius a via re
 cte rōis discedere. ¶ Nota qz brutus fuit prim' p̄sul ro
 manus q amore libertatis r iusticie pp stupz Lucretie plu
 rima egit. r multa bella pro romanis inuit. pp qd etiā sa
 mosus fuit. ¶ Nota qz catho. dicit' est rigidus pp rigorem
 ai. qui ad nihil turpe flecti potuit r tante iusticie fuit ut lu
 cāus ipm diis compararet in iudicāda causa. q̄ fuit inter Ju
 liū cesarē r pompeū dicens. Uicitrix cā diis placuit s; victa
 Lathoni. r de hoc magis p3 quarto hui' p̄osa sexta.

¶ Prosa octaua libri secundi.

Sed ne me inexorabile contra fortunaz
 belluz gerere putes Est aliqui cū de ho
 minibus illa fallax nō nihil bñ mereat
 tū scz cū se aperit. cū fortem detegit mo
 resqz profitef. nondū forte quid loquar intelligis
 Adiram est qd dīe gestio: eoqz sententiam ver
 bis explicare vir qo. Et eni plus reor hoibus ad
 uersam q̄ prosperam prodesse fortunam.

¶ Prosa octaua libri secundi.

Sed ne me inexorabile. Ista ē octaua r vltia p̄sa
 hui' scdi. r qz pbia ofidit bōa fortune nō multū
 eē appetēda: aliquis putaret qz in fortuna nihil
 eēt hōi. iō iā ofidit pbia cuiusmōdi bonū sit i for
 tūa r pbat fortunā aduersam plus esse bonā qz p̄sp̄rā.
 r primo p̄mitit suā intentiōe scdo pbat intentū ibi. Illa
 enim. ¶ Pro dicit. O boeti ex dictis patz qz fortuna ē p̄tē
 nenda. sed ne putes me gerere. i. facere bellū inexorabile
 sicut implacabile p̄tra fortunā sup. scias qd aliqui est. i. cō
 tingit. qz ipsa fortuna fallax. nō nihil. i. aliqd bene mereat
 de hoibus eo qz aliqd bonū euenit hoib' p ea. tū. i. cū for
 tuna se apit. manifestādo suā falsitatē. cū detegit frontē p
 sui aduersitatē. cūz profitef mores suos p instabilitates. r
 subdit pbia: nondū forte intelligis quid loqr. qz mirum. ē
 qd ego gestio. i. cupio dīe. eoqz. i. iō vir queo explicare sē
 tentiam verbia. Et eni ego reor. i. opinor aduersā fortunā
 plus prodesse hoibus qz prosperā. ¶ Nota qñcūqz in ali
 quo dicto videt eise repugnātia illud videt mirabile deūi
 sed dīe fortunā aduersam hoib' prodesse. videt eē quedā
 repugnātia in dicto. Nam eē aduersū alicui. r sibi pdesse
 adiuices repugnāt. iō dicit pbia. Adirū est qd gestio dīe
 scz fortunam aduersam magis prodesse qz prosperam.

¶ Illa eni semp spē felicitatis cū vī blanda mēt
 tur. hec semper vera cum se instabilez mutatiōe
 demonstrat. illa fallit. hec instruit. Illa menda
 cius spē bonoz mentes fruentiū ligat: hec cogni
 tionem fragilis felicitatis absoluit. Itaqz illam

videas ventosam fluentem suiqz semp ignaram
 hanc sobriam succintāqz et ipsius aduersitatis
 exercitatione prudentem.

¶ Illa eni spē felicitatis. Iste pbia probat intentū qz for
 tuna aduersa melior sit qz prospera trib' ratiōibus. scda
 ibi. ¶ Postremo. tertia ibi. An hoc. p̄tio dicit illa fortuna p
 spera semper mentif cū videt. i. aparet blanda specie fel
 citatis. i. prosperitatis. sed hec. i. fortuna aduersa semp vera
 est cum demōstrat se esse instabilem sui mutatōe. ostendit
 enim se eē talē qualis est: r ita p ea non occipiunt homies
 sed illa. i. prospera fortuna cōfidentes in se fallit. hec autem
 aduersa fortuna hominē instruit ostendendo qz nō sit p̄h
 dendū prospe fortune pp ei' mutabilitates. Illa. i. prospera
 fortuna ligat. i. fallendo mentes. fruentiū hoim. spē bono
 ruz mendaciū. hec. i. aduersa fortuna. absoluit. i. liberat sez
 mentes hoim eognitiōe. fragilis. i. transitorie felicitatis.
 Et tūc recolligit effectus vtriusqz fortune dicēs. Itaqz. il
 lam. i. prosperam fortunā videas ventosam. i. supbaz. flu
 entē. i. prodigā r suiipsius ignarā. nā hoies in p̄sp̄itate
 continua seipos nō cognoscunt hanc. i. aduersam fortu
 nam tu videas sobriā. r succintā. i. humilē non supbā. r
 prudentē exercitatiōe aduersitatis. ¶ Nota qz ex ista litte
 ra p̄t formari tres rōnes qz fortuna aduersa melior sit p
 spera. ¶ Prima rō ē ista. Bōa fortuna spē vere felicitatis
 decipit habentē ipam. s; fortuna aduersa nō decipit. s; vera
 ē ostendēs se talē qualis ē. ergo aduersa melior ē qz p̄spa
 Scda ratio est. ¶ Prospera fortuna ligat mētes hoim mendaci
 b' bōis. s; aduersa liberat mētes a falsa felicitate. g' ē me
 lior. Tertia rō ē. ¶ Prospera fortuna reddit hoies sui ignaros
 sed aduersa facit hoies sapientes. g' melior est qz p̄spera

¶ Postremo felix a vero bono deuiof blandiciis
 trahit. Aduersa plerumqz ad vera bona redu
 cens velut vnco retrahit.

¶ Postremo felix a vero bono. Iste pbia ponit scdas rōz
 q̄ talis est. Quēcūqz fortuna trahit ad ingitionē veri boni
 illa melior est qz q̄ retrahit a vō bono. sed fortuna aduer
 sa ē hōi. g. rē. vñ dicit in lra. ¶ Postremo felix. i. prospera
 fortuna cū suis blandiciis. trahit deuiof. i. errantes a vō
 bono. s; aduersa fortuna plerūqz retrahit. vnco. i. tenacu
 lo. reducens ad vera bona. ¶ Nota qz qz p̄spa fortuna vī
 eē p̄pinq̄ felicitati: eo qz sine bonis fortune nō cōtingit eē
 felicem ex de bōa fortuna: iō suis blādiciis trahit hominē
 sensualem a vō bono. qd p̄sistit in speculatiōe des aduersa
 autem fortuna qz ostēdit prosperā fortunā eē mutabilez
 ipsa reducit hoim ad verum bonū quod est immutabile.

¶ An hoc iter minima estimanduz putas qz ami
 corum tibi fidelīū mentes hec aspera: hec horri
 bilis fortuna detexit: hec tibi certos sodalīnz vul
 tus ambiguosqz secreuit. discedens suos abstulit
 tuos reliquit. Quanti hoc integer r ut videbaris
 tibi fortunatus emisses: desine nunc amissas opes
 querere. quod preciosissimum genus diuitiarum
 est amicos inuenisti.

¶ An hoc iter minima estimandū putas. Iste pbia pōit
 vltimam rōem que talis est. Illa fortuna est melior p quā
 cognoscunt veri amici. sed aduersa fortuna est talis. ergo
 rē. vñ dicit in littera. An p nūquid. putas hoc esse estimā
 dum inter minima bona. qz hec aspa. i. aduersa fortuna.
 detexit. i. monstrauit. tibi mentes. i. corda fidelīū amicor.
 q. d. illud est bonuz de maximis bonis. r hec supple p̄spa
 fortuna. secreuit. i. distinxit tibi certos amicos r ambiguo
 os vultus sodalium. i. amicorū. q. di. aspa fortuna docuit
 te discernere inter veros amicos r falsos. qz p̄spa fortuna
 a te discedens. abstulit suos. i. qui erāt amici rōne p̄sp̄rita
 tis. r reliqz tuos amicos qz te dilexerūt non pp tua O. quā
 d z

ti. i. quāto p̄cio. tu emisses hoc integer. i. in integritate for-
 tūne cōstitutus. cū videbaris tibi fortunatus ut potuisses
 cognoscere veros amicos. nūc desine. i. cessa q̄rere opes
 i. diuitias amissas. q̄ inuenisti veros amicos q̄d ē p̄ciosiss
 simum genus diuitiarū. C Nota in aduersitate falsi amici
 fugiunt. sed in tēpore p̄speritatis manēt. vñ Seneca in li.
 de remedijs. Quē tu felicē credis illum multi comitantē
 ut mel musce sequitur. cadauera lupi. frumenta formice.
 predā ista turba sequit nō hoīem. C Nota q̄ aduersa fo-
 rta ostendit fideles amicos. vñ Seneca. 20. epla Turba
 familiaris cum a te pasci desierit ipsa te non pascet. q̄ q̄d
 tu beneficio tuo scire non poteris paupertate scies. illa ve-
 ros amicos retinebit. discedit quicūq̄ non te sed aliud se
 quebat. Est autem p̄ hoc vnū amāda paup̄tas q̄ a q̄b̄
 ameris ostendit. Unde paup̄ Henricus. P̄uealer hoc
 solo mala fors q̄ monstrat amicos. Q̄ ut bōi q̄ mali mō-
 strāt vtrāq̄ viam. Itē poeta. Tempore felici nō cognoscū-
 tur amici. Sorte p̄z misera que sit dilectio vera. Item ali-
 bi. Cū fueris felix multos numerabis amicos Tempora si
 fuerint nubila solus eris. Itē Thobias. fluctuat ad celsus
 venalis amicus egenum. Sed verus renouat ut fabrica-
 tus amor. C Nota q̄ fidelis amicus est p̄ciosissimū gen-
 diuitiarū: q̄ amicus. 9. et b. est alter ego. i. amicorum est
 idem velle et nolle. Nemo enī eligit viuere sine amicis ha-
 bens reliqua bona. Et Seneca. 9. epla dicit. Sapiens et si
 contentus sit seipso tamen amicum habere vult. p̄ nihil
 aliud nisi ut exerceat amicitiam: ne tam magna virtus la-
 teat. Et tullius in lib. de offi. dicit. Honores diuitie et di-
 gnitates nunq̄ sunt amicitie antepōnende.

C Metrus octauum secundi libri.

Quod mundus stabili fide
 Concordes variat vices:
 Quod pugnantia semina
 Fedus perpetuum tenent.

Quod p̄bebus roseum diem
 Curru prouehit aureo:
 At quas duxerit hesperus
 P̄bebe noctibus imperet.
 At fluctus audidum mare
 Certo sine coherceat.
 Ne terris liceat vagis
 Latos tendere terminos:
 Hanc rerum seriem ligat
 Terras ac pelagus regens:
 Et celo imperitans amor.

C Metrum octauum secundi libri

Quod mundus stabili fide. Hic incipit octauū
 et vltimū metrū huius secūdi. q̄d d̄r gliconiū ab
 inuētoze. amphimachy a pede pred̄icante. et ē
 amphimachus pes antiquoz constans ex pri-
 ma et vltima longa et duabus breuib̄ medijs
 dictus ab emphi. q̄d ē circū et macros longū. quasi h̄ns
 circūquaq̄ logā syllabam. In quo metro p̄bia cōmendat
 amozes ex quo dicit q̄ amici sunt p̄ciosissimū genus
 diuitiarū. Et p̄io cōmendat amorē diuinū. Secūdo osten-
 dit quō humana natura amicitia cōseruat. ibi. Hic san-
 ctos p̄mo facit hoc q̄d d̄m̄ est. secūdo ostendit q̄ abla-
 to diuino amore oīa corūpūtur ibi. Hic si frena p̄io di-
 cit. Amor diuinus regens terras ac pelagus et ipitans. i.
 frequenter imperans celo. ille amor ligat hanc seriem. i.
 concordiam rerū. q̄ mūdus stabili fide variat cōcordes
 vices. i. alternatōes temporū anni noctis et diē. et q̄ semi-
 na pugnantia. i. elementa tria. teneant p̄petuū fedus. i. con-
 cordiam. ne vnū totaliter aliud corūpat. q̄ p̄bebus. idē
 sol. curru aureo p̄uehit. i. p̄ducit. roseū diem. i. clay diē

idē amor facit vt p̄bebe. i. lūa. imperet. i. p̄fuit noctib̄. q̄s
 noctes hesperus. idē stella vesptina duxerit. i. adducit.
 et vt audidū mare ad exundū coherceat fluctus suos. certo
 sine. i. determinato sine. ne liceat sibi tendere. i. extēdere. la-
 tos terminos. vagis terris. i. amplis terris. supple totali-
 ter cooperiendo terrā. C Nota q̄ tullius loquē de amicitia
 dicit Amicitia ē virtus mouens sup̄iora ad p̄rectionē
 inferiorum et inferiora ad subiectionē superiorum. Amicitia
 enī sublata oīs in vita tollit iocunditā. C Nota q̄ ele-
 menta appellat semina: q̄ ex ipsis tanq̄ ex seminib̄ cle-
 mēta p̄ducūt. sicut enī semē est p̄ncipiū fructus sic elemēta
 sūt p̄ncipia corporū mixtorū. et dicit elemēta pugnan-
 tia p̄ ipsoz cōtrarietate. nā aliqua sunt calida. alia frigidā.
 q̄dā humida. q̄dā sicca. Nec elemēta diuino amore
 ordinante tenēt propriū fedus: q̄ grauitas inferiorū non
 aufert leuitatem superiorum. nec econuerso. et simul tota-
 liter se non corūpunt.

Hic si frena remiserit
 Quicquid nunc amat inuicem
 Bellum continuo gerit.
 Et quam nunc socia fide
 Pulchris motibus incitant.
 Certant soluere machinam.

Hic si frena remiserit. Hic ostēdit q̄ amore diuino sub-
 tracto oīa corūpūnt dicēs. si hic amor diuinus remiserit
 frena. i. legē gubernatōis res. quicquid nūc amat inuicē. i. cō-
 cordat. illud cōtinuo gerit bellū. et ipsa elemēta. certāt. i.
 litigant soluere. i. destruere machinā. s. mūdā quā nūc
 socia fide. idēst concordia federe incitant pulchris motibus
 i. faciūt ordinariē mouere. C Nota q̄ sublato amore et cō-
 cordia oīa dissoluūt. vñ alanus in anti-claudia loq̄ns in
 p̄sona amoris et concordie dicit. Si mea iura. meas leges
 mea federa mūdus. Oīs seruasset vel. ad huc seruaret amo-
 ris. Vincula non tantis gemeret sub cladibus orbis.

Hic sanctos populos quoq̄
 Junctos federe continet.
 Hic et coniugii sacrum
 Cassis nequit amoribus.
 Hic fidis etiam sua
 Dictat iura sodalibus
 O felix hominum genus
 Si vestros animos amor
 Quo celum regitur. regat.

Libri secundi de consolatione philosophie finis

Hic sanctos p̄p̄os quoq̄. Hic ostēdit p̄bia quōd p̄ amore
 cōseruat et conciliat amicitia hūana dicēs. hic amor cō-
 tinet. i. cōseruat. sanctos. i. virtuosos et p̄p̄os iunctos federe
 s. amicitie. et hic amor nequit sacry. i. sacramētū cōiugii ca-
 stis amoribus viri et vxoris et hic amor dicitur iura sua. i. i
 p̄dit legē amicitie fidis sodalib̄. et q̄ ista p̄ueniūt ab amo-
 re oīno tanq̄ a suo p̄ncipio. idē subiūgit. O felix gen̄ hoīm
 sup̄. dico. si amor. s. diuinus quo celū regit. regat aīos v̄ios
 sup̄. causādo in eis cōcordiā amicitie. C Nota q̄ amor di-
 ctat iura fidis sodalib̄. iura autē amicorū et sodaliū inuit
 Seneca. 3. epla. dicens. Diu cogita an aliq̄s in amicū. sit
 tibi recipiend̄. s. cū placuerit fieri toto illi p̄ctore admit-
 te tam audacter cū illo loquere q̄ tecus. Tu q̄dē ita viue
 ut nihil tibi cōmittas. nisi q̄ ē amico tuo cōmittere pos-
 sis. Cū āico tuo oēs curas oēs cogitatōes misce si fidelē
 putaueris. Sūt. n. q̄dā q̄ ā amicis sūt tū cōmittēda oībus
 narrāt. q̄dā charissimoz. cōsciam reformidāt nulli creditu-
 ri. neutz faciēdū est. vtrūq̄. n. vitium ē: et oībus credere et
 nulli. C Nota circa p̄dicta q̄ amicitia p̄p̄ie dicta tū in-
 uenit in reb̄ rōnalib̄. et ut sic amicitia est par volūtas
 bonoz inter aliquos. s. large accipiēdo amicitiam. sic ē ē
 i rōnalibus